

talaia
agrupació excursionista
VILANOVA I LA GELTRÚ

REVISTA D'EXCURSIONISME

Núm. 283 - DESEMBRE 2004

el buen tapeo

Direcció
Fernando Gómez Orejuela
A l'hostaleria des del 1965

Els dimecres tancat per festa setmanal

Pelegri Ballester, 19-21
08800 Vilanova i la Geltrú
Barcelona
Tel. 93 815 62 02
www.elgiraldillo.net

TECNICS

INSTAL·LACIONS, S.C.C.L.

AIGUA

LLUM

GAS

CALEFACCIÓ

AIRE CONDICIONAT

REPARACIÓ D'ESCALFADORS

 607 298 548 - 93 814 32 46

Picapedrers, 3 - 08800 Vilanova i la Geltrú

AUTO-TALLER JOSEP BERTRAN

MECÀNICA I ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL

ATENCIÓ SOCIS TALAIA!

MÀ D'OBRA GRATUÏTA EN REALITZAR EL CANVI D'OLI DEL VOSTRE COTXE
Només abonareu els materials

PER LA VOSTRA SEGURETAT, REVISIÓ VIATGE SEGUR, FINS A 14 PUNTS VITALS
Perquè pugueu gaudir d'una bona excursió i un bon retorn a casa

Manel de Cabanyes, 11
08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

Tel. 93 893 65 72
Mòbil 646 14 94 53

FEROPTICA

Professionals de la visió i
l'audició

CENTRE AUDITIU AUTORITZAT

PHONAK **Beltona**

**AUDÍFONS: DIGITALS PROGRAMABLES, ANALÒGICS,
INVISIBLES, INTRA-AURICULARS O RETRO-AURICULARS**

C/ Josep Coroleu, 74
Tel. 93 815 74 72

Rambla Principal, 55
Tel. 93 814 38 62

08800 Vilanova i la Geltrú

c/. **CAPUTXINS, 36**
VILANOVA I LA GELTRÚ

**ELS VOSTRES RODETS
FOTOGRAFICS REVELATS EN 1 H.**

VIDRES VILANOVA

roure

TALLER D'ALUMINI I VIDRE

Av. Eduard Toldrà, 73
Tel. 93 893 61 34
Fax 93 893 17 96

OFICINES I VENDA

Pare Garí, 41 - Sant Onofre, 45
Tels. 93 893 15 92 - 93 893 87 07
Fax 93 893 17 99

la lionesa

PASTISSERIA

Santa Eulàlia, 6 - Tel. 93 893 02 99
VILANOVA I LA GELTRÚ

CENTRAL DE VIAJES, S.A.

GC-11-MD

**LA VOSTRA AGÈNCIA DE CONFIANÇA
US OFERIM TOT TIPUS DE SERVEIS I PRODUCTES
A MÉS DE LA VENDA DE BITLLETS D'AVIÓ I VAIXELL**

**OFERTES ESPECIALS PER ALS SOCIS DE L'AE TALAIA
CONSULTEU-NOS... US ESPEREM!**

C. Sant Gregori, 10 - 08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

Tel. 93 814 43 53 - Fax 93 814 28 07

Adreça electrònica: abaeza@centralvia.es

Carrer Comerç, 4
Tel. 93 893 12 57
Fax 93 814 53 82
08900 Vilanova i la Geltrú
CIF G-58124702
<http://www.aetalaia.org>
a/e: aetalaia@aetalaia.org

Adherida a:
Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esports d'Hivern
Federació Catalana de
Càmping i Caravàning

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

REVISTA D'EXCURSIONISME

JULIOL - NOVEMBRE DE 2004 • Núm. 283

EDICIÓ
Agrupació Excursionista
Talaia
PRESIDENT
Salvador Belchi i Ibáñez
SECRETARI
Antoni Olivares i Sánchez
RESPONSABLE WEB
Carles Gómez i Borràs-

CONSELL DE REDACCIÓ
Montserrat Alsina i Hipòlit
Josep Blanes i Minguez
Salvador Butí i Papiol
Jaume Esteban i Tarrasón
Pere Fernández i Llambich
Blanca Forgas i Puigvert
Agustí Poch i Parés

IMPRESSIÓ
Gràfiques Llopert
C. Sant Antoni, 63
Sant Sadurní d'Anoia
Tel. 93 891 03 12
DIPÒSIT LEGAL
B-24.619-90
PREU DE VENDA
3,31 euros
TIRATGE
600 exemplars

Foto portada: Travessant el GR-11 pirinenc.
Aturada a l'estany Tort de Rius.
Fotografia: Blanca Forgas

Els articles publicats en aquesta revista expressen l'opinió dels autors i no reflecteixen necessàriament la de la Junta Directiva de l'Agrupació ni la del Consell de Redacció. En tot cas, l'A.E. Talaia donarà a conèixer el seu parer a través de les editorials o en articles o notes signades per la Junta.

Els articles que apareguin en aquesta revista podran ser reproduïts, total o parcialment, sempre que es mencioni el nom de la revista, el títol de l'article i el nom de l'autor o autors.

Normativa per publicar articles a la revista Talaia

Els socis, amics i col·laboradors que vulguin publicar articles en aquesta revista, caldrà que tinguin en compte les qüestions següents:

El tema de l'article cal que estigui relacionat amb les activitats pròpies de l'AE Talaia.

Els articles han de ser inèdits i escrits correctament en català, en suport magnètic (disquet PC) amb indicació del programa i versió. S'adjuntarà al disquet una còpia impresa en paper on s'indicarà el títol de l'article i el nom i cognoms (o pseudònim) de l'autor/a. En casos excepcionals, s'acceptaran articles escrits a màquina, en fulls DIN-A4 i a doble espai.

Els articles, amb les seves il·lustracions, no podran sobrepassar l'extensió màxima de 5 pàgines. El nombre màxim d'il·lustracions per article no serà superior a 10.

Les il·lustracions fotogràfiques (en paper o diapositiva) hauran de tenir una bona definició. Els peus de les il·lustracions i el nom de l'autor/a aniran escrits en un full a part, precedits d'un número que es repetirà al darrere de la il·lustració corresponent.

Els articles s'hauran de lliurar al Consell de Redacció o a la Secretaria de l'entitat, com a molt a final del segon mes de cada trimestre: febrer, juny o novembre.

Qualsevol canvi en aquesta normativa s'haurà de negociar amb el Consell de Redacció de la revista.

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya

SUMARI

- 5 **EDITORIAL**
Consell de redacció
- 6 **EL CIM DE LA TALAIA**
Antoni Ordovàs
- 7 **ANDORRA 2004. EL G.R.P. O EL TOUR DEL PRINCIPAT**
Joan Toledano
- 11 **CAMÍ DE SANT JAUME: ASTORGA-SARRIA**
Carles Gómez
- 14 **VACANCES PEL PÉRIGORD NOIR, QUERCY I TARN**
Josep Maria Casas
- 19 **RAID REBOST D'ORIENTACIÓ**
Ricard Belaskoain
- 21 **TRAVESSADA PEL SENDER GR-11 AMB NEU**
Josep Blanes
- 26 **CRÒNICA DEL "COTARRO" TALAIENC**
Consell de Redacció
- 31 **EL BASSEGODA COM A EXCUSA**
Nati Salvadó
- 32 **MONTE PERDIDO**
Carles Torras
- 34 **ASCENSIÓ AL PIC RUSSELL**
Jordi Pons
- 37 **UN CAMÍ A PEDRES ALBES**
Tòfol Tobal i Jordi Pons
- 40 **GR-92. TOSSA DE MAR - LLORET DE MAR**
Jaume Esteban
- 42 **GR-92. LLORET DE MAR - TORDERA**
Josep Oliveira
- 45 **CONEGUEM CATALUNYA: SANTA BÀRBARA**
Salvador Butí
- 46 **IMPARABLE SUPORT POPULAR A LA PLATJA LLARGA**
Miquel Bernadó
- 48 **TOPÒNIMS, EPÒNIMS I HOMÒNIMS**
Antoni Ferrer
- 51 **LES NOSTRES ENTREVISTES: JORDI PONS SANGINÉS**
Josep Blanes
- 54 **NOTÍCIES I COMENTARIS**
Consell de redacció

editorial

S'apropa l'any 2005 i -com tothom sap - és el del 50è aniversari de l'entitat. 50 anys per a una persona són la plenitud de moltes coses i l'inici de moltes altres, però també el moment en què es pot començar a pensar en una encara llunyana, però ja no tant, jubilació.

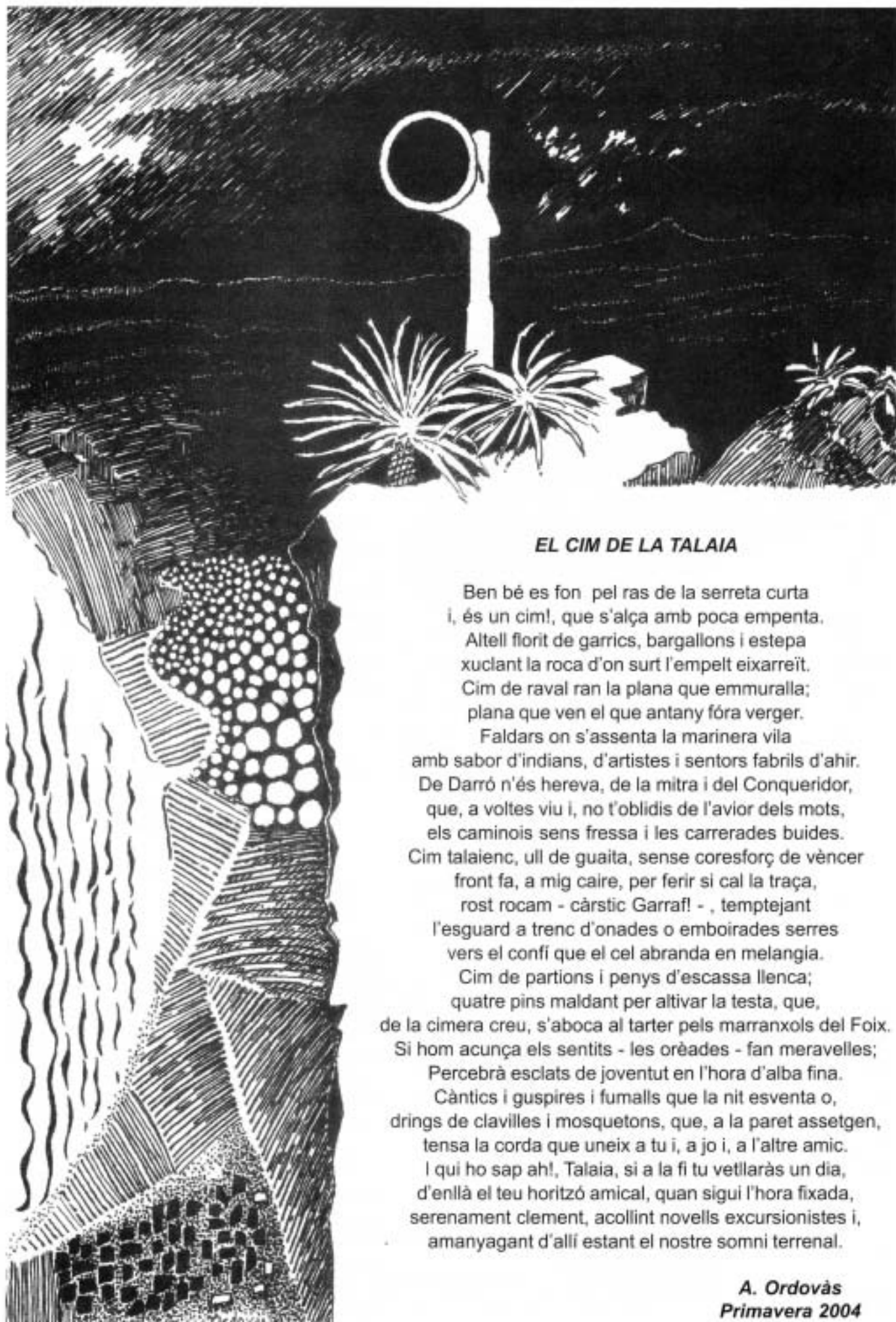
Per a una entitat, no. És plena joventut. És tota una llarga vida per davant amb tota una experiència a l'esquena.

Són diverses generacions, com a mínim tres, que s'han succeït en les juntes i representen una garantia de futur. Si s'ha consolidat un patrimoni com és el nostre cas, si es manté una massa social activa en bona part, si el flux d'altres i baixes de socis és l'adequat, és senyal que tots els indicadors confirmen aquella plena joventut de què parlàvem.

Per tot això ens veiem amb moltes ganes de celebrar-ho, de fer-ho saber a tots els vilanovins, de compartir amb els nostres amics aquest fet oferint a tothom actes i manifestacions culturals i esportives perquè vegin tot allò que podem i sabem fer.

Tenim un any per endavant amb un engrescador programa. Cada secció farà un esforç extra i entre tots portarem a terme projectes que fa temps que s'estan perfilant.

Per començar, la Secció de Cultura porta a Vilanova la XXXVI RENOVACIÓ DE LA FLAMA DE LA LLINGUA CATALANA, que serà encesa a Prada del Conflent davant de la tomba de Pompeu Fabra el dia 9 de gener, arribarà a Vilanova, recorrerà la comarca i els Instituts d'Ensenyament de Vilanova per ser portada a peu a Montserrat el dia 20 de febrer i renovar la que crema a la llàntia que en el seu moment, fa trenta-sis anys, van encendre els excursionistes iniciadors. Per començar, no està malament.

EL CIM DE LA TALAIA

Ben bé es fon pel ras de la serreta curta
i, és un cim!, que s'alça amb poca empenta.
Altell florit de garrics, bargallons i estepa
xuclant la roca d'on surt l'empelt eixarreït.
Cim de raval ran la plana que emmuralla;
plana que ven el que antany fóra verger.

Faldars on s'assenta la marinera vila
amb sabor d'indians, d'artistes i sentors fabrils d'ahir.
De Darró n'és hereva, de la mitra i del Conqueridor,
que, a voltes viu i, no t'oblidis de l'avior dels mots,
els caminois sens fressa i les carrerades buides.
Cim talaïenc, ull de guaita, sense coresforç de vèncer
front fa, a mig caire, per ferir si cal la traça,
rost rocam - càrstic Garraf! - , temptejant
l'esguard a trenc d'onades o emboirades serres
vers el confí que el cel abranda en melangia.

Cim de partions i penys d'escassa llenca;
quatre pins maldant per altivar la testa, que,
de la cimera creu, s'aboca al tarter pels marranxols del Foix.
Si hom acunça els sentits - les orèades - fan meravelles;
Percebrà esclats de joventut en l'hora d'alba fina.
Càntics i guspies i fumalls que la nit esventa o,
drings de clavilles i mosquetons, que, a la paret assetgen,
tensa la corda que uneix a tu i, a jo i, a l'altre amic.
I qui ho sap ah!, Talaia, si a la fi tu vetllaràs un dia,
d'enllà el teu horitzó amical, quan sigui l'hora fixada,
serenament clement, acollint novells excursionistes i,
amanyagant d'allí estant el nostre somni terrenal.

A. Ordovàs
Primavera 2004

ANDORRA 2004,

EL G.R.P. o

EL TOUR DEL PRINCIPAT

Des de l'estiu del 2002, quan junt amb el Ricard i l'Òscar vàrem fer d'una tirada el circuit "CARROS DE FOC", i l'any 2003 que fem íntegrament junt amb el Pep i la Isabel (i tornem a repetir aquest any amb el Boreal la part que l'any passat ell no va poder acabar) el dels "CAVALLS DEL VENT", sempre llançava l'ham per trobar algú de les característiques que fos capaç d'entendre que no sols es va a la muntanya quan els "refugis - bars de carretera" estan en la ruta i "pagant sant Pere canta".

La veritat és que ja fa camí d'un parell d'anys, en el núm. 185 de la publicació de la FEEC, "VÉRTEx", especial Andorra, l'article de Joan Vilana ja em va descobrir aquesta possibilitat. En aquelles èpoques el vaig mirar amb ulls d'esquí de muntanya, de fer el circuit d'Andorra G.R.P. amb la virtut i l'aventura de menjar del que portes i viure del que s'ha portat.

Fer coincidir calendari, circumstàncies familiars, il·lusió per tornar a uns certs orígens excursionistes, etc., fa falta trobar el punt d'il·lusió que agrupi i superi totes les dificultats i això ho hem fet dos companys sense cap grau d'egoisme que no sigui el viure uns dies pujant i baixant colls, dormint en construccions previstes per a l'ocasió i un parell de "bivacs" per acabar de donar-li color. I aquest ha sigut el Salva, sí, sí, el "presi". Que es pensàveu que no caminava?

Abans d'explicar coses

que molts ja sabeu, vull obrir un gran i sincer convit a la festa que és aquest G.R.P., perquè us animeu a fer-lo; no es confieu ni en les distàncies ni amb els temps que tots, des del Vértex fins a mi mateix, us podem dir, mesureu les vostres forces perquè l'única similitud que té amb els altres circuits indicats és que es fa a la muntanya, perquè cada territori et demana quelcom diferent.

Com a dada estadística comparativa i utilitzant els mateixos paràmetres, donaré tres resultats de desnivells acumulats (suma de pujades i baixades), dades extretes dels mapes Alpina:

CARROS DE FOC = 7170 m.
CAVALLS DEL VENT = 7298 m.
G.R.P. Andorra = 14.996 m.

Això és una mostra que el

repte esportiu té diferències. A més que, com deia abans, s'ha de portar tot per als dies que es preveu que es vol fer.

Joan Vilana, al Vértex, el fa o el recomana en set etapes distribuïdes d'una certa manera; el Salva i jo ho hem fet en sis etapes, això vol dir que es pot millorar amb escriure.

Si parlem del recorregut és una volta per mostrar-te el país, i a fe que ho aconsegueixen, sempre amb la dificultat que amb una circumval·lació no es poden mostrar tots els racons, però fan un bon traçat tant com per no tenir pèrdua en la ruta com per no perdre ocasió de gaudir dels canvis de decorat.

La disponibilitat conjunta de l'equip ha sigut de sis dies, això volia dir inicialment que no podríem fer-lo tot, havíem de fer un esforç extra per acabar-lo en el

Buff, diu el Salva. Foto: Joan Toledano

termini disponible, no ens plantejàvem res i vam dir que "ja veurem, perquè, a més, el temps farà el que voldrà". Estem parlant de la setmana del 16 al 22 d'agost de 2004.

PRIMERA ETAPA

L'iniciem el 17 d'agost a les nou del matí, després de fer un "bivac" a vint metres de la sortida. El punt de sortida del GRP està situat a pocs centenars de metres de Juerri en direcció a la Rabassa, en el punt on hi ha la font de Coma Bella amb zona de picnic, cota 1.380 m. El camí és boscós i sempre amunt. Passada l'estació d'esquí de fons de La Rabassa, sempre seguint els senyals grocs i vermells, arribem al refugi De Roca de Pimes, cota 2.170 m. Fins aquí ha sigut un corriol boscós, a partir d'ara fins al Pic Negre és una pista de cotxes que es fa molt monòtona.

Abans he fet menció del temps; aquesta monotonia ens la trenca un cel negre amb una cortina que camina d'una manera indirecta de cara a nosaltres, dic indirecta perquè va d'una manera més acusada de cara a la Cerdanya i el Cadí, que el tenim a la vista. No és tot el que sembla, i un tro és el desencadenant d'unes gotes com plats acompanyats de calamarsa tan grossa com "cigronets". Si ens volia "acollonir" ho estava aconseguint, la sort nostra és que era veritat que anava de cara al Cadí i a pesar de ser intensa va ser, diguem, curta. Però no content amb això, es va aixecar un fort vent que a la cota 2.642 m. del Pic Negre em recordava la Patagònia; vàrem estar a punt de rodolar pel pendent en el sender que "flanqueja" per la cara nord d'aquesta morena muntanya. La pluja, la pedra,

Llaurant el camí. Foto: Joan Toledano

el vent són una bona raó per fer una parada per recuperar forces, a pesar que de moment ja ha passat el "palomo", al refugi Claror a 2.280 m.

Després d'uns exquisits macarrons -fet per nosaltres tot és bo- ens decidim amb precaucions arribar al final de l'etapa situada al refugi de Perafita, a 2.200 m. A pesar de l'aparença no tot és baixada i són tres quarts de set quan entrem al refugi que compartirem amb una parella de "guiris".

SEGONA ETAPA

18 d'agost, a les nou menys vint - no hi ha manera d'anar ràpids al matí a pesar que fa camí de dues hores que ja ens hem aixecat - anem de cara al coll de la Maiana, de 2.380 m, camí fàcil i còmode. Coronat el coll, els senyals ens portaran fins a trobar les marques del G.R. 7 i 11, - cota 2.050 m - que provenen de Les Escaldes, per iniciar

el passeig per la Vall del Riu Madriu, zona protegida per la UNESCO, i si no és així demano disculpes. Parada al refugi de Riu dels Orris a 2.280 m - aquí som testimonis del servei de recollida de brossa, amb la col·laboració d'un helicòpter, així com del servei de neteja i manteniment dels refugis a càrrec d'una noia amb una voluntat envejosa, que agraeixo des d'aquesta nostra revista - Gràcies, Judit! -.

Com que el temps sembla que ens perdona rà la vida, estem disposats a fer una parada per endegar un bon àpat, igual que ahir, al refugi de L'Illa, a 2.480 m, per afrontar la pujada fins al coll de Pessons, de 2.760 m, i anar a dormir a l'aparcament de l'estació d'esquí de Grau Roig a 2.100 m.

Avui al nostre dormitori hem arribat a les vuit i cinc del vespre; és que a més de ser una llarga etapa anem tranquils i bocabadats amb el decorat.

TERCERA ETAPA

19 d'agost. Avui hem sigut més diligents i a les vuit i cinc ja arranquem de sota els porxos, on a l'hivern vénen els forfaits, de cara a retrobar els senyals de GRP (el GRP no passa per l'aparcament) que ens portaran al Coll d'Ortafà a 2.537 m i per un "falso llano" arribarem al port Dret, de 2.570 m.

Des d'aquí ja veurem l'estany de Siscarò a 2.408 m i el refugi del mateix nom a 2.200 m; tot això amb petites parades per no perdre forces. Passem pel càmping de la Vall d'Inclà a 1800 m; la pujada del pas per la Cabana Sorda és una volta que ens la pensem estalviar i agafem el camí directe que surt a poc més d'un quilòmetre del càmping carretera

avall, perquè d'una manera clara la voluntat del Salva s'està enfortint i fa la declaració d'absorbir la diferència perduda anant a dormir al refugi de la Coma del Jan.

A la Cabana Sorda, a 2.295 m, fem un pica-pica energètic i afrontem la pujada de sortida, que el Salva la bateja amb el nom de "Muerte Súbita", passant pel Coll de la Coma de Barilles, de 2.652 m, i baixant fins al refugi de la Coma de Jan a 2.220 m, que compartirem amb un grup d'esplai. Sort que hi ha dos mòduls i dormirem amb tranquil·litat acompanyats per uns francesos que estan fent la travessa des del Coll de Bucharo (Gavarnie) fins al Pas de la Casa. Demà tenen previst arriben a la seva "meta" després de 13 dies.

Avui hem fet força feina i estem contents a pesar d'haver arribat al refugi a dos quarts de vuit. Fem el sopar i demà serà un altre dia.

Pic Cabaneta 2886 m.. Foto: Joan Toledano

QUARTA ETAPA

20 d'agost,. Cada dia anem millorant i avui a les vuit menys cinc ja sortim de la Coma de Jan, ja hem recuperat el dia que portàvem de retard, no anem "sobrats" perquè el que ens espera no és un passeig, a priori és l'etapa més llarga.

Una vegada més ens ensenyen que el traçat ens portarà sense "sifonades" inútils fins a sota del Pas de la Mina, a 2.650 m. A partir d'ara és una baixada contínua per prats de muntanya i bosc fins al refugi de Sorteny, a 1.969 m. Fins a concloure a Llors hi ha una certa barreja de camí, pista i carretera durant més d'una hora i mitja fins a la cota 1.430 m. És un petit o gran suplici. El tros de carrers i carretera ens ha deixat els peus escaldats. Davant l'església i a la flai-ra d'un restaurant mengem els nostres queviures regats amb una refrescant llauna de

"cocacola" que hem adquirit al mateix restaurant. Hem arribat tan fets "caldo" que la pujada de quelcom més de 800 m que ens espera fins al final d'etapa al refugi d'Angonella ens fa ser serens amb els nostres pensaments per enfortir-los, perquè si ens abandonem la pujada pot ser un martiri. La pujada té la virtut que es porta a terme per la cara de llevant d'aquest vessant boscos i a la vegada ombrívol.

El dia ha millorat i fa una tarda de sol que si fos al descobert ens esmicolaria, l'estratègia és no tenir pressa. Són les quatre de la tarda quan iniciem la llarga pujada que anem vençant a cada giravolt i en cada tram de rampa contínua, poc a poc, però amb constància.

A dos quarts de set arribem al refugi d'Angonella, a 2.240 m, que està ocupat per una parella de valencians. Excepte en els bivacs sempre hem estat acompanyats o viceversa. Aquesta és una bona tarda i millor hora que mai i aprofitem per fer-nos una bona neteja que ja ens feia falta, preparar el sopar i a dormir en aquestes curioses lliteres de xapa perforada que et faciliten un son reparador.

Sortiu del camí. Foto: Joan Toledano

CINQUENA ETAPA

21 d'agost. Ara sí que ja se li veu l'inici del final, estem en un grau d'eufòria que hem de controlar perquè no ens faci caure en un grau de sobreestima i ens aboqui a una derrota que crec que no ens la mereixem.

A pesar de tot ja tenim la situació controlada, fa bon dia i el baròmetre no indica cap situació de baixes pressions, no matinem i a les nou del matí, junt amb els valencians, encarem la pujada del Coll de sota el pic de La Burna de 2.658 m. El camí és coincident fins al trencall del refugi de L'Estany que és el destí del Manolo i la Roser; ens acomiadem i continuem la baixada fins a trobar la pista de cotxes que ve d'Arinsal a 1750 m. Fem una parada tècnica d'acolliment d'energia menjada i beguda i afrontem la pujada de 500 metres de desnivell, que ja no ens espanta després de tot el que hem anat vençant aquests dies. Poc més de 90 minuts ens costa arribar a "l'hotel" que ens acollirà aquesta nit i aquí sí que donades les circumstàncies es dit amb "cariño". Arribada al refugi guardat de Coma Pedrosa a 2.260 m, a un quart de cinc de la tarda; no hi estem acostumats i, almenys a mi, la tarda se'm fa llarga.

SISENA ETAPA

22 d'agost. Després de sopar, dormir i esmorzar com a cavallers que som, a pesar de tenir la sensació d'estar massa acompanyats després d'aquests dies de quasi total solitud, marxem a les vuit i cinc del matí a buscar la nostra petita i ben guanyada glòria. Hem comentat sense massa inquietud com arribarem de Sispony a Juerri per recuperar el cotxe sense imaginar la petita o no tan petita vivència de contradiccions que ens esperava.

Com ja ens és normal sortim de pujada, de cara a la Portella de Centfonts, de 2.581 m. Passat aquest coll arribem amb faci-

Refugi de Perafita. Foto: Joan Toledano

litat a les instal·lacions de la pista d'esquí de Pal -Arinsal, veiem preparatius d'una competició de motos tot terreny i en certa manera no m'estranya que s'aprofitin aquestes zones d'hivern per fer coses a l'estiu. Passem de la zona d'Arinsal a Pal sota del telefèric que uneix els dos dominis d'esquí fins a desembocar al Coll de la Botella. A partir d'aquest punt i fins al darrer tram de pista fins arribar al final del recorregut hem hagut de conviure amb dos esperits contradictoris, el nostre, que és respectuós no sols perquè anem a peu sinó perquè a més estem convençuts que respectar és conservar, i el que fan les motos, a més de l'impacte del soroll el deteriorament del camí, que creiem que era pensat per fer-lo en la tranquil·litat de l'observació de la natura i de l'esforç físic més antic de la humanitat que és el desplaçament a peu per descobrir en cada pujada o baixada la bellesa del territori. Senyors que han permès que més de 300 motos facin de la muntanya de tots l'imperi de la força del motor i el mal, que si és constant serà irreparable, vostès que diuen d'Andorra "El país dels Pirineus" el faran malbé per desgràcia de tota la humanitat.

Ha sigut un bon menú però les postres han desgraciat tot el treball de, suposo, moltes persones que ens han mostrat un

bon perfil de natura i de ganes de compartir-la amb tots, tant si són de dins com si venim de fora, tant si compartim història i llengua com si el vincle és el més romàntic: "la muntanya".

A pesar de tot, a les dues menys cinc hem arribat a Sispony (cota 1.320 m), final d'etapa i de recorregut. Arribar a Juerri ha resultat fàcil, autobús fins a Sant Julià amb canvi a Andorra la Vella i taxi fins a peu del vehicle que ens tornarà a casa.

Darreres reflexions:

He descobert un bon company, un magnífic excursionista i una bona persona, desitjo que ell opini el mateix de mi.

No demano que el Govern d'Andorra faci més refugis guardats, però per facilitar a més gent, excursionista, podria ser bo.

Fer coincidir activitats incompatibles, com és l'excursionisme i les motos, és un error molt gros. La persona que ha autoritzat la carrera de motos del dia 22 d'agost de 2004 no ha valorat l'impacte, o almenys vull pensar que no l'ha tingut en compte, per no dir que no s'ha passejat mai pel seu país. Continueu treballant perquè Andorra sigui veritablement el "País dels Pirineus".

Joan Toledano
Agost de 2004

CAMÍ DE SANT JAUME

ASTORGA-SARRIA

Dia 25 - 04 - 2004

Sortim de l'alberg a 6h30 passant pels carrers de Leopoldo Panero, Porta del Obispo i San Pedro de Afuera d'Astorga, travessam la N-VI i agafem la comarcal LE-142. Després de caminar 1,5 km trobem l'ermita ECCE HOMO i la població de Valdeviejas. Continuarem el camí i arribem a Murias de Rechivaldo ja en plena Megatería, entrem a Santa Catalina de Somoza per la Calle Mayor. Fins ara ho hem trobat tot tancat i cap persona, deixem a la dreta el poble maragato de Castrillo de Polvazares, declarat conjunt historicoartístic, que el veiem de lluny. El camí ens porta fins a El Ganso, poble amb moltes cases que són "teitadas" o sigui amb el sostre de palla. Trobem obert el bar El Cowboy on l'amo del lloc tracta amb una molt particular manera els peregrins, a voltes no massa agradable. Fa un sol que comença a cremar i molta calor, pel camí veiem una persona amb faldilles que se'n acostava corrent, sorpresa! un peregrí escocès. Creuem el Puente del Pañote per sobre del Arroyo de las Reguerinas, arribem a una roureda on hi ha el roure gegant dels peregrins, on és costum descansar i finalment entrem a Rabanal del Camino. Ens instal·lem a l'alberg N° S° del Pilar on trobem una bona cordialitat i a la tarda som convidats a un concert de cant gregorià a l'església de Sta. Maria que aprofitem per a cantar-resant perquè el Barça faci un bon paper, ja que a la mateixa

hora comença el seu partit amb el Madrid. Sortint del concert anem a sopar i a contemplar l'esmentat partit i, tal com es desenvolupa, us podeu imaginar l'eufòria que varem tenir conjuntament amb uns altres peregrins valencians. Hem conegut a l'alberg un peregrí de Palència que ja ha fet més d'una vegada el camí i acostuma a fer-lo amb només 16 dies!

Dia 26 - 04 - 2004

Avui hem de fer l'etapa més llarga, uns 32 km, i sortim de Rabanal a les 6h encara de nit amb un cel ple d'estrelles i una temperatura molt agradable. Comencem a pujar amb la llum de les llanternes i després de 6 km arribem al poble abandonat de Foncebadon i en 2 km més arribem a la Cruz de Ferro, veritable símbol dels peregrins; és el punt més alt del camí (1.504 m). Tal com és costum, hem agafat una

pedra i, d'esquena a la creu, l'hem tirada tot fent una demanda, que diuen que es fa realitat. El camí comença a baixar i trobem Manjarín, continuem la forta baixada fins a trobar El Acebo en 7 kms, on esmorzem tot degustant una especialitat de la zona, "el botillo". Comencem a trobar construccions de pedra i pissarra, senyal que entrem al Bierzo. Sortint d'El Acebo trobem un monument a un peregrí alemany mort fent el camí i una ferreria medieval. La pronunciada baixada ens porta fins a Riego de Ambrós i Molinaseca (8 kms), travessam un pont romànic sobre el riu Meruelo i fem una petita parada per a menjar. Tot seguit encarem la caminada cap a Ponferrada, on hi anem pel costat de la carretera ja que ens estalviem 3 km. Hi entrem a les 16h30 i ens instal·lem a l'alberg de peregrins de St. Nicolàs de

Davant d'un arbre centenari. Foto: Carles Gómez

Flüe, molt recomanable. Anem en tren a Astorga a buscar el cotxe, tot i que ens quedem sense sopar. En aquestes dues etapes hem trobat diverses vegades una parella de germans valencians (el Salva i l'Àngels), un noi d'Eivissa i el vilanoví Xavier Cuenca, que començà el camí des de Roncesvalles i el fa d'una sola tirada. Ha estat una etapa molt dura i estem completament esgotats.

Dia 27 - 04 - 2004

A causa del cansament del dia anterior, sortim una mica tard, són les 7h30 i ens trobem amb problemes per sortir de Ponferrada, per falta d'una adequada senyalització. Finalment arribem a Compostilla, pràcticament barri de Ponferrada i poble amb central tèrmica, i després de 4 km, a Columbianos, on esmorzem; són les 9h30. Les vinyes comencen a fer acte de presència, encarem cap a Fuentes Nuevas (3 km). Creuem aquest poble pel seu carrer Real i arribem a Camponaraya, amb la seva ermita N.S. Soledad. Continuem el camí que ens porta a Cacabelos (6 km), al qual entrarem pel carrer de los Peregrinos. Important vila romana on en el seu entorn, concretament en el Castrum Bergidum, queda situada la "cuna" del Bierzo. Passem per un restaurant emblemàtic, "La Moncloa de San Lázaro", on els peregrins són obsequiats amb un tros d'empanada i un got de vi del Bierzo. Fa un sol potent i força calor, entrem a una Pulperia per a invocar a Sta. Clara i ens donen un pinxo de pop tan bo que ens hi quedem a dinar. Sortim d'aquest poble per un pont del segle XVIII, sobre el riu Cúa, deixant a la dreta del pont el Santuari de N.S. de la Quinta Angustia. Verge negra que representa la mare terra. Trobem Pleros (2 km) i després de deixar la carretera, entrarem en un camí que ens portarà al conegut Camino de la Virgen i a l'ermita de Santiago (segle XII). Ens

En una cruïlla del camí. Foto: Carles Gómez

perdem per una deficient senyalització, però finalment arribem a l'alberg de Villafranca del Bierzo; són les 16h30. Hem conegut un peregrí de St. Cugat, que fa el camí per carretera asfaltada!

Dia 28 - 04 - 2004

Són les 7h quan sortim de Villafranca pel carrer del Agua, que ens apropa al pont sobre el riu Burbia. En aquest punt el peregrí ha d'escollir entre dos possibles itineraris; ens aconsellen anar en paral·lel amb el riu Valcarce, que és el traçat de la N-VI. Seguint aquesta ruta trobem Pereje (5 km), on esmorzem, després Trabadelo en 4 kms, on trobem una fleca ambulant que cada 200 m. toca el clàxon perquè surtin les dones a comprar. En una de les parades hi havia sis dones. El Josep Maria hi té una picabaralla en preguntar-los si El Bierzo és més asturià o més gallec i quasi se'l mengen! Trobem la N-VI i des d'aquest punt ens situem al poble La Portela de Valcarce (4 km); tot seguit Ambasmestas, i a continuació Vega de Valcarce, on ens podem refrescar i haurem fet uns 4 km. Poc després arribem a Ruitelan quan són ja les 14h, final de la nostra etapa. És un poble rodejat

de boscos de castanyers i en plena pujada a O Cebreiro, portal de Galícia per Lugo. Per dinar hem d'arribar-nos a Las Herrerías i a la tarda l'hospitaler ens fa un berenar sopar, del qual gaudim amb molta alegria amb els companys valencians, el Xavier, el peregrí de l'asfalt i una parella d'alemanys.

Dia 29 - 04 - 2004

Ens despertem a les 7h amb l'Ave Maria de Haendel i, després d'esmorzar al mateix alberg, deixem Ruitelan quan ja són les 8h. Aviat trobem el poble de Las Herrerías, el nom és degut a l'existència en el passat de la indústria del ferro. La temperatura és molt agradable, a partir d'aquest punt la pujada es fa més evident, trobem el poble de La Faba (5 km) i després arribem a Laguna de Castilla (3 km), darrer poble de la província de León, situat a 1.180 m alt i amb un espectacular paisatge de muntanya, on ens fem una foto amb els companys del sopar. Continuem pujant i comencem a trobar boira, ara la temperatura ja és prop del 0 °C. Trobem un piló on indica que ja som a Galícia. El vent i la pluja fan acte de presència tot just quan arribem a O Cebreiro. Són les 11h30 i ens trobem a una altura de 1.300

m i dintre la província de Lugo. En aquest punt queden per arribar a Santiago 152 km. A O Cebreiro, lloc de gran tradició, amb el santuari de Santa Maria a Real do Cebreiro, d'estil preromànic i el més antic del camí francès, cal contemplar el conjunt de "pallozas", però només hi podem estar el temps just per a segellar i menjar una mica. Des de O Cebreiro continuarem el camí per zona de muntanya amb pluja, vent i fred, amb el paisatge espectacular de les serres de Os Ancares i O Courel. Arribem a l'Hospital da Condesa (6 km) i més endavant trobem O Padomelo (3 km), i a continuació pugem l'Alto do Poio, final de la nostra etapa; són les 13h30. L'alberg no reuneix les mínimes condicions de confort i ens fa decidir anar a un hostel que hi ha davant, tot just quan comença a nevar. A l'hostal també hi fan cap altres peregrins, el Xavier, l'Àngels, el Salva i la parella d'alemanys.

Dia 30 - 04 - 2004

Ens despertem a les 7h, tot està ben blanc de la neu que ha caigut durant la nit. Comencem a baixar contemplant unes

Sota la pluja. Foto: Carles Gómez

panoràmiques molt boniques, però aviat torna a nevar. Decidim baixar pel la carretera; finalment la neu desapareix i és la pluja la protagonista. Ara ja podem anar pel camí que ens portarà a Triacastela, on esmorzem. A la sortida d'aquesta població el camí es bifurca en dos, nosaltres agafem la variant que passa pel monestir de Samos (10 km). El tram cap a aquesta localitat ofereix no solament la possibilitat de visitar aquest antic monestir, sinó també gaudir d'uns paisatges molt agradables, travessats pel riu Sarria i trobant els poblets de Renche i Sant Cristovo do Real. La més característica de l'arquitectura popular la trobem en aquesta zona. El Monestir de Samos és considerat un dels més antics d'occident, ja que el seu origen és del segle VI. A finals del segle VIII Samos educà el rei Alfonso II el Casto, impulsor de la difusió del sepulcre de Santiago, ja que es descobrí quan ell era rei. A l'entorn del monestir es construí l'església del Salvador, coneguda com la "capilla del ciprés" pel gran arbre que supera els 1.000 anys de vida. Arribem a Samos molt cansats ja que la baixada des de l'Alto do Poio, ha estat forta i després ens hem trobat

continuament pujant i baixant; són les 14h. Hem fet un bon dinar i a la tarda hem visitat el monestir de Samos i participat en unes vesprades del monestir. Trobem a faltar els peregrins amb qui havíem coincidit en els albergs, ells no han anat a Samos.

Dia 1 - 05 - 2004

Deixem el monestir de Samos i encarem la caminada cap a Sarria (14 km), població més poblada en el tram galleg del camí francès. El camí és pràcticament tot per dins del bosc, trobem una vaca morta, no trobem cap poble fins que arribem a Aguiada i a la Taberna do Camiño esmorzem molt bé. En 3 km arribem a Sarria i per la singular rua Maior podem observar, al fons i enlairada, una única torre del castell medieval de la vila. Anem a l'alberg a segellar però està tancat, ho fem en un bar de davant. Agafem un autocar que ens porta a Lugo i un altre que ens portarà a Ponferrada, on tenim el cotxe per tornar a casa. Fem nit al mateix alberg de l'etapa 25, el de St. Nicolàs de Flüe, on ens hi trobem molt bé.

Carles Gómez

Un arbre espectacular. Foto: Carles Gómez

Visiteu les webs:

www.geocities.com/queduri (Entrar: Fem Camí (Camí Sant Jaume)).
www.geocities.com/llocgurmets (Entrar: Tast (vins))

VACANCES PEL PÉRIGORD NOIR, QUERCY I TARN

Enguany us convido a conèixer el Midi Francès, a través de dues regions: MIDI-PYRÉNÉES (departaments Lot i Tarn) i AQUITAINE (departament Dordogne) que acullen cada any milions de visitants d'arreu del món, atrets per encantadores i ben conservades ciutats medievals i per la bellesa natural que les envolta. Aquest serà el programa realitzat sobre la marxa.

28.06.04(dilluns).

Sortida de Vilanova amb cotxe i caravana direcció túnel del Cadí i túnel de Puymorens, passant per Foix agafem l'autopista Tolosa-Paris per arribar a Cahors. Ens instal·lem al càmping Rivière de Cabessut després de 446 km i 9 hores de viatge. A la nit visitem CAHORS o CAURS, capital del Lot, edificada en una península. De la ciutat antiga sols queda l'Arc de Diana, vestigi de les antigues termes gal·loromanes. El Pont Valentré (segle XV) és el símbol de Cahors: és l'únic pont fortificat del món amb tres torres, està classificat "Site Majeur" inscrit en el Patrimoni Mundial de la UNESCO. Més enllà es troba la font dels Cartujos, probable origen de la ciutat gal·loromana. L'època medieval brinda un conjunt de notables residències de l'aristocràcia religiosa i la burgesia comerciant (sector salvaguardat, ric patrimoni habitat, a l'est del bulevard Gambetta); la més sorprenent és sens dubte la Casa denominada de Henri IV, o Hotel de Roaldes. La

Catedral St. Étienne (segles XI-XVII) és magnífica, amb les dues cúpules de dimensions impressionants de 16 m d'envergadura que dominen una nau única de 20 m d'ample. Cal també descobrir la ciutat en el seu meandre, des de l'alt del mont St. Cyr o de la Croix Magne, dos llocs als quals es pot arribar a peu o en cotxe.

29.06.04 (dimarts).

Visitem la GOUFFRE DE PADIRAC, avenc que està dins un recorregut que diuen "circuit de les meravelles" on, després de baixar en tres ascensors fins a 103 metres de profunditat, gaudirem d'un passeig en barca per un riu subterrani de 500 metres de llarg, fins a desembocar al Llac de la Pluie.

Durant el trajecte, els barquers, a l'estil dels gondolers xarlatans, van explicant les anècdotes

de sempre fins al final. Llavors continuarem a peu fins al Gran Dôme, una sala grandiosa que s'obre amb l'espectacular volta de 94 metres d'alçada i a una temperatura ambient de 13 graus. Pur caprici de la naturalesa en aquest altiplà calcari que és com un enorme formatge de Gruyère.

Després visitem ROCAMADOUR, mític poble de sorprenent història, plena de llegendes des de temps immemorials. Lloc de pelegrinatge des del segle IX, amb espectaculars construccions que, desafiant l'equilibri, s'aferren a un penya-segat de més de 100 metres. Enclavament natural més visitat de França després del Mont Saint Michel i Lourdes. Antic far de la cristiandat, Rocamadour segueix sent un lloc de pas obligat per als nombrosos pelegrins, especialment del Camí de Santiago, on pesa la tradició

Cordes-sur-ciel. Foto: Josep Maria Casas

Cahors des de Mont Saint Cyr. Foto: Josep Maria Casas

de pujar l'escala de pedra que condueix al santuari de la Verge Negra, amb els seus 140 esglons que alguns segueixen pujant de genolls! Penjada del penya-segat del canyó de l'Alzou, la vila medieval ofereix nombrosos punts d'interès: vestigis d'un antic castell, d'un hospital, del palau dels bisbes de Tulle; basilica St. Sauveur, capella de la Verge Negra de la peregrinació; el nucli antic (segles XI, XII i XV) amb els seus carrerons, als quals podrem arribar amb trenet turístic des del pàrquing durant el dia. A la nit, en aquest mateix trenet, es pot fer una visita il·luminada del poble.

De tornada a Cahors, ciutat famosa pels seus vins, visitem el majestuós PONT VALENTRE, símbol medieval sobre el riu Lot, que en l'actualitat i gràcies a un sistema d'encluses, són 64 km de curs navegable.

30.06.04 (dimecres).

Sortim cap a les GROTTES DE COGNAC, però trobem tancat, obren a les 13 hores i no les visitem. Aquesta cova es caracteritza per una prodigiosa vegetació mineral rodejada per remarcables pintures prehistòriques: cabres salvatges, mamuts, grans cérvols, figuracions humanes, senyals diversos. Els dibuixos més vells figuratius són oberts al públic. Un dels sostres és el

més bonic de França.

Passem per GOURDON per recollir informació de la zona a l'Oficina de Turisme i fem un recorregut ràpid pel poble, que fou seu d'una de les famílies més poderoses del Quercy.

De l'antic nucli medieval només queden vestigis del castell i restes de muralla, també una antiga porta fortificada del segle XIV, boniques residències de l'edat mitjana (segle XVIII). Als voltants hi ha: capella Notre-Dame-des-Neiges, dolmen i castell de Costeraste. Poble inclòs dins "Els més vells desviaments de França". Arribem a SARLAT, capital dels prínceps de l'Edat Mitjana i lloc declarat per la UNESCO com el poble de França amb més edificis construïts entre els segles XVI i XVIII. Farcit d'edificis color mel i teulades blaves és un poble de conte de fades. Sota l'encant de les seves escalinates, els patis secrets, es pot descobrir algunes de les meravelles del vell Sarlat, empenyent sense vacil·lar alguns dels grans portalons de les seves cases i penetrant en els patis interiors: escalinates de balustrades, fonts medievals, balconets, torretes, talaies, finestres i façanes amb portalàmpades. En definitiva, un poble encantador.

Ens desplaçem a LA ROQUE CAGEAC, incrustat en-

tre un riu i un profund precipici, es proclama "El poble més maco de França". D'entrada gaudim d'un relaxant creuer fluvial amb gavarra pel riu Dordogne que aporta benestar, tranquil·litat i entreteniment en un ambient encantador. Sortim en vistes al poble fortificat i després es poden apreciar els penya-segats de Pendoilles, la Morada de Tarda, el castell i el port de la Malartrie, la Capella St. Julien, els castells de Lacoste, Castelnaud i Marqueyssac.

Acte seguit ens dirigim al petit poble de DOMME, fent un ràpid recorregut pels seus carrers medievals que són realment encantadors.

De retorn anem resseguint la vall del riu Dordogne, contemplant els espectaculars Cingles de Monfort. Ens apropem als castells de Monfort i Fénelon els quals trobem tancats i aprofitem per envoltar i fer unes vistes exteriors que també val la pena.

Per finalitzar la jornada arribem a SOUILLAC, vila amb magnífica església abacial (s.XII) de tres cúpules sobre petxines: preciós conjunt de capitells històrics i estàtua del profeta Isaïes. Així mateix la talaia de l'ajuntament (s. XVI) i el modern museu de l'Autòmat.

01.07.04 (dijous).

Avui anem a gaudir de la ciutat SAINT-CIRQ-LAPOPIE, declarada en la seva totalitat Monument Històric, penjada d'un penya-segat que domina el riu Lot, ha estat reconeguda com el "poble més bonic de França": format per un conjunt de carrerons antics i bonics i les antigues cases senyoriales; entre aquestes, la d'André Breton recorda que el "pare del surrealisme" fou captivat per aquest lloc únic. Església del segle XII, Capella Ste. Croix, i vestigis del castell (s. XIII). Museu de la història del poble que reflecteix especialment una llarga tradició dels torners en fusta.

Marxem cap al poble de

CAJARC, església del segle XIII, ruïnes d'una capella, d'una leproseria, restes d'un molí fortificat, vestigis de muralles i cases antigues. Recomanat el paratge de la Mounine, impressionant penya-segat que domina el Lot amb magnifiques vistes.

Continuem amb intenció de visitar algun castell i ja som al de CENEVIERES, tancat per obres, i en fem una visita externa. Castell LA ROQUE-TOIRAC, massa tard, trobem tancat, el visitem també exteriorment.

Arribem a FIGEAC, no som pelegrins, però és una altra de les etapes del Camí de Santiago en aquest poble medieval, amb els noms dels carrers en lletres gòtiques i una plaça coberta molt animada. Aquesta és la ciutat natal de Champollion, l'egiptòleg que desxifrà els jeroglífics de la Pedra Roseta. La seva casa natal s'ha convertit en un museu que conserva els records dels seus viatges pel Nil, i fora, a la plaça de les Escripures, hi ha una rèplica de la pedra ampliada. L'original, com altres coses, està en el British Museum.

Fem el circuit turístic a peu per tot el poble, admirant les boniques façanes, les columnes de pedra d'origen desconegut anomenades "Les Aiguilles" i cases pairals dels segles XV i XVII.

Ens proposem accedir per la Vall del Célé per carretera, ja que l'altra opció seria a peu pel sender GR-65. Arribem a ESPAGNAC-SAINTE EULALIE. Sorprenentment, en entrar-hi, veiem un monument dedicat a Sant Jaume, esculturalment tallat en fusta i al davant mateix l'Oficina de Turisme amb tota classe d'informació sobre el Camí de Santiago i gairebé tot el poblet dedicat a l'acolliment de pelegrins. Aquesta meravella situada al fons de la Vall del Célé tot ell és monumental trobant-se l'Església St. Agustí amb pintoresc campanar del segle XV, priorat de les Agustines del Val-Paradis i l'església

Espagnac. Monument a Sant Jaume. Foto: Josep Maria Casas

romànica Ste. Eulalie. Seguint la vall i serpentejant l'asfalt entre parets calcàries i petits pobles ens trobem CABRERETS, amb les seves cases adossades dins les roques, lloc on es troben les Grottes du Pech Merle, concretament dins el bosc del Montclar, de bellesa salvatge. En aquesta cova s'hi pot fer un recorregut ric i variat descobrint el món subterrani. Set sales ofereixen una mostra completa de les formacions geològiques naturals entre les quals subsisteixen pintures i gravats prehistòrics de més de 20.000 anys. Mamuts, cavalls, bisonts, senyals, mans, siluetes humanes i petjades. Un dels monuments

més emocionats de l'art paleolític.

Finalment continuem la vall entre xops i alberes que juguen a l'amagatall amb el curs de l'aigua i on pasturen unes ovelles molt peculiars de la zona. Porten un segell de denominació d'origen que sembla d'un perfum: Label Rouge Agneau Fermier.

02.07.04 (divendres).

En una decisiva proposició de visitar algun castell, ens endinsem per carreteres secundàries que ens porten fins als confins de la Dordogne entre una verdor clapejada de camps de roselles. Surten al pas granges

de venda directa de productes de l'ànec o de l'oca; també mel o formatge de cabra. Veiem la silueta del castell de Belcastel que es retalla i finalment es perd. Uns quilòmetres més enllà hi ha un altre castell, La Treyne, de molt ben veure, amb 120 hectàrees de bosc al voltant, però no el podem visitar per tractar-se de un "relais & chateaux" que compta amb 14 habitacions i un saló autèntic de Louis XIII.

La ruta prossegueix cap a poblets de postal, llocs coquetons com pocs, animats, i CARENAC és un d'ells, flors per tot arreu, és considerat un dels més meravellosos de França, amb el paratge de l'illa de Calypso, en el Dordogne, famosa des de l'època de Fénelon. No ens podem perdre les roques de Larroque i Mézels. La via romana Le Puy-Rocamadour. El magnífic claustre meitat romànic i meitat gòtic flamíger i el castell del segle XV, que alberga el Museu de la Dordogne.

Continuant el recorregut sobtadament ens trobem el castell "CHATEAU DE CASTELNAU-BRETENEUX", el qual visitem. Fortalesa imponent dels segles XII-XV, embellida en el segle XVII, aquest castell és un dels exemples més bonics de l'arquitectura militar de l'Edat Mitjana. Fortificat amb un recinte doble i proveït d'una torrassa i d'un edifici senyorial excepcional. Capella, galeria lapidària, mobiliari, objectes d'art i tapisseries. En 1715, la família de Luyne heretà el castell i aquest llavors entra en un període de decadència. Amenaçava ruïna, i en 1851 va sofrir greus danys per causa d'un incendi criminal. Diversos amos es van succeir fins el 1896, any en què el tenor de l'Òpera còmica de París, Jean Mouliérat, compra el castell i es dedica a restaurar-lo, gastant-s'hi la seva fortuna. Al morir-se el cantant en 1932 va cedir el castell a l'Estat.

Anem a AUTORIE, un al-

tre poble considerat dels més bells de França, amb tanta tranquil·litat que fins i tot sembla que estigui deshabitat. Situat en el fons d'una petita vall envoltada per uns penya-segats impressionants, té molt caràcter, gràcies a les seves cases antigues, una casa pairal i una església romànica. Un impossible "castell dels anglesos" penjat de la roca, una cascada de 45 m i una vista fantàstica sobre la vall de la Bave completen aquest harmoniós lloc. Vam fer un intent d'arribar a la cascada i va ser totalment impossible.

Arribem a LOUBRES-SAC, considerat "village florie" (poble florit) amb quatre cases ben posades, una plaça amb estàtua dels caiguts per la pàtria i, enfront, un hotelet de la cadena Logis de France on es pot fer una parada gastronòmica sense por d'equivocar-se. Aquesta antiga vila domina de forma orgullosa la vall de la Bave i el castell de Castelnau. Excepcional panorama, castells i dòlmens.

De tornada passem per GRAMAT, que ha donat el seu nom al gran altiplà central del departament. La ciutat antiga és pintoresca: carrer St. Roch, mercat cobert, torre de l'Horloge del segle XVI, cases antigues. La curi-

Saint-Cirq-Lapopie. Foto: J.M. Casas

ositat, l'enorme túmul de l'hipòdrom. Nombrosos dòlmens, entre ells el de Plassous. Es recomana baixar al fons del canyó de l'Alzou, on existeixen diversos molins abandonats, entre ells el molí de Saut i la seva bonica cascada.

Finalment decidim —en arribar a Cahors— pujar al mont SAINT CYR i així veure el meandre que descriu el riu Lot com un cinturó d'aigua que ofega els límits de la ciutat. Ja no queden gairebé rastres de les muralles. Però una línia recta d'arbres que recorre el boulevard Gambetta

Rocamadour. Foto: Josep Maria Casas

despunta en to verdós la part nova de la vella. Sobre un fons de teules de color terrós, s'alça la catedral de Saint-Etienne, del segle XVI. En una de les columnes del claustre, d'estil gòtic flamíger, la imatge d'un pelegrí amb la petxina preceptiva recorda que estem en el camí francès que porta a Roncesvalles i, després, a Santiago de Compostela. Però a partir de Cahors, es poden seguir també altres camins.

03.07.04 (dissabte).

Anem al mercat de Cahors, molt concorregut i estès per tota les places i carrers de la ciutat, tant la part nova com la vella, en el qual destaquen excepcionalment les grans parades de venda de flors, típic de la zona. Sortim de Cahors (Càmping Rivière de Cabessut) en direcció a Albi, i després de 143 km ens instal·lem al Càmping du Llenguadoc.

Grèsigne, els voltants de Cordes-sur-Ciel proposen llocs rics per descobrir i moments d'emoció i de llibertat.

Visita turística a ALBI, els atractius d'aquesta ciutat són la catedral de Sainte-Cécile i el Museu Toulouse-Lautrec. També ofereix l'encant dels seus barris històrics, la inoblidable estampa del riu Tam als peus del Palau de la Berbie, els seus jardins i parcs. Tota la seva tradició històrica s'ha materialitzat en superbs monuments que retren bon compte del seu antic prestigi, des de l'art romànic fins a la seva arquitectura renaixentista. Aquesta ciutat omple tots els gustos i deixa com

Cordes-sur-ciel. Foto: Josep Maria Casas

petjada una intensa satisfacció.

El següent objectiu era la interessant visita a LE SIDOBRE, però ha estat impossible, ha faltat temps material i ens hem perdut uns paisatges naturals, comuns a una memòria col·lectiva i local, en què el granit imposa les seves rudes i monumentals formes. Estem a Le Sidobre, país de contrastos i on la desmesura creativa ha imprès tota la seva força en aquest lloc únic a Europa. Enormes masses de granit esculpides per la naturalesa sorgeixen revelant tota la seva força i misteri. Aquest recorregut obrirà les portes de llocs insòlits en les formes, siluetes i indrets màgics que inspiren les més velles llegendes: l'Oca, Peyro Clabado; el salt de Truita, els rius de roques enormes jalonen la Història (guerres de religió) i la Mo-

dernitat (indústria del granit).

04.07.04 (diumenge).

Sortida d'Albi (Càmping Caravaning du Llenguadoc) direcció Vilanova. Passem per CASTRES, ciutat molt interessant per visitar, que compta amb sòlides arrels, ben fondejades en la història i marcades pels successius corrents de pensament, des de l'heretgia càtara al protestantisme. A les portes de Le Sidobre i de la Montagne Noire, encreuaments de múltiples influències i testimonis d'intensos esdeveniments i evolucions, ha sabut conservar una identitat cultural, arquitectònica i econòmica ben sòlida. El patrimoni del sud del Tam es troba, més que en els seus nombrosos i rics museus, en el carrer, a la vista del visitant.

Interessantíssim el Museu Goya d'art hispànic, enclavat a l'edifici de l'antic bisbat; és un lloc per descobrir aquest art i seguir la seva evolució des de les obres religioses, passant per l'Edat Mitjana, fins als nostres dies. De Goya es poden contemplar tres grans obres, així com diverses sèries de gravats.

Tornem per l'autopista direcció Carcassona, des d'on podem contemplar "La Cité" majestuosa, miri per on es miri, i arribant a Perpinyà es pot veure el castell de "Salses" també d'interès la seva visita, que es pot fer des de l'àrea de descans de la pròpia autopista. Entrem per La Jonquera i arribem a Vilanova després de 480 km i 7 hores de viatge.

JOSEP Mª CASAS

RAID REBOST D'ORIENTACIÓ

18 I 19 DE SETEMBRE LA MOLINA

Sembla un mercadet de segona mà, desordenat, amb una munió de paradetes que exposen el mateix directament al terra; tendes d'acampada, fogonets, pots, sacs de dormir, brúixoles, frontals...menjar, aigua...Però no, és 18 de setembre, som a l'exterior del xalet del CEC a La Molina, estem al Raid Rebost i els 68 equips participants reparteixen el material, que hauran de carregar al llarg de dos dies, de la manera més equilibrada possible, a les motxilles dels dos membres de cada equip.

Enllestida aquesta feina cal recollir els dorsals, l'escalímetre 1:15.000 facilitat per l'organització i passar el control de material. Recony! Amb el que ens ha costat ficar-ho tot dins de la motxilla!

Les 12 hores en punt, migdia, sol, calor i nervis. Lliurament del mapa i del full amb les coordenades de les 18 balises que caldrà localitzar el primer dia. Ben aviat ja s'estableixen diferències segons la tàctica seguida. Uns surten ràpidament posant fites en marxa assumint el risc que això comporta, i d'altres col·loquen totes les fites sobre el mapa per concentrar-se millor en l'orientació. Nosaltres optem per la segona i quan aixequem el cap del paper, més de la meitat dels participants ja són fora.

En el transcurs de cinc hores llargues hem passat per paratges fantàstics i diversos; zones de bosc en la Collada de Tosses, espais oberts que semblen despullats, planes altes que ofereixen visions immenses, rierols, torren-

teres i canals tancades, blocs de pedra i tarteres, més de 1.100 m de desnivell de pujada, trams corrent, trams a peu i així mateix alguns a quatre grapes.

En general la cursa ha estat molt entretinguda, amb fantàstics moments de joia quan hem apuntat "finet" i hem anat directes a la balisa i amb d'altres més anginosos, quan estàs convençut que la fita ha de ser allí i no vol aparèixer. Això fa que avancis equips i que alguns els tornis a trobar al cap d'una estona. És força normal, però no pots evitar una certa cara de babau.

Els dos equips de la Talaia ens hem anat alternant, unes vegades veiem l'Andreu i en Robert que surten de la fita a la qual nosaltres estem arribant i d'altres sabem que estan per darrere. Aquesta mena de "come" parti-

cular i de bon rotllo també té la seva gràcia.

Finalment hem arribat plegats a la zona de bivac, on alguns ja tenien plantada la tenda i es recuperaven prenent els darrers raigs de sol del dia, tot i l'observació profunda d'uns llargardai-xos conscients de ser envaïts en el seu hàbitat. Cerquem un espai lliure per muntar juntes les dues minúscules i sòbries tendes, i després ens dediquem a passejar per entre el campament multicolor, parlant amb uns i altres, comentant la jugada i mirant alguns materials curiosos d'ús en aquest món dels raiders.

La fosca cau de cop, tal com entra el cansament i el fred. Ens espavilem un sopar el més digne possible (encara que aquesta és una qualificació generosa per la "pasterada" que l'Andreu fa men-

Buscant les coordenades. Foto: Ricard Belaskoain

Sortida del raid. Foto: Ricard Belaskoain

jar al Robert) i ens decidim a anar a dormir.

A les set del matí del diumenge confirmem que dormir havia estat una voluntat però no un fet real. La nit ha estat força freda i l'opció presa, prendre sacs d'estiu, poc pesants, de mínim volum però també de mínima escalfor. (Bé, l'Andreu és l'únic que ha optat per carregar el plomó i dorm com un beneit).

Plegar tendes, esmorzar, recollir-ho tot i tornar-ho a ficar a les motxilles per anar al punt de sortida. Els primers classificats de cada categoria han sortit a les 7'30 a la caça i la resta ho fem en bloc a les 8. La mateixa cerimònia del dia anterior, recollir el full de coordenades on hi ha 23 punts a situar sobre el mapa, però avui decidim canviar de tàctica: localitzem cinc balises i sortim, la resta sobre la marxa. D'entrada una bona pujada i després uns plans eters en direcció a les pistes d'esquí de La Molina. Alguna pala impressiona més a l'estiu amb herba que ben nevada a l'hivern.

L'Andreu i el Robert han tornat a sortir abans que nosaltres, però al cap de quatre balises els hem enganxat i superat. El dia sembla que serà bo en tots els sentits. Ai las! a sis balises del final, juntament amb un parell d'equips més, cometem un greu error i ens passem vora mitja hora localitzant una balisa que no vol ser on no-

punt clar i resituar-nos. Quan aconseguim trobar la balisa, l'Andreu i en Robert ja han passat, els veiem a distància i ja no serem capaços de donar-los caça. Finalment, després de prop de quatre hores i mitja, ens treuen prop de cinc minuts.

De fet, tant és! Crec que tots hem fet un bon paper i que l'experiència ha estat fenomenal, una xalada global, per la qual felicitem els organitzadors, els Badalona Orientació (BO) i el Club Orientació Catalunya (COC). Ah, i ja sé que l'Andreu dirà que no calia, però en Josep Esteve i jo, encara que fèiem el mateix circuit que ells, competiem en una altra categoria: la de veterans, qüestió d'anys simplement.

Ricard Belaskoain

Dues participants al raid. Foto: Ricard Belaskoain

Acampada. Foto: Ricard Belaskoain

TRAVERSADA PEL SENDER GR-11 AMB NEU

...O SANT JOAN NO ÉS A L'ESTIU

Fou per la setmana de Sant Joan, però la veritat és que no pensàvem trobar tanta neu per les muntanyes pirinenques que ens havíem proposat travessar, i el que s'hauria pogut convertir en una epopeia difícil, l'experiència dels membres de la colla que anàvem ho resolgué amb eficàcia i alhora gaudint d'uns paisatges de meravella.

La proposta partia del matrimoni Marcel·lí i Margarida, que des de fa alguns anys van resseguint per etapes el Sender de Gran Recorregut GR-11, que recorre, com ja sabeu, tot el Pirineu des del Cap de Creus fins al Cantàbric. Enguany tocava sis dies de travessada, des de la Guingueta d'Àneu fins a Benasc, i dos d'anar i tornar, comptant que el viatge no el fariem amb els vehicles propis sinó amb el transport públic. I ja ens teniu els 8 que anàvem dalt de l'autobús de l'Alsina Graells (a l'estació del Nord a Barcelona) fins a la Guingueta, i la tornada des de Benasc a Barbaste i d'aquí a Barcelona.

Érem la Tina, el Jani, el Marcel·lí, la Margarida, el Xavier, la Blanca, la Pili i qui això escriu, el Pitu, i comença la nostra aventura el 19 de juny de 2004 i finalitza el 26.

Permeteu-me, doncs, que us expliqui les nostres peripècies.

DIA 20.- Després d'haver dormit a l'hostal Cases, de la Guingueta, ens llevem fosc i negre (les 5 del matí) i comencem a

caminar amb la llum dels frontals. Salvem el primer desnivell, de 386 m, fins al poble de Jou, a 1.300 m d'alçada. A partir d'aquí l'itinerari planeja i ressegueix enlairat el perfil de la vall d'Àneu per girar i enllaçar amb la vall del riu Escrita, just il·luminada pels primers raigs de sol i que donaven un especial relleu a les muntanyes i als boscos que ens envoltaven. Aquella vall ens portaria directes a l'encara mig adormit poble d'Espot, i mentre ens entaulàvem per esmorzar un bon pa amb botifarra a la brasa, també aprofitàvem per adquirir un excel·lent fuet d'isard que serviria de vianda per a properes etapes.

Seguim amunt pel costat del pont sobre el riu Escrita, i tot retratant flors ens acostaríem al

llac de Sant Maurici amb la propera i inconfusible silueta dels Encantats, lloc on ja havíem passat fa dos anys durant el recorregut del circuit de Carros de Foc. Amb aquell paisatge impactant, on veiem més neu que l'habitual de l'època, ens arribem al proper refugi E. Mallafré per finalitzar aquesta primera etapa. Dinar, estirar les cames a la tarda per la vora del llac, retratar el netret, el bàlec o els ranuncles, i sopar i dormir.

DIA 21.- De nou ens llevem a les 5 del matí, està tot fosc i negre i encara no han col·locat els camins. Il·luminem els senyals pintats de blanc i vermell del GR que s'enfilen pel camí cap a l'estany i port de Ratera, deixant darrere nostre la silueta

Pujant el Port de Caldes. Foto: Josep Blanes

dels dos cims dels Encantats retallada davant de les primeres llums del dia. Com a preludi del que vindrà, comencem a trepitjar grans congestes de neu, amb tots els estanys i estanyols glaçats, i comencem a obrir traça a la recerca del camí que la neu ens amaga. Per sort els senyals situats en llocs enlairats ens indiquen l'itinerari, i després d'una llarga i feixuga pujada assolim el doble coll de Ratera, és a dir, primer el Ratera d'Espot de 2.543 m i a continuació el Ratera de Colomers de 2.572 m, mentre que els estanys ens els trobem glaçats, com si fossin de vidre i gel. Deixem de veure Els Encantats. Ara tenim al davant el Pic de Ratera i a l'altre costat la Punta Estasen i el Saboredo.

Tot i el fred viu d'algun grau sota zero esmorzem al coll, tapats com si fos a ple hivern i aprofitant els tímids raigs de sol que uns negres núvols s'encarregaran de cobrir aviat i fer-nos esbandir la situació. Però, ai las!, l'espectacular baixada de l'altra banda era dreta i a més la neu era dura i no portàvem pas grampons. Amb una precària cordada, l'ajuda dels bastons i obrint traça a base de fortes puntades de peu, començàrem a davallar amb precaució i a acostumar-nos a aquella situació que en el transcurs d'aquells dies tornàrem a repetir.

Un retorçat camí entre neu i pedres ens portaria fins al Llac Ubago i més tard i més avall fins als llacs Redon i Long, els quals -tot i amb les congestes arran d'aigua- no estaven glaçats. L'itinerari, que ja coneixíem, després d'una llarga remuntada i tornada a baixar ens acostaria finalment a la presa del llac de Colomers i al refugi on acabàrem la dura etapa d'aquesta jornada. Constatem que des de l'última vegada que vàrem passar pel refugi, ara fa dos anys, l'esperpèntic WC damunt la presa encara es troba amb el mateix lamentable estat.

Des del Port de Caldes al recerca del GR-11. Foto: Josep Blanes

DIA 22.- Avui toca anar des del refugi Colomers al refugi Restanca passant pel Port de Caldes i tot i que no és de les més llargues no ens en fiem ja que la travessada amb tanta neu és entretinguda.

La pujada cap al Port de Caldes és qüestió de paciència i anar fent. Si mirem enrere, prop de l'estany Mort podem veure el cim de la Sendrosa i també el Gran Tuc de la Sendrosa, i més lluny la serra de Saboredo. Tot i la quantitat de neu, els senyals emergeixen entremig de trepitjades d'isard, i deixant enrere el Lac Gelat deth Port de Caldes finalment aconseguim fer-nos la foto als 2.472 m del Port de Caldes. A l'altra banda ens apareix la silueta del Montardo, un cim ben conegut i visitat, de 2.833 m, i davant mateix una panoràmica totalment blanca on virtualment passava l'itinerari entremig de l'Estanhet deth Port de Caldes, Estany de Mangades i Estany de Monges, mentre que a l'esquerra es trobava l'Estany de Travessani, però com que tot estava glaçat el camuflatge era perfecte. Baixem decidits per pendents de neu suaus a la recerca de senyals, mentre podem constatar que la neu presenta uns im-

portants relleus solcada en formes de torrents i de banyeres o de penitents, que tot i la seva consistència no presenten perill però dificulten el nostre avanç per aquell esglaonat pendent.

Finalment, després de localitzar altres senyals i de vorejar i remuntar els llacs, ens reunim davant l'estany de Monges -que no està glaçat- i tornem a pujar cap al coll de Oelhilicrestada, gairebé sota del Montardo. Aquí sortim dels límits del Parc Natural i entrem a la Val d'Aran. Una entremaliada baixada entre roques, neu i aigua ens portarà després d'un esgotador recorregut al millor dels refugis d'aquest itinerari: el de La Restanca. Eixugar els mitjons mullats, sopar i dormir i fins l'endemà.

DIA 23.- Com sempre de bon matí, aquesta vegada enctem el camí que ens portarà a la vall de Rius. Anem deixant enrere els últims arbres i també l'inconfusible perfil del Montardo, quan ben aviat i a mesura que guanyàvem alçada també començàrem a trepitjar les nostres congestes de neu de cada dia. Ara bé, el camí que seguíem i que anava cap al Port de Rius i cap a l'altre vessant era un antic camí

Arribem al Port de Caldes a 2.567 m. Darrera el Montardo. Foto: Josep Bienes

de bast i estava en moltes zones empedrat correctament, si bé es passava bona part de l'any cobert per la neu. I continuem la forta pujada, havent d'obrir traça com sempre a base de puntades de peu i remuntar amb l'inestimable ajuda dels bastons. Finalment desemboquem en un veritable paisatge polar: l'Estany Tort de Rius a 2.351 m.

Teníem la sensació de trobar-nos a Groenlàndia amb aquell extens estany, just al començament del desglaç, amb innumbrables icebergs surant a la seva superfície. Les màquines de fotos no paraven. Això no es veia cada dia.

Després d'un descans, calia continuar i ho férem per la circumval·lació del llac, que de fet són dos que ara eren units. Sortíem al Port de Rius, apareixent-nos davant tota la vall de Mulleres amb el Feixant, el Mulleres, el coll Alfred, la Forcanada, i al seu darrere el Russell, el Margalida, el Tempestats i fins i tot l'Aneto.

A partir d'aquí se'ns presentava una davallada bestial de més de 750 m de desnivell per un sender encastat entre les roques que tanquen la part superior de la vall de Conangles. Tot i

la brusquedat de la baixada, quan el camí entra a la zona inferior ho fa en una deliciosa fageda que ens acompanyarà una bona estona fins als prats de les immediacions de l'Hospital de Vielha, just, però, davant les descomunals obres de perforació del segon túnel de Vielha.

Finalitzariem aquesta etapa prenent-nos una cervesa a la porta del refugi de l'Hospital, mentre esperàvem que ens recollís una furgoneta-taxi i ens portés a menjar i dormir al proper poble de Senet, a la casa rural de nom Can Mossèn Joan. Dutxats, descansats i tips, a més celebràriem amb cava l'onomàstica del company Jani.

DIA 24.- A les 5 del matí tocaven matines. I ja ens teniu tots dalt la mateixa furgoneta-taxi, la qual ens portaria fins a la palanca de la vall de Salenques. El Marcel·lí i la Margarida, però, van voler seguir fidelment el GR-11 i començar des d'on el dia anterior vam acabar, és a dir, l'Hospital de Vielha. La resta de la colla seguiríem per Salenques i ja ens trobaríem dalt a l'hora d'esmorzar. Si sempre haviem sortit a les fosques, aquesta vegada encara més perquè la pista traves-

sava una densa fageda que impedia qualsevol claror.

A mesura que guanyàvem alçada la vegetació havia esdevingut de tipus selvàtic i a més les aigües baixaven molt impetuosos i ben aviat arribaríem prop de la confluència dels cabals propis de Salenques i el d'Anglios. A la part inversa divisem al fons el Tuc de la Comtessa i la vall de Beciberri.

Finalment se'ns obre davant la cubeta glacial d'Anglios – o segons grafia aragonesa Anglos – i entre els llacs i a la franja central apareix el refugi lliure i al seu darrere, més lluny i enlairat, el coll d'Anglios per on havíem de passar. Però ens aturàrem força estona a l'estany Gran d'Anglios per esmorzar i de seguida apareixerien el Marcel·lí i la Margarida que ja recuperaven la colla.

Passem per davant del refugi, un petit habitatge un tant "cutre" on hi havia gent dormint, encara que de seguida seguim els senyals per començar a enfil·lar l'itinerari cap al coll, on no hi podien faltar tampoc les tarteres i una mica de neu. Aquest dret corriol ens portarà a deixar enreure el circ lacustre d'Anglios i assolir finalment entremig de la boira el coll a 2.432 m.

Comencem la baixada mig d'esma palpant el camí amb una espessa boira arrapada a la carena, tot i que alguna fugaç aclarida ens permet entreveure la immensitat del llac de Llauset. A mesura que anem baixant per pedregós camí – per sort no hi ha neu – anem intuïnt la presa i el camí perimetral pel qual hauríem de seguir en l'etapa de demà. Fins i tot en una aclarida podem veure el cim del Ballibierna que es reflecteix a les fosques aigües de l'estany-pantà de Llauset, però allò no s'aclareix.

Finalitzem l'etapa en arribar al túnel de la presa on ens havia de venir a buscar la furgoneta-taxi, però com que no te-

Vorejant l'estany de Monges. Foto: Josep Blanes

Pujant al Coll de Balibierna. Foto: Josep Blanes

Descans a la vora de l'estany Tort de Rius. Foto: Josep Blanes

Refugi de la Restanca. Foto: Josep Blanes

Contemplant els "icebergs" de l'Estany de Rius. Foto: J. Blanes

La colla al Coll de Balibierna a 2.728 m. Foto: Josep Blanes

L'Estany de Llauset i el Pic de Balibierna al fons. Foto: J. Blanes

Baixant pels canals de neu cap a l'bon de Balibierna. Foto: J.B.

nim cobertura telefònica, travessem el túnel de 1.200 m amb llanternes i frontals, i en arribar a l'altra banda ens el trobem tancat ! Una porta de ferro ens barra el pas, quan resulta que fins ara estava oberta. I ara què fem? Doncs per un reguerot lateral passem arrossegant-nos per terra i salvem la porta per sota. Amb conyes i rialles ja som a l'altre costat, connectem amb el taxista i després d'una llarga estona d'espera, finalment ens trasllada un altre cop a la casa de Senet.

DIA 25.- Ultima i més llarga etapa. Una altra vegada a les 5 del matí, la furgoneta-taxi de nou ens

deixa a la porta del túnel. El jove taxista al·lucina quan tornarem a passar arrossegant-nos per sota de la porta de ferro. Ara ja teniem pràctica i ben aviat començaríem l'etapa a tocar l'estany de Llauset, i de seguida el voregem i fins i tot salvem una difícil palanca per on passa aigua torrencial i comencem a pujar. Davant nostre els contraforts del Ballibierna, encara que per la vall lateral el GR fa cap a la cabana nova de Botornàs i a sota l'estany del mateix nom a 2.400 m. I per no perdre el costum, apareix de nou la neu que ens tapa els senyals del GR, però amb una mica de perspicàcia els anem trobant a mesura que anem guanyant alçada.

Ens anem enlairant i acostant-nos per enfilar la darretera congesta cap al coll de Ballibierna. Prèvia aturada per esmorzar, tornem a donar puntades de peu a la neu. La pujada cada ve-

Els darrers "icebergs" a l'Ibon de Ballibierna a 2.500 m. Foto: J. Blanes

gada es redreça més, fins que arriba un moment que s'acaba i assolim el coll de Ballibierna, a la cota més alta d'aquest sector de GR i de tota l'excursió, als 2.728 m. I el pendent de neu de l'altra banda ... Déu n'hi do ! Ens fem les corresponents fotos enmig d'un vent i un fred que pela ! Fotem el camp ! I anem en compte a relliscar, que la neu està dura!

Flanquegem el pendent en diagonal però de seguida baixem directes per les acanalades i bonnyegudes geleres en direcció als llocs de Ballibierna.

La veritat és que s'està fonent la neu, i els grans blocs de gel s'estan trencant, i de nou apareixen grans formes de cascals o banyeres, penitents, i canals profundes per on llisca aigua que va cap als torrents i els llacs.

L'Ibon Baixo de Ballibierna presenta un aspecte glacial, fins i tot li han caigut allaus al

damunt. Ens envaeix aquella sensació d'estar a Groenlàndia contemplant aquells icebergs surant als llocs. Ens entretenim a fer fotografies però no podem badar perquè queda molt de camí. Baixem decidits cap a la Pleta de Llosars, i des d'allí intentem prendre imatges de la carena Tempestats-Margalida-Russell però els núvols no ens permeten ni la més mínima vista. Ens entretenim força en un complicat salt del torrencial riu Ballibierna, i a la Pleta no hi ha més remei que descalçar-se i arremangar-se per poder creuar a l'altre costat. Sort que la peripècia de mullar-se va comportar una bona dosi de conya. Mentrestant,

lluny i darrere, surten entremig dels núvols el Culebras i el Llauset.

Ens aturarem a dinar al pla, més avall de la confluència amb la vall de Corones, i tot seguit emprenem la llarga -i encara que envoltada de boscos espectaculars-, monòtona i inacabable pista de Ballibierna que ens portaria fins al riu Ésera i al Puente de San Chaime, on un taxi ens recolliria per deixar-nos a la porta d'un hotel a Benasc. Finalment, quasi esgotats, havíem aconseguit completar la travessia proposada.

Difícil, dura, esgotadora, però extraordinària com a paisatge de muntanya i com a percepció de la bellesa d'aquesta natura desfermada. Ha valgut la pena !

La tornada a casa ja no us l'explico, ja no és història!

JOSEP BLANES
juny de 2004

Crònica del "cotarro" talaienc

LA SECCIÓ DE MUNTANYA PRESENTA EL SEU CA- LENDARI DE SORTIDES 2004 - 2005

La Secció de Muntanya ens ha fet arribar el programa de sortides que aquesta activa secció té previst realitzar durant la temporada actual, és a dir, des de setembre 2004 al juliol 2005.

Quan la revista us arribi a les mans, 3 o 4 d'aquestes excursions ja s'hauran realitzat, o sigui que podeu prendre nota de la resta de calendari per si us interessa participar:

12/12. Serra de Gurp
30/01. Serra de Milany
27/02. Comapedrosa. 2 dies
13/03. Puigmal. Neu
17/04. Serra del Verd.
22/05. Montsent de Pallars.
12/06. Campbieil. 2 dies
03/07. Canigó. 2 dies.

OPERACIÓ ESPELEOLÒ- GICA "SÓTANOS DE LAS GOLONDRINAS" - MÈXIC 2004

Una nova exploració subterrània que quatre membres del nostre grup espeleològic GET portaran a cap al continent americà, i concretament a la Sierra Madre Oriental, a l'estat de Mèxic. Aquesta aventura s'haurà realitzat entre el 30 d'octubre i el 18 de novembre. La immensa cavitat comença amb un avenc molt profund, ja que s'ha de baixar en un ràpel de 330 metres, d'una sola tirada i continuar després la resta

de l'exploració.

Si l'operació espeleològica és important també ho són les despeses, raó per la qual els membres del GET demanen ajuda econòmica i per això han posat a la venda unes magnífiques samarretes al·legòriques a l'exploració, a l'espera que amics i simpatitzants de l'entitat col·laborin adquirint-les.

NECROLÒGIQUES

Des de la darrera edició d'aquesta Revista, hem rebut notificació de diverses defuncions que afecten membres de la nostra entitat. Així, el passat 1 de juliol moria víctima d'una cruel dolença la nostra associada Rosa M. Sala Camps, als 49 anys d'edat. Des d'aquestes pàgines el nostre més sentit condol al seu espòs, soci i amic Josep M. Franco, que fem extensiu a la seva família. Dies abans, el 27 de juny, moria també Isidre Bertran Rovira, pare de la nostra sòcia col·laboradora a la biblioteca i marxa social, la Pilar Bertran, a qui volem fer arribar també el nostre condol. També ens deixava per aquestes mateixes dates, als 93 anys, un antic soci i veterà excursionista i que en el període d'abans de la guerra havia pertangut a l'antiga Secció Excursionista de l'Ateneu Vilanoví, el Jaume Carbonell i Olivari, al qual els darrers anys la seva avançada edat ja no li permetia realitzar excursions. Descansi en pau aquest bon

amic.

Igualment ens varen fer saber que la mare del nostre bon amic i soci i col·laborador Jesús Santacana ens va deixar el passat juliol, a l'edat de 92 anys. Josepa Capella va ser enterrada a la localitat de Sant Vicenç dels Horts on residia darrerament. Al nostre actiu amic Jesús i tota la seva família, el nostre més sincer condol.

ESQUIADORS! JA ESTÀ LA TARGENEU A PUNT

A la Secció d'Esquí ja tenim a la disposició de tots els esquiadors les sol·licituds per la TargeNeu de la Federació Catalana d'Esports d'Hivern.

Com sabeu aquesta Tarja és la llicència catalana per poder practicar els esports d'hivern amb una assegurança específica, que cobreix els sinistres derivats d'aquesta pràctica esportiva.

Així, el servei d'assistència en viatge 24 hores, comprèn el rescat a pistes, trasllat sanitari fins a centre mèdic i/o repatriació fins a domicili, en ambulància, UVI o helicòpter medicalitzat, inclòs trasllat d'acompanyants; despeses medicoquirúrgiques, farmacèutiques i d'hospitalització; prolongació d'estades del lesionat en hotel per prescripció facultativa; viatges d'anada o tornada i d'estada de familiars de l'accidentat, així com formalitats de trasllats, retorns

Crònica del "cotarro" talaienc

anticipats, reemborsaments d'abonaments, classes i despeses d'allotjaments no utilitzats i un munt de qüestions més que completen aquesta assegurança com poden ser, posteriorment, les indemnitzacions per invalidesa o mort, despeses mèdiques en el domicili del lesionat, a més de la cobertura de la responsabilitat civil i la protecció jurídica.

La TargeNeu cobreix 365 dies per temporada que va de l'1 d'octubre 2004 fins a 30 setembre 2005 i l'import d'enguanys és de 46 € per persona. Truqueu a la Talaia per informar-vos de 7 a 9 del vespre.

1ª CURSA DE MUNTANYA - LA TALAIA

L'Agrupació Excursionista Talaia i el Club Esportiu Vilanova, recuperant l'esperit del cross de La Talaia que es va iniciar fa quaranta anys, uneixen esforços per organitzar i oferir la primera edició de la cursa de muntanya La Talaia, que tindrà lloc el proper diumenge 28 de novembre a Vilanova i la Geltrú. La sortida i arribada de la cursa serà al Càmping Vilanova Park, situat a la Carretera de Vilanova a l'Arboç (BV-2115 km 2,5), a les 9:30h.

La cursa constarà de dos circuits, un de llarg i un altre de curt. La cursa llarga tindrà 18 km i transitarà per camins i senders amb forts desnivells. La curta tindrà 10 km i circularà per pistes i els desnivells

seran menors. Hi haurà l'obsequi d'una peça esportiva i entrepà per a tots els participants. A la cursa llarga hi haurà premi per als tres primers de cada categoria i a la cursa curta per als tres primers de la general i el primer de cada categoria. Els participants tindran servei de guarda-roba, dutxes i massatges a l'arribada, bar.

Podran participar-hi les persones que siguin titulars de la llicència federativa anual per a la competició expedida per la FEEC, la FEDME o altres federacions adherides a la UIAA o la FSA i aquells corredors en possessió de la llicència temporal de la FEEC, que serà expedida per l'organització. El preu de la inscripció per als corredors amb llicència federativa serà de 12 euros. Per als corredors no federats el preu és 18 euros i inclou la llicència temporal. El termini d'inscripció acabarà el 25 de novembre o en arribar als 200 participants per a la cursa llarga i als 100 per a la curta. No hi haurà inscripcions el mateix dia de la cursa. Les inscripcions es poden fer personalment a les botigues Interesport Olaria de Vilanova i la Geltrú o per fax al número 93 814 41 07. El pagament de la inscripció s'ha de fer al número de compte corrent de Caixa Penedès 2081 0085 92 3300000661 indicant el nom de la cursa i el nom i cognoms del corredor. Cal omplir el full d'inscripció i enviar-lo junta-

ment amb el resguard de l'ingrés i còpia de la llicència esportiva al fax 93 814 41 07. El resguard s'ha de portar el dia de la cursa.

SALVEM LA PLATJA LLARGA!!!

Ens hem de fer ressò de la important incidència que té aquesta campanya per salvar la Platja Llarga del nostre municipi, i que precisament està encapçalada per la nostra Talaia a través de la Comissió de Medi Ambient, conjuntament amb l'APMA (Agrupació per la Protecció del Medi Ambient), a més del suport de les entitats i grups següents: Ass. de Veïns del Molí de Vent; Ass. de Veïns del Tacó; Ass. de Veïns Plaça de la Sardana; Ass. de Veïns Barri de Mar; Comissió de Medi Ambient de la EPSEVG de la UPC; Ateneu Popular L'Aixada; L'Escrucó; GEVEN (Grup Ecologista del Baix Penedès); Col·lectiu Ecologista Bosc Verd; Plataforma Salvem el Penedès; Grup d'Amics de Toni Achón - Associació Ecologista de Tarragona (GATA-AET); Associació de Muntanyencs Bergadans; Salvem les Valls (La Garrotxa); Greenpeace; Ecologistes en Acció de Catalunya; DEPANA; SEO/Bird Life; i GEPEC (Ecologistes de Catalunya). Cal recordar una vegada més, que en aquesta Platja Llarga del nostre municipi hi ha zones humides i dunars d'un alt valor eco-

Crònica del "cotarro" talaienc

lògic, i on es pretén construir 259 apartaments, 39 locals i un hotel de 5 plantes, la qual cosa suposaria la destrucció d'un dels darrers espais sense urbanitzar del nostre litoral. Per aquesta qüestió teniu a la vostra disposició a la nostra entitat plec de signatures subscriuint el manifest i demanant la suspensió definitiva de les llicències d'obres, la reclassificació del sector de Platja Llarga a sòl no urbanitzable i protegit, regulació adient de la Platja Llarga per preservar les zones humides i declarar la zona com espai d'interès natural. Esperem la vostra signatura i el vostre compromís.

CONVOCATÒRIA D'ELECCIONS A LA JUNTA DE L'A.E. TALAIA

De conformitat amb els Estatuts de la nostra entitat, s'han convocat Eleccions a la Junta de l'Agrupació Excursionista Talaia, segons l'acord de la Junta del 27 de setembre de 2004, i que es regiran pel següent calendari:

18-X : sorteig i formació de la Junta Electoral

8-XI: exposició cens electoral

21-XI: data final per presentar impugnacions al cens

24-XI: proclamació del cens definitiu

del 25-XI al 8-XII: període de presentació de candidatures del 9-XII a l'11-XII: exposició pública de les candidatures i

possibles impugnacions 13-XII: proclamació de les candidatures

del 14-XII al 17-XII: campanya electoral

18-XII: votacions, 17h a 21h.

Per a qualsevol consulta sobre aquestes eleccions, podeu passar per Secretaria, al nostre local, preferiblement dilluns, dimecres i divendres de 7 a 9 del vespre.

CRÒNICA DELS DIVENDRES CULTURALS

Teníem pendent de comentar-vos encara la darrera projecció del mes de juny, per entrar després en el llarg parèntesi de les vacances i tornar a engegar a la tardor amb nous actes al nostre local social.

Com dèiem abans, el divendres 18 de juny es va fer una projecció sobre una qüestió ben singular **UN TRES MIL OBLIDAT?** Foren el Jordi Pons i el Tòfol Tobal els encarregats d'explicar-nos la descoberta d'aquest cim no registrat ni en cap guia ni en cap mapa, i sobre el qual, després de les indagacions, recerques i comprovacions necessàries, s'imposava l'ascensió i mesura de l'alçada. Localitzat per sota la carena de la Maladeta Occidental i prop del Pic de Cordier, de 3.254 m, comprovaren la seva alçada que com a màxim donava 3.035 m. D'aquesta descoberta ens projectaren una excel·lent col·lecció de diapositives amb

uns interessants comentaris del nou tres mil : la Torre Cordier.

Cal comentar que pel juliol, a la **FESTA DE CLOENDA DE LES ACTIVITATS 2003 - 2004**, també va haver-hi projecció de diapositives col·lectiva de les diverses seccions, projecció que es va celebrar durant el Sopar a l'aire lliure al pati del local social, en comptes de fer-ho a la Plaça de les Cols, com estava previst.

I passem ara a encetar la nova temporada, que començava el divendres 8 d'octubre amb dos actes consecutius: d'entrada es va presentar **EL LOGO DEL CINQUANTENARI DE L'A.E. TALAIA**, primer a la premsa i més tard als socis, a càrrec de la Comissió del Cinquantenari, i tot i les dificultats de projectar-lo a la pantalla finalment es va aconseguir. Cal dir que el disseny del logo va merèixer comentaris molt elogiosos per part dels assistents, per la qual cosa cal felicitar a la seva autora, la Nati Salvadó, la qual va resultar la guanyadora del concurs convocat per la Comissió del Cinquantenari per l'esmentat disseny.

A continuació era el Josep Blanes - el Pitu per als amics - qui presentava un audiovisual amb el títol de **CRÒNICA D'UNA TRAVESSADA AMB NEU PEL GR-11 PIRINENC** (o St. Joan ja no és a l'estiu) sobre un recorregut de sis eta-

Crònica del "cotarro" talaienc

pes d'aquest sender GR-11 que segueix tot el Pirineu, i que aquella colla de 8 muntanyencs segueixen des de la Guingueta d'Àneu fins a Benasc, ressaltant la gran quantitat de neu que trobarien durant tot l'itinerari la qual cosa dificulta la travesada, allargant els horaris, però que per altra banda els va fer fruit d'un paisatge insòlit per aquelles dates (St. Joan) oferint en diversos indrets vistes pròpies de Groenlàndia i d'una bellesa extraordinària.

L'audiovisual fou una prova digital realitzada en DVD i projectada amb canó de vídeo, amb música i veu i efectes de transicions d'escenes i títols que donaren un efecte de pel·lícula.

I el següent divendres, dia 15, també hi havia dos actes consecutius, primer es féu la presentació als socis del projecte: **EXPEDICIÓ VILANOVA 8000 / CHO OYU 2005**, una activitat que s'organitza des de la Talaia a través del GEAM, inclosa en el programa de celebracions del proper Cinquentenari de la nostra entitat. La presentació anà a càrrec dels propis expedicionaris, encapçalats per l'Andreu Ferrer, els quals anaren presentant amb una projecció digital les etapes de l'expedició, els equips, els desplaçaments, l'equip de suport, els expedicionaris, l'equip de suport, les dates previstes, el finançament, i un llarg etcètera que dissenyava la complexi-

tat de la conquesta d'un cim himalaienc de 8.201 m.

Acabada aquesta presentació, continuava l'Andreu Ferrer amb un complet i ben muntat audiovisual que portava per títol **MÉS AMUNT? L'ACONCAGUA**, on ens explicava totes les peripècies per conquerir aquest cim que, a més, feia en solitari. Des de l'entrada al Parc Nacional de l'Aconcagua, a Horcones, a 2.800 m, fins al campament de Confluencias a 3.200 m i, després d'aclimatar-se, seguir l'endemà una forta i dura pujada de 29 km fins a Plaza de Mulas, a 4.260 m, on li havien transportat part del material. I tornava a fer un dia d'aclimatació al Cerro Catedral seguit d'un dia de descans i de rebre notícies de la família. L'endemà, en comptes d'arribar al camp Berlin es va quedar al Cambio de Pendiente, a 5.200 m, i un dia més tard, primer aturant-se al Nido de Condors seguit al Camp Berlin, a 5.850 m. Finalment en un dia més i explicant-nos amb tots els detalls la fatigosa ascensió i les excepcionals panoràmiques, després de passar pel refugi Independència a 6.400 m i de batallar amb els efectes de l'alçada i de l'esgotament, assoleix els 6.962 m de l'Aconcagua. Llàstima que el cim el cobrien els núvols.

I va continuar relatant-nos la tomada i fins i tot ens oferí unes vistes espectaculars, en fer una visita per la Patagònia.

Excel·lent!

El divendres 22 tenia lloc una Taula Rodona organitzada per la Plataforma "Salvem la Platja Llarga" evidentment amb el tema de **LA PLATJA LLARGA; UN ESPAI NATURAL A CONSERVAR**, presentat pels membres de la nostra Comissió de Medi Ambient, Clara Racionero i Miquel Bernadó, i que explicaren totes i cadascuna de les característiques d'aquesta àrea amenaçada, tant geogràfiques com biològiques i mediambientals, com la situació administrativa i gestions realitzades per aturar la desmesurada construcció que es preveu. En aquesta revista podreu llegir un resum de la Taula Rodona.

Mentre que l'últim divendres d'octubre, el dia 29, fou el Salvador Butí qui amenitzà la vetllada prèvia a la **CASTANYADA** amb una molt variada col·lecció de **DIAPPOSITIVES DE TARDOR**, on es barrejaven bedolls i faigs amb vestit daurat de la tardor, amb vistes igualment tardorals de Bellmunt, de Querol, del Montseny o del Pirineu, i fins i tot unes espectaculars postes de sol marítimes des de la nostra Pasifae. En finalitzar els assistents celebrarien la festa de la tardor amb castanyes torrades i uns bons porrons de moscatell.

Ja dintre del mes de novembre, entràvem de ple en el **VI CICLE DE PROJECCIONS DE**

Crònica del "cotarro" talaienc

MUNTANYA que omplirà tots els divendres d'aquest mes. Totes les projeccions s'hauran realitzat a la sala d'actes de la Universitat Politècnica de VNG. Començava el dia 5 amb dues projeccions conjuntes, ambdues produïdes i realitzades per un dels mites de l'alpinisme del nostre país i un dels pioners del cinema de muntanya: Jordi Pons, el qual ens presentà, en primer lloc, la pel·lícula en format professional de 16 mm: **GASHERBRUM II, UN GEGANT DE 8.000 M** i a continuació la seva darrera conquesta filmada digitalment amb DVD: **LA NORD DEL DRU**. Un cop feta la presentació del Cicle de Projeccions, comença situant la pel·lícula, no en l'Himàlaia sinó en la serralada del Karakorum on hi ha bona part dels 14 cims de 8.000 m del planeta, i ens ofereix un ampli reportatge tant del reclutament dels portadors per a tot el bagatge de l'expedició com del dur recorregut fins al camp base, per la vall del riu Braldo i després per la impressionant gelera de Baltoro. Amb les sortides prèvies per aclimatar-se i equipar la pujada també féu una bona filmació, així com de l'equipament dels precaris campaments. Ja en plena ascensió, i ben a prop del cim, va decidir deixar aquella càmera que pesava més de 7 kg si no a aquella alçada el pes no l'hagués deixat assolir el cim, i només va fer fotos de la seva

culminació. Un film magistral de la conquesta del seu quart cim de 8.000 m.

La darrera pel·lícula és un reportatge sobre l'ascensió a la Paret Nord del Dru, a Chamonix, això sí, havent canviat la pesada càmera de 16 mm per una de digital i realitzar un DVD. Però el mèrit d'aquella escalada fou haver-la realitzat el 2003 a l'edat de 70 anys, després d'haver-se-li resistit tres vegades des de l'any 59. D'aquesta forma assolí el total de les 6 parets nord més difícils dels Alps: l'Eiger, el Cervin, les Grandes Jorasses, la Cima Grande di Lavaredo, el Piz Badile i finalment el Dru. Un bon reportatge d'aquesta darrera ascensió, amb moltes seqüències dels anteriors intents que il·lustraren perfectament la seva constància i la seva preparació en aconseguir el seu propòsit. En aquestes mateixes pàgines trobareu una entrevista realitzada després de la projecció.

I el divendres 12 de novembre, l'original projecció fou en clau vilanovina. Allà, el Salvador Alba i el Javi Moya ens presentaren **UNA ALTRA MANERA DE TRAVESSAR MUNTANYES, "AMB RODES ALS PEUS"**, un parell als quals cal considerar uns dels principals promotors d'aquesta arriscada modalitat de patinar amb rodes pels camins de muntanya. I no va caldre anar-los a buscar a fora, eren de la nostra ciutat, fins i

tot algun dels documentals mostrava la seva activitat com a notícia, tant a Canal Blau com a TVE2. Foren quatre reportatges que constituïen un relat alegre i distès que sota el lema de VDBAE ens mostraren els diferents recorreguts realitzats, això sí, en anys diferents. I què vol dir aquest lema que surt a les pel·lícules? doncs: Vacances, Divertides, Boges, Aventura, Espectacle. Després podrem veure els patins en línia que portaren, amb rodes més grosses que les habituals, de goma amb cambra inflable i reforçada estructura d'alumini solidària amb les botes.

En els quatre recorreguts comptaren amb un bon equip de suport, equip de gravació i fins i tot l'acompanyament musical Symphony / Capdet Musical S.L., tot plegat un simpàtic show que serví per recórrer les quatre etapes: la primera, Cadaqués - Vielha, ens mostrà, passant per camins, pistes i carreteres, com es pot resoldre anar de la Costa Brava a l'Aran, baixant per llocs inversemblants. El següent tros anava des de Vielha fins a Irun i igualment ens anaren oferint llocs coneguts, tots de descens amb rodes. El més alt i potser més espectacular fou el del descens del Veleta a Sierra Nevada, mentre que el del darrer reportatge ens oferí un descens per les pistes de l'estació d'esquí de Port Ainé. Esplèndid i espectacular!

EL BASSEGODA COM EXCUSA

Si es disposa d'un vehicle tot terreny, es pot arribar a coll de Riu des d'on l'ascensió al puig de Bassegoda -encara que amb força pendent- no és difícil ni llarga. I per tant, si expliquem que vam

prop de l'església de Sant Andreu de Guitarriu, des d'on es domina una àmplia vista de la vall del Llierca i de la Garrotxa. L'església de Sant Andreu de Guitarriu, també restaurada encara que no tan

enfilat directament per les tarteres que condueixen sota mateix a les roques del cim que vam haver de contornejar fins arribar a un pas, que, equipat amb unes cadenes, permet una ràpida i fàcil ascensió fins al punt més alt.

El Bassegoda és un dels miradors més importants de la zona gràcies a la seva estratègica situació respecte a la plana de l'Empordà i el Golf de Roses, el Canigó, les muntanyes de l'Alta Garrotxa, el llac de Banyoles, el Mont i moltes altres serres més allunyades.

Per baixar vam escollir un itinerari nou que ens va portar al coll de Bassegoda, on vam trobar una pista que ens va permetre arribar al coll de Riu. Des d'aquí vam començar el descens per la vall de Riu tot fent una parada a la molt interessant església romànica de Santa Maria de les Agulles, un altre deliciós exemplar d'església romànica. Seguint un corriol inicialment molt clar, que cap al final es desdibuixa, vam arribar a cal Agustí, i per una àmplia pista a la Plana, ja fosquejant. A partir d'aquí, caminant entre ombres però sense pèrdua ja que l'itinerari és molt clar, seguint una pista vam arribar fins al pont de Valenti on teníem un cotxe que ens va permetre tornar a Sadernes i a l'inici de l'itinerari.

Va ser una llàstima que la foscor no ens permetés visitar l'església de Sant Feliu de Riu, que ens quedava molt a prop de l'itinerari.

Nati Salvadó

Part del grup al cim. Foto: Nati Salvadó

estar més de set hores en una excursió al Bassegoda cal explicar l'itinerari. De fet l'itinerari que ens proposàvem no tenia per únic objectiu la pujada al Bassegoda sinó el recórrer i conèixer una zona de la Garrotxa.

Vam començar a caminar del pont de Planserenes, sobre el Llierca poc abans d'arribar a Sadernes, des d'on surt un corriol, que, ben senyalitzat, va pujant per entre el bosc fins arribar a Can Pentinet i una mica més enllà l'església romànica de Sant Grau d'Entreperes, ara molt restaurada i modificada. A partir d'aquí vam agafar una pista que, pràcticament planejant, ens va portar a les cases de Serradell, a

modificada, és un bon exemplar del romànic de la Garrotxa i que per si sol ja justifica l'excursió.

El nostre itinerari va continuar fins al coll de Faja, des d'on vam pujar fins a la serra de Guitarriu per treure el cap sobre els impressionants cingles de Freixenet i després recular una mica fins a passar pel Forat del Treu, pas estratègic que permet travessar la serra, la qual, vista des de lluny, sembla infranquejable. Davant nostre tenim les primeres vistes del Bassegoda, del qual ens separa la serra del riu que vam resseguir tot passant pel coll d'Alp i el d'Espinabell per arribar finalment a Coll de Riu, al peu de la muntanya. Des d'aquí ens vam

MONTE PERDIDO (3355 M.)

3, 4 i 5 de setembre de 2004.
Alpinistes: Mª José Escuer, Miguel Ángel Martínez, Jordi Burcet, Martí Burcet, Irene Fernández, Arcadi Pejuan, Joan Robert, Jordi García Pons, David Vilallonga, Miquel Bernadó, Jordi Martí i Carles Torras.

Sortida d'alta muntanya per fer un dels tres mil més típics del Pirineu. És el tercer cim més alt de tota la serralada i el punt culminant del Parc Nacional d'Ordesa, cosa que converteix la seva ascensió en una veritable romeria, només comparable amb la gran quantitat de gent que puja a l'Aneto. També cal dir que es troba en un entorn natural privilegiat i preciós que anualment visiten milers de persones. Afortunadament, però, no vam trobar un excés de gent durant l'ascensió.

Sortim divendres per la tarda, esglaonadament en funció de l'hora de sortida de la feina.

Fem nit al poble de Nerin, alguns en tenda, altres al cotxe. D'aquest poble, situat a 1.281 m, surt un autocar tot terreny que ens portarà al Parc Nacional d'Ordesa (zona de "miradores", situada a més de 2.100 m).

A les sis del matí de disabte ja estem llevats. Alguns feia poc més de quatre hores que tot just ens havíem posat a dormir, així que les cares de son abunden. A les set del matí ja estem preparats per agafar l'autocar, que surt 10 minuts després. Una mica abans de les vuit ens posem a caminar i aviat arribem al primer mirador des d'on es contempla tota la vall d'Ordesa i les tres Sorores (Soum de Ramond, Monte Perdido i Cilindro) al fons. El camí fins al refugi de Goriz és més o menys planer, petites pujades i baixades, i recorre per la part més alta del circ de Soaso (a 2.000 m aproximadament) el ves-

sant esquerre de la vall. El paisatge des d'aquí és magnífic.

Després d'una hora i mitja caminant arribem al refugi de Goriz, on fem una parada per descarregar pes (portem tendes per passar la nit) i recuperar forces. El dia és força bo, hi ha núvols prims molt alts que tapen una mica el sol i així no fa molta calor (ideal per caminar).

A 1/4 d'11 comencem a caminar cap al cim. Portem un ritme continuat però suau i anem guanyant alçada ràpidament. El camí és distret: trossos suaus de camí ample, petites grimpades, alguna tartera, zona de grans blocs de pedra (que alguns llibres anomenen la ciutat de pedra), petites congestes de neu que voregem, ... Malauradament un dels components del grup decideix fer volta enrere i tornar al refugi quan ens trobem a uns 2.600-2.700 m. Està molt cansat i no es veu capacitat per seguir amunt. Quan arribem al llac gelat (2.980 m) fem una parada de 30 min per recuperar forces i menjar.

Ara ja es veu el cim i ens falta superar una llarga canal de pedra que ens farà treure la llengua i suar. Comencem a caminar per l'esperó rocós de la dreta de la canal, perquè fins a la meitat la canal està coberta de neu. Un cop superada la neu passem al mig de la canal per on va el camí fent zig-zag. Aquest és el tros més feixuc, és una tartera amb un gran pendent i per sobre els tres mil metres. Al final de la canal, a 3.300 m, el camí se sua-

Les tres Sorores des de la zona de miradors. Foto: Carles Torras

Prats de Cuello Gordo, amb les tres Sorores al fons. Foto: Carles Torras

vitza i només queda superar 55 m de desnivell per arribar al cim. Passem per un petit tros de neu sense problemes i fem cim a 3/4 de dues del migdia. Hem estat 3 hores i mitja, comptant les parades, per fer cim, des de Goriz.

Al cim hi fa vent i força fred, el dia segueix núvol, però la visibilitat és bona. Parem 30 min per fer les fotos de rigor, gaudir del paisatge i menjar quelcom (poc, la parada per dinar la farem més avall en un lloc més arrececat). A les 14:15 h comencem a baixar, el pitjor tros és la canal. Arribats al llac gelat, parem per dinar (30 min). Després anem baixant sense perdre massa temps en parades i arribem al refugi a les 17:15 h.

La satisfacció per haver fet cim és general. Ens retrobem amb en Joan i alguns (que sembla que tinguin pressa per marxar un cop aconseguit l'objectiu) comencen a dir que seria millor seguir baixant, i no passar la nit a Goriz, com estava previst inicialment. Acabem decidint que ens quedem a Goriz, així descansem, dormim i l'endemà al matí a primera hora tirem avall. Aquesta és l'opció més prudent i assenyada perquè, tot i que a Vilanova ens pogués estar esperant la família, el millor en aquests mo-

ments és descansar i no seguir caminant.

Sopem al refugi i just quan es fa fosc anem cap a les

les 5:30 h del matí. No fa gaire fred i està estrellat i hi ha lluna. Ho recollim tot i anem a esmorzar al refugi a les 6:30 h. Comencem a caminar cap a Nerin a les 7:15 h. Com que vam acordar la tarda anterior baixar ràpid i el més aviat possible per arribar a Vilanova al migdia, no fem gaires parades. El camí de tornada és el mateix fins a Cuello Gordo i d'aquí anem cap a Cuello Arenas (tram interessant perquè permet veure el "Cañón de Añisclo" des de la part superior). Arribats a Cuello Arenas comencem a baixar per la pista que ens portarà a Nerin (per on passa l'autocar).

Malauradament, avui el conductor no vol treballar i gua-

Pujant per la canal, amb el Cilindro al fons. Foto: Carles Torras

tendes. Fa una temperatura ideal i els núvols han marxat.

Diumenge ens llevem a

nyar uns calerons i va dir que no vindria a recollir-nos, així que baixem a peu fins al poble. A les 11 h del matí ja estem tots a Nerin, després de baixar uns 1.000 m de desnivell.

Aquí s'acaba l'excursió pròpiament dita, ara només ens falta tornar a casa amb els cotxes. La majoria arribem a Vilanova a primera hora de la tarda (les 3 aproximadament) per dinar a casa.

Grup al cim. Foto: Carles Torras

Carles Torras Jiménez

ASCENSIÓ AL PIC RUSSELL (3.207M)

6 i 7 de novembre de 2004

Alpinistes: Josep Barot, Ricard Belaskoain, Miquel Bernadó, Gil Blanch, Marc Cabutí, Mª José Escuer, Josep Esteve, Andreu Ferrer, Marcel·li Ferrer, Pere Guinovart, Jordi Martí, Miguel A. Martínez, Robert Masana, Carles Orriols, Arcadi Pejuan, Jordi Pons, Clara Racionero.

Sortida d'alta muntanya al Pirineu aragonès, al pic que està situat a l'extrem oriental de l'eix axial del massís de la Maladeta, al qual accedim des de la vall de Ballibierna. És una excursió dura pel desnivell que cal superar (1.250m en total), i una mica tècnica en el seu tram final, on una grimpada fàcil ens permetrà accedir al cim per la canal oest, raó per la qual és indispensable estar en bona forma física.

Sortim el dissabte, dia 6 de novembre, a les 2 del migdia, des de la plaça de l'Estació de Vilanova, havent dinat. Tenim unes 4 hores de cotxe fins arribar a Benasque seguint l'itinerari: Vilanova - Vilafranca - Igualada - Cervera - Tàrraga - Balaguer - Alfarràs - Benabarri - Graus - Campo - Benasque. Fem una parada a Benabarri per estirar les cames i retrobar-nos amb en Gil, i amunt que es fa fosc. Passat Benasque, ens acostem fins a l'entrada de la Vall de Ballibierna, al Pla de Senarta, i pugem amb els cotxes la llarga i espectacular pista de Ballibierna, darrerament força arreglada perquè hi passi l'autobús a l'estiu. Tot i això, un dels conductors, amb excés de confian-

Observant la Cresta del Russell ventada. Foto: Jordi Pons

ça, enlloc d'esquivar algunes pedres les passa pel damunt, fins que una pica en la part inferior del vehicle i forada el dipòsit de gasolina. Correm amunt i avall, abans no es buidi tot el dipòsit, i busquem la solució, que finalment el RACC ofereix de forma satisfactòria.

Dormim al Refugi del Pont de Corones o Refugi de Pescadors (1.970m), situat al final de la pista de Ballibierna, que és lliure, no té gaires comoditats, però és espaiós, i té 12 places sobre lliteres de fusta i unes quantes més al terra. Com que està ple, els més agosarats fan un bivac arcerats al davant del refugi. Fa fred, i al voltant nostre tot està enfarnat de neu.

Ens llevem a les 5 del matí per aprofitar el dia. Comencem la nostra ascensió des del Refugi de

Pescadors (1.070m), a les 6 del matí, amb una temperatura de -3°C. Ben tapats, seguim la pista que passa pel costat del refugi en direcció E, amb els llums frontals encesos, i en uns 50 minuts arribem a la Pleta de Llosars (2.100m) quan el dia comença a clarejar i on fem una breu parada. Seguim amunt per la Vall de Llosars cap al NE, fins a l'Ibon de Llosars (2.470m) on arribem en uns 40 minuts més. Aquí girem cap al SE, per entrar al barranc de Llosars, on ens trobem amb un gruix de neu ja considerable i que amaga trampes constants per entre els blocs de roca. De mica en mica sortim del barranc cap a la nostra esquerra (vessant dret del barranc) on ja no trobem tanta neu acumulada, i seguint unes fites anem guanyant alçada fins que, situats damunt l'Ibon

Acostant-nos a la cresta del Russell per un laberint de blocs. Foto: Jordi Pons

Petit o Superior de Llosars (2.510m), fem una altra parada, quan encara no ens toca el sol i hem fet uns 30 minuts més de camí.

Prosseguim la nostra marxa, ara pujant cap al N per un pendent pronunciat i sostingut, quan ens comença a tocar el sol, deixant el Pic de Ballibierna cada vegada més espectacular darrere nostre. Arribant a la cota 2.850m, fem una altra parada després de 50 minuts més d'ascensió, quan el pendent se suavitza, i davant nostre ja veiem el corral principal d'aquest sector de la Maladeta, i la canal NO del Russell per on haurem de pujar. De la cresta veiem sortir espectacularment amunt la neu que aixeca el vent. A partir d'aquí el gruix de neu augmenta considerablement i hem d'anar obrint una profunda traça esquivant grans blocs i intentant evitar els forats que amaguen. Així, després de 45 minuts una mica esgotadors, arribem a la base de la cresta, just sota la Bretxa Russell.

Des d'aquest punt, l'accés fins a la canal per un primer pendent pronunciat, i el flanqueig posterior, espanten una mica bona part del grup, que s'ho mira amb recel. Aleshores surt com per art

de màgia la corda que duia amagada en Ricard, i que anima la majoria a intentar el cim. Quatre membres del grup decideixen anar cap a un objectiu una mica més fàcil, i també proper, que és el Pic de Tempestades, mentre els altres, amb l'ajut més psicològic que físic de la corda, continuem amunt. Fa fred, però com que ens toca el sol, és suportable. El flanqueig també espanta alguns, però un cop oberta la traça ja es veu diferent, i anem decidits cap a la canal. Comencem a

enfilat canal amunt, fins que a la meitat del recorregut hi ha una gran roca, i això fa que d'una grimpada fàcil sense neu passi a ser un grau una mica exposat en aquestes condicions de neu i gel. El grup s'atura en aquest punt, dubtós, encloïtats dins la canal, sense que ens toqui el sol, i amb fortes ratxes de vent que aixequen la neu amb violència i la llencen contra nosaltres. Veient el panorama, decideixo recular a buscar la corda que havíem deixat en el primer tram de paret, abans del flanqueig, i quan torno veig que quatre membres del grup reculen, pelats de fred, i una mica espantats pel pas que encara els cal superar.

Així doncs, quedem nou alpinistes, que amb l'ajut de la corda superem el pas compromès, i després, ja sense cap dificultat, continuem canal amunt en unes dures condicions de fred i vent. En sortir de la canal ens torna a tocar el sol, fet que agraiem enormement, encara que la seva acció no és suficient per sentir-nos confortables. Ens queden uns pocs metres de pendent suau en direcció NE fins assolir el cim del Pic Russell (3.207m), quan són passades les 13 hores, i tenim una temperatura de -7°C.

Inici del flanqueig cap a la Canal O del Russell. Foto: Jordi Pons

Panorama: Bessiberris a l'E, Ballibierna i Turbón S-SO, Cotiella SO, Eristes O, Posets O-NO, Tempestats i Aneto NO, Forcanada NE, Mulleres E-NE. La visibilitat és més que excel·lent, però les condicions no ens permeten gaudir massa del paisatge i tirem ràpidament avall. El pas compromès de la canal el rapelem amb la tècnica que s'usava ja fa més de cent anys, sense material, amb una volta de corda en un braç, i en poca estona ens retrobem amb els companys que ens esperaven a la base de la cresta NO del Russell. En ben pocs minuts, també arriben els qui havien anat cap al Pic Tempestades, i aquí, amb el sol i ja arrecerats del vent, sí que ens comencem a escalfar.

Baixem amb precaució per no caure dins un dels molts forats que amaga aquesta primera capa de neu, i arribant a l'Ibon de Llosars fem una altra parada per reagrupar-nos. Seguim avall i sense problemes arribem al Refugi de Pescadors, on finalitza la nostra llarga i dura jornada alpinística, quan han passat nou hores des de la nostra sortida.

Respecte a la sortida, voldria comentar que, tant per les condicions del terreny com per les meteorològiques, l'ascensió va resultar més dura del que jo normalment desitjo per a les sortides de la Secció de Muntanya.

Vaig quedar molt satisfet del comportament de tot el grup, sense excepció, en unes condicions una mica adverses. Crec que tothom va aprendre coses, cadascú al seu nivell: uns van ajudar, altres es van superar ells mateixos, i d'altres van saber renunciar, valors prou importants a la muntanya i a la vida. Afegeixo, per no espantar el personal, que les altres dues sortides programades per aquesta temporada: Comapedrosa i Campbieil, són més fàcils, i espero que trobem millors condicions.

Jordi Pons Corbella

Al cim del Pic Russell 3207m, amb fort vent, i -7°C. Foto: Jordi Pons

Rapel a l'antiga per la Canal Oest del Russell. Foto: Jordi Pons

Tots junts, vora l'Ibon de Llosars 2470m. Foto: Jordi Pons

UN CAMÍ A PEDRES ALBES

Tòfol Tobal - Pedres Albes

La llarga vall de Ballibierna té racons d'una bellesa excepcional. Tot i ser ben coneguda com a via d'accés al vessant sud del massís de la Maladeta, guarda indrets gairebé desconeguts. Fixeu-vos en la Serra Negra, a l'altre costat del riu, on es despleguen àrides terres i torrents que segueixen la muntanya i llacs colgats per damunt de qualsevol camí. Podem pensar que res semblant queda a l'altre costat, però no, un llac resta allí, sense fites que indiquin el camí, i per arribar-hi cal enfil·lar directament pel dret.

Des de feia uns anys, cercàvem informació sobre el llac de Pedres Albes. En un dels primers mapes excursionistes, el de la guia CEC de 1958, ni tan sols hi apareixia, tot i que sí que ho feia en antigues cartografies (ALPINA, 1957). Estudis tan complets com el de Josep Tera i Camins (CEC, 1998) tampoc hi fan passar cap itinerari. Un dels pocs que ho ha fet ha estat en Luis Alejos (2000), encara que sense donar-ne cap descripció detallada. Podem afirmar que aquest llac és un dels grans desconeguts de la Maladeta. En Jordi Pons, en Ramon Solís, en Jofre Torelló i jo, vàrem planejar l'exploració de les vies d'accés al sector de Pedres Albes fa un any. Teníem quatre objectius fonamentals: 1) establir les vies d'accés des de la vall de Ballibierna i des de la cresta Estatàs-Quillón, 2) obtenció de mesures físiques (altimetria, meteorologia) i registres de flora i fauna, 3) obtenció d'imatges, i 4) cor-

Roca Predicadera. Foto: Jordi Pons

reccions cartogràfiques si calen.

La vall de Ballibierna

El 23 d'octubre de 2004 iniciem el recorregut de la vall de Ballibierna amb una temperatura de -0.5°C , temps fred i cel net. La primera referència que busquem és un relleu anomenat Roca Predicadera, del qual no sabem res. Situem el detall i observem a mitja alçada una mena d'esperó amb agulles i parets verticals -és allò-. Busquem la via d'accés més evident, que segons Luis Alejos passa pel torrent de Pedres Albes. Tot el vessant ofereix possibilitats, amb pendents entre 30° i 45° de bosc o tarteres. Tant se val per on passar. Ens decidim per una tartera entre els barrancs que baixen a la Fuén de la Esmoladera i el de Pedres Albes.

A les 8h42m, la temperatura només és de 0°C , quan iniciem la pujada, amb una inclinació d'uns 40° - 45° , per una tartera de blocs mitjans. Es camina raonablement bé, i a les 9h10m ja hem

acabat aquest primer tram, situant-nos a 2.080m. El termòmetre puja a $+2.5^{\circ}\text{C}$. Anem guanyant alçada entremig del bosc. Cal trepar una mica per un primer ressalt, que una vegada superat dona a la segona tartera. Arribem a una bonica pleta, lloc ideal per a una acampada. Els diversos altímetres es posen d'acord marcant 2.240m. És el moment d'establir la nostra estació, cosa que fem amb les puntes característiques que veiem al nord-est i que es corresponen bé a les cotes 2.767m i 2.664m del mapa ALPINA 1998. El llac de Pedres Albes es troba just darrere la cota més alta. Com que no hi ha camí, tracem pel dret seguint un vessant suau, fins arribar a un torrent que més o menys ens marca un coll. Crec que es tracta del tram superior del barranc de Pedres Albes. Superat el collet, s'obre una gran pleta, per on circulen les aigües d'un rierol amable i estret que va cap al sud quasi exacte. Són les fonts de Pedres Albes

Llac de Pedres Albes des del Coll de Cregüena. Foto: Jordi Pons

Al nord tenim una imatge poc comuna de la cresta d'Estatàs (2.800-2.900m), amb diferents colls anònims que separen els Picos del Quillón (2.953m), Pico de Cregüena (2.986m), Pic de l'Agulla (2.960m), i Pic de Pedres Albes (2.993m). El grup es divideix, en Jordi Pons i en Ramon Solís marxen cap a aquesta cresta per veure l'accessibilitat. En Jofre Torelló i jo anem cap el llac.

El llac de Pedres Albes

L'àmplia coma que s'obre des de la font de Pedres Albes permet traçar nombrosos itineraris. Nosaltres ho fem cap al sud-est. Cal anar superant diverses terrasses de prat i lloses planes i algun tram curt de rierol sec, que passa entremig de grans blocs. Anem guanyant metres fins que, de sobte, estic enfront d'una meravella, i em quedo atònit. El llac de Pedres Albes, ben oblidat per la literatura de muntanya, és davant nostre. El rellotge marca les 13h00m, alçada 2.685m, fa fresca, vent del sud-est i sol, temperatura de +13°C.

És el líptic, i segons les nostres mesures (fetes a partir del cronometratge del senyal de l'eco) és d'uns 350 x 170 metres. La sortida d'aigües pel sud és

subterrània, sota un devasall de grans blocs. Pel nord no hi ha cap aportació hídrica. Les vores són també molt diferents. La nord està plena de blocs amuntegats, procedents de les crestes superiors que han anat rodolant per l'erosió, desgastant carenes i cims. Podem endevinar la ruta de les esllavissades, formant pronunciades rampes. El pas per la vora nord no és fàcil per la inestabilitat que presenta la massa derruïda. En canvi, a la vora sud el relleu és pla, amb blocs gegantins, on hi ha possibles bivacs de grans dimensions. El color de l'aigua és fosc, amb matisos verds intensos, i al fons s'hi veuen grans blocs. Prenc la temperatura de l'aigua, +6°C a 15 cm de profunditat. Les roques del nord són clares, blanquinoses, d'aquí ve la denominació de Pedres Albes.

Jordi Pons - Picos del Quillón - Pico de Cregüena

Refets i segurs de la nostra posició sota la Fuén de Pedres Albes, entrem a un "vallón" que es tanca en forma d'embut, per on pugem immersos en un bonic bosc, fins arribar a la Fuén de Pedres Albes, on ens sorprèn el seu aspecte. Estem situats en una vall transversal recoberta de

prats alpins, on l'aigua brolla formant un corriol. Ens aturem per hidratar-nos i tornem a examinar els mapes per identificar el nostre entorn. La vall està encapçalada per un gran cordal format d'esquerra a dreta per la Cresta d'Estatàs, els Picos del Quillón, el Pic de Cregüena, el Pic de l'Agulla i el Pic de Pedres Albes, i, més a la dreta, la cresta que baixa des de l'Ibon de Pedres Albes. En la confluència d'aquesta cresta amb la vall on trobem la Fuén de Pedres Albes hi ha un collet, seguit del turonet cobert de pins que ja havíem identificat des de baix. Aquí decidim separar-nos en dos grups. Per una banda, en Tòfol Tobal i en Jofre Torelló aniran directament cap a l'Ibon de Pedres Albes, mentre en Ramon Solís i jo anirem a buscar el coll que hi ha entre els pics del Quillón i el pic de Cregüena.

Comencem a caminar per prats costeruts, fent una traça com si avancéssim sobre neu, a bon ritme i pas constant, directament cap al nord. De tant en tant fem una breu aturada per recuperar el ritme cardíac, comentar que el coll és més lluny del que ens va fer pensar a la primera impressió, i buscar la posició dels nostres companys. Arribant a uns 2.700m, desapareixen els prats alpins i entrem en un caos de blocs mitjans i grans (entre 0'5m i 2m) que s'han després al llarg dels anys de la cresta que tenim just davant nostre. A la part superior, sota el coll, es forma una petita tartera per on pugem, i des de la qual ja albirem en la llunyania, cap al sud-est, l'Ibon de Pedres Albes, encara que només parcialment. Arribem fàcilment al coll (13:20h, +9°C, 2.880m, 2.915m), on bufa un vent fred que ens obliga a posar-nos més roba. A l'altra banda ja distingim l'Ibonet de Cregüena i intuïm la Bretxa d'Alba.

Esperàvem veure també el Llac de Cregüena, encara que només fos una mica, però una

Cresta Estatàs-Pedres Albes des de la Fuén. Foto: Jordi Pons

cresta suau que baixa des del Pic de Cregüena en direcció nord ens el tapa. El coll també té un accés fàcil des del vessant contrari i pràcticament no cal rodejar el llac de Cregüena per assolir-lo. L'ibon de Pedres Albes és ben visible des d'aquí, encara que queda una mica lluny. Baixem uns metres per protegir-nos del vent i menjar una mica. La pujada des de la pista de Ballibierna fins aquí és molt dreta, amb l'única excepció de la pleta situada a uns 2.250m, i la Fuén de Pedres Albes a uns 2.400m.

Cresta: Pico de Cregüena – Pic de l'Agulla

Així doncs, veient que anem bé de temps (14:10h, 2.880m, 2.910m), enlloc d'anar a retrobar-nos directament amb els nostres amics, que, per cert, no aconseguim atalaiar, decidim examinar la Cresta de Cregüena. Baixem una mica cap al sud per resseguir la seva base en direcció sud-est, buscant algun pas bo per on escalar-la. Trobem una primera canal a mig camí cap al pic de l'Agulla. Deixem les motxilles i comencem a pujar-hi. És una escalada de 3r grau amb un pas de 4t grau. Són més de 100m que costen una mica, però l'esforç es veu recompensat en arribar dalt la cresta (14:45h, 2.950m, 2.960m) i veure davant nostre el gran llac de Cregüena i tot el cordal principal del Massís de la Maladeta, del Pic d'Alba al Pic Russell. És un dels espectacles més grans dels Pirineus. Des d'aquí també veiem l'ibonet de Cregüena i observem que la baixada des de la nostra posició cap

al Llac de Cregüena és molt complicada. Veient que la Cresta de Cregüena en direcció al Pic de l'Agulla no és difícil, decidim progressar-hi, per continuar examinant-la, ara des de dalt (15:00h, 2.965m, 2.970m).

Cresta 'xaladora' amb algun pas aeri, en un entorn espectacular. Després d'una estona, arribem a un altre collet amb barrancs que baixen cap als dos vessants de la cresta (15:30h, 2.940m, 2.960m). Més a l'est, entre el Pic de l'Agulla i el Pic de Pedres Albes, s'endevina un pas molt més fàcil, per on hi entra en aquest moment un raig de sol. Analitzant on som i l'hora que és, decidim anar a buscar els nostres amics, encara que abans haurem de recollir les motxilles.

Comencem a baixar per una canal cap al sud, molt més fàcil que la primera per on havíem pujat fins a aquesta cresta, però després se'ns complica una mica, i també trobem un pas delicat de 4t grau. El superem amb precaució, i fàcilment arribem al gran caos de blocs que hi ha a tota la cara sud d'aquesta cresta, per on arribem fins a les motxilles (16:00h, 15°C, 2.840m, 2.825m).

Parem uns 15 minuts per beure i alimentar-nos, i de lluny veiem els companys, que semblen asseguts al sol, sota una gran roca de la vora de l'ibon de Pedres Albes. Els xiulo i els parlo en veu alta i pausada perquè m'entenguin, i alguna vegada sembla que em responen, però no entenc ni una paraula. Així doncs, ens aixequem per anar directament cap a la seva posició. Pro-

gressem entre els enormes blocs en direcció a l'ibon de Pedres Albes, però, en acostar-nos-hi, deixem de veure els nostres amics. Seguim avançant, ara pensant que se'ns volen amagar. Finalment, arribant a l'ibon, els veiem ja amb les motxilles carregades i a punt de marxa (16:45h, 15°C, 2.690m, 2.720m). Ens sorprèn que ells no ens hagin vist ni sentit en molta estona tal com ens comenten, i semblen estar una mica preocupats. Descansem una mica i comentem les impressions de tots plegats sobre tot el que hem vist. Decidim baixar per on desemboca l'ibon de Pedres Albes (17:00h), directament cap al sud, pel barranc del Faure, ja que des de l'ibon es veu un embut que convida a la baixada..

Davant nostre el Pic Estiba Freda i la Tuca de Roques Trencades, amb el peculiar color de la Serra Negra, i als nostres peus un gran volum de blocs de grans dimensions per on passem com si fos un laberint. Deixem el barranc a la nostra dreta, els blocs de mica en mica van desapareixent i ens retrobem amb els prats alpins. La baixada és forta i el cansament ja es comença a notar a les nostres articulacions. Baixem tombant una mica més a la nostra esquerra, cap a l'est, i sota els nostres peus, al fons de la vall, al final d'un pendent interminable, veiem petit el Refugi de Pescadors. Ens anem acostant als primers pins, i entre prats alpins, alguns blocs, i arbres, continuem baixant sempre per pendents molt pronunciats fins arribar a la pista de Ballibierna.

Octubre de 2004

TOSSA DE MAR - LLORET DE MAR

**12ª etapa: Tossa-Can Juncadella-
Cases de la Llevantina- Lloret;
13,2 km; 65 participants; 26 de
setembre de 2004.**

Aquesta etapa era una de les més curtes del Gr 92, la qual cosa convidava a contemplar el paisatge de la línia de la costa si les urbanitzacions, que han proliferat sense cap limitació, no l'impedien, i a desviar-se del recorregut per conèixer els indrets recomanats per la descripció.

Vam sortir de Vilanova a dos quarts de set del matí, i després de recollir els senderistes no residents en el municipi, vam arribar a l'Àrea de la Selva a un quart de nou, que és una bona hora per esmorzar. Un cop ben ple l'estómac, vam

continuar viatge fins a Tossa.

A dos quarts de deu, iniciàvem la caminada per una pujada que arribava fins a la Torre del Moro, des d'on es podia contemplar una magnífica panoràmica de la Badia i el Cap de Tossa. Alguns volien pujar a la Torre, però van haver de renunciar-hi perquè la porta de les escales estava tancada per no ser horari de visita.

Per una pista a l'esquerra, i després de caminar cinc minuts, s'arribava als Cards, des d'on es podia observar una altra magnífica vista de Tossa.

El recorregut continuava durant mitja hora per diverses pistes forestals fins a confluir a la carretera de Lloret, que era el lloc previst per fer el reagrupament i recuperar forces i ànims, perquè

ens esperaven més de dos km de carretera. En fila índia, pel lateral, vam fer el tram més lleig de tot el recorregut, suportant els gasos i els sorolls dels cotxes que passaven a tota velocitat, com si volguessin marcar el seu territori.

L'arribada al camí que baixava a l'esquerra va ser rebut amb alegria i alleujament perquè ens feia oblidar la carretera. Però la satisfacció va durar poc en adonar-nos que començava la successió d'urbanitzacions que no s'acabaria fins al tram final del Camí de Ronda.

Després de caminar una mitja hora ens vam trobar a Can Juncadella. Era un conglomerat d'edificis units al voltant d'una mena de claustre modern. Tot el conjunt estava enmig d'un jardí, la gespa del qual presentava un aspecte magnífic, que contrastava amb la impressió d'abandó de les instal·lacions. Aquest contrast va originar tota una sèrie d'hipòtesis sobre qui podia ser el propietari i què li podia haver passat per prescindir i oblidar-se d'aquest lloc privilegiat.

Vam continuar el camí baixant per diversos carrers de terra i asfaltats fins a desembarcar a Cala Canyelles, amb port esportiu. Per unes escales abandonàvem la platja i, envoltats de cases, avançàvem pels carrers de les urbanitzacions, que malgrat canviar de nom sembla que totes siguin iguals. Aquest panorama ja no canviaria fins arribar al Camí de Ronda, després de cinquanta minuts de caminar.

Cala Canyelles i port esportiu. Foto: Josep Blanes.

Quan vam arribar a les escales que donaven accés al millor tram del recorregut, vam quedar bocabadats en trobar barrat el pas per una cinta groga de la Policia Municipal de Lloret. Davant aquest contratemps no sabíem què fer, si anar per la carretera o aventurar-nos per les escales fent cas omís de les advertències de les autoritats. Finalment vam decidir continuar pel GR, perquè teníem una gran confiança tant en la nostra experiència com a senderistes com en la nostra capacitat de resoldre qualsevol contingència que es pogués presentar.

Així vam iniciar -amb totes les precaucions- la llarga baixada fins a la costa, on el camí es desviava cap a la dreta seguint el contorn del litoral.

Arribant a Cala Trons. Foto: Josep Blanes

Després d'uns minuts, vam trobar unes tanques

metàl·liques que impedièien el pas, perquè s'havien produït desprendiments i el camí no era segur. Sense deixar-nos intimidar pels obstacles, vam començar a saltar les dues tanques, davant la mirada atònita dels estrangers que, primer ens observaren i després ens van imitar sense cap mena d'escrúpols ni respecte per l'autoritat competent.

Finalment, el Camí de Ronda ens va conduir fins a Lloret per paisatges idíl·lics i cales encantadores, que s'han de veure perquè és difícil descriure-les.

Un cop enllestida la feina ens vam dividir: uns van preferir gaudir de la platja, aprofitant el bon dia que feia; altres iniciaren la recerca d'un restaurant apropiat; uns pocs van visitar la ciutat i uns quants van comprar-se un banyador per incorporar-se al turisme de sol i platja.

A dos quarts de cinc ens vam reagrupar per tornar cap a Vilanova, on vam arribar a les set, amb satisfacció, després d'aprofitar el dia amb una bona excursió, una mica turística, però molt bonica.

Jaume Esteban

El restaurat Castell de Lloret. Foto: Josep Blanes

LLORET DE MAR -TORDERA

13ª Etapa: LLORET DE MAR – BLANES – TORDERA

Horari fet el dia 24 d'octubre del 2004

Entre Vilanova i Vilanova el GR-92 sempre té de companyia l'autobús i la carretera. També la primera línia del mar, de la qual no ens separem fins a Blanes, on deixant el mar seguim la Tordera, que ens enceta les futures jornades pels interiors del Maresme.

Horari seguit:

6:15 Plaça de l'estació (Eduard Maristany). Arribada dels autobusos amb els seus xofers corresponents ("of course"). Tot i dir-se noms molt similars els xofers no són parents: Josep López i Josep Sánchez.

6:45 Sortida de l'estació. Alguna remolejada per sortir tard. Comentaris de: "a mi no em van es-

perar quan vaig arribar tard en el GR..." Arriben ja algunes de les adormides i sortim.

El cronista va endormiscar-se i va veure entre núvols i llumetes que es recollia els caminaires del Garraf, del Baix Llobregat i del Bages; quan esmorzàvem els va veure i va confirmar que no havia tingut un somni.

8:15 Parada per esmorzar. El restaurant em recordava un lloc conegut (de què seria?). Malgrat l'hora, alguns feien cara de feliços ja que aquí podíem beure vi i jo recordava un lloc molt igual on sempre ens deien que hi faltava temps per poder vendre vi. No enteníem quina relació hi havia entre el temps i el beure vi? Seria el mateix lloc? O són dos llocs diferents? A aquestes hores del matí l'important és esmorzar i

deixar-se d'indagacions inútils i poder esmorzar tranquil·lament amb vi o sense.

8:48 Sortim ja tips del nostre refrigeri. Alguns comencen ja a prendre pastilles, diuen que els fa mal el cap (o serà dopping?)

8:55 El sol fa l'ullet, vol sortir entre els núvols. Però encara continua l'ambient gris. Sort que som a l'autocar i ja esmorzats.

9:00 Les Cabanyes (serem a prop de Vilanova?). El sol surt definitivament (?). Tant de bo! El futur ens dirà el què.

9:05 Entrem a Lloret, estem a les afores.

9:10 Parem davant d'un "Fast food" anomenat "Blanco y Negro". Serà una premonició del temps que ens farà? A l'altra banda hi ha una discoteca i crec que el carrer del "pecat" de Lloret – el de les bufetades i alcohol que tant va comentar la nostra premsa – i que de forma definitiva ens va fer famosos l'Honorable Consellera Tura. I evidentment els "guiris" alcohòlics no anònims.

9:15 Sense entretenir-nos comencem, ara sí, la caminada. Fixeu-vos que coses que hem fet i tot just comencem. Jo ja estic cansat, però no ho puc dir, ja que he anat a dormir tard i ara en pago les conseqüències. Fa solet i núvols que encara no ens els traïem de sobre (mai més ben dit).

9:25 Travessem el jardí d'un restaurant a tocar al mar, roques i platja. L'estan netejant i regant amb un reg enrogallat. Les roques granítics ens fan els pas estret i costerut.

Panoràmica a la sortida de Lloret. Foto: Josep Olivella

9:35 Deixem un monument a la Dona Marinera, peixets a l'aigua, gavines a l'aire, moltes, i una torre; jo creia que era la torre del Castell de Sant Joan, però més endavant es repeteix el castell Sant Joan, per tant anava equivocat i no sé com es diu (o em passa que aquesta nit potser he dormit poc i m'afecta la copeta de vi que em vaig prendre, i ara ja veig doble el castell?).

9:40 Després de baixar escales passem per una urbanització: la de la Platja Fenals, un camionet rar l'estava netejant i després ha passat pel costat nostre i ha anat recollint la brutícia de les paperes.

9:45 Passem per zones curioses. Al passeig hi ha un gran edifici sense arrebossar i farcit d'heures al seu voltant com volent tapar les totxanes massa visibles; i al seu peu i més enllà uns jardinetes plens de gats prenent el sol i netejant-se els bigotis i llepant-se el pèl amb tota parsimònia. El sol ja surt definitivament i comença a fer calor.

9:55 Entrem a una bosquina de pins, l'ombra que fan és agradable. Hi ha molta gent passejant.

10:00 Santa Clotilde. Una urbanització que ens obliga a caminar per l'asfalt i un bosquet de grues,

Panoràmica des del Castell de S. Joan. Foto: Josep Oliveïlla

davant seu i dels edificis en construcció fem el reagrupament.

10:05 Baixada terrera pel bosc. Primer, camí ample i després, estret. Ja fa calor, sort de l'ombra.

10:10 Platja nudista. Algunes fotos i molta curiositat. Pujada forta i més calor, ens envolten pins, alzines, llorers i altres arbres fins i tot exòtics com acàcies o mimoses.

10:15 Urbanització al costat del camí. Cases de gent amb "duros". Entre el bruc i forats de la tanca

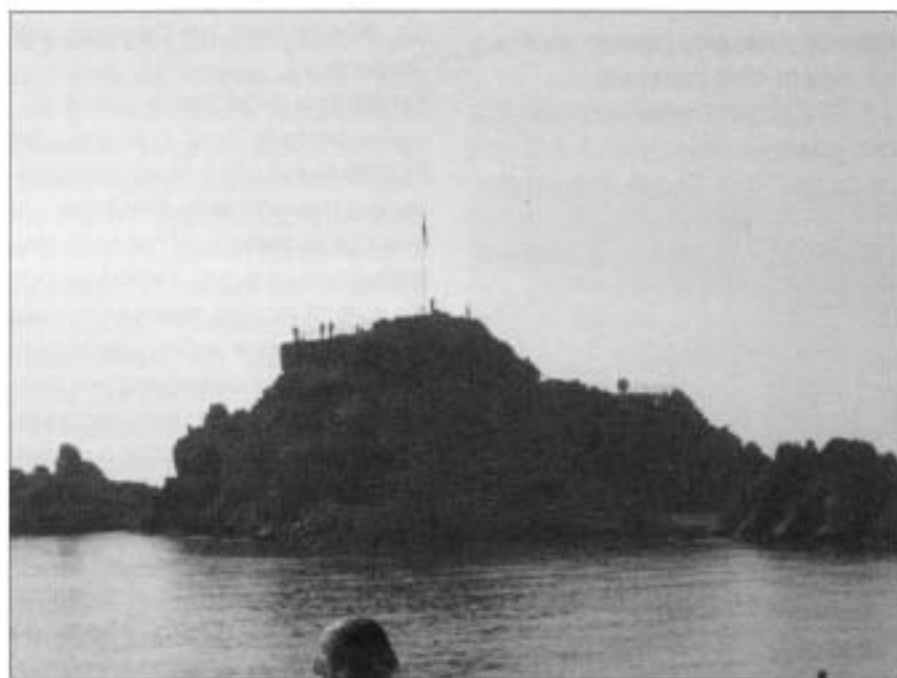
es veuen piscines i jardins cuidats.

10:25 Travessem l'encreuament cap a Santa Cristina i cala Treumal. Es veu l'ermita amagada entre arbres del pàrquing i a contrallum. Anem cap al Jardí Botànic i Tropical Pinya de Rosa.

10:30 Una esplanada al costat de la carretera, al fons es veuen uns pins estranys. Quins seran? La calor es fa sentir i quedarem ben rogets si continua així.

10:40 Els pins eren Pins de Canàries i allò indicava paret i l'entrada del jardí Pinya de Rosa. La carretera que seguim té un sistema que caldria patentar: no cal arreglar els sots i les esquerdes, només cal pintar els seus voltants amb pintura rosa i així els conductors ja els evitaran. Més econòmic que això jo no ho he vist. Sí, dirà algun llest: no fer res és més barat; cert, però no hem de ser negatius, sempre positius i en part positiva, l'anterior és el sistema més barat.

10:45 Vista del castell de Sant Joan (dos?) al turó del davant i a la baixada, a l'esquerra, a cala Sant Francesc. Passem per una caseta que fa un soroll estrany, és clar! és la bomba d'aigua que la porta cap a Blanes. Tan a prop del mar? Serà aigua salada?

La Roca Palomera de Blanes. Foto: Josep Oliveïlla

10:50 Dalt del castell reagrupament i fonda (tothom treu ganyips, fruites i d'altres menges que desapareixen ràpidament. També aigua i altres begudes. Al peu del castell hi ha encara els granits però aquí són rosats, per tant potser són sienites. Els arbres són alzines i algun pi. Veiem tot Blanes, però el més clar que es veu és una antena, enorme, metàl·lica, que destorba totes les fotografies.

11:10 Sortida del castell i pèrdua de la vista sobre Blanes, però no del tot, anem baixant per les escales més aviat dretes i anem veient i no veient el poble.

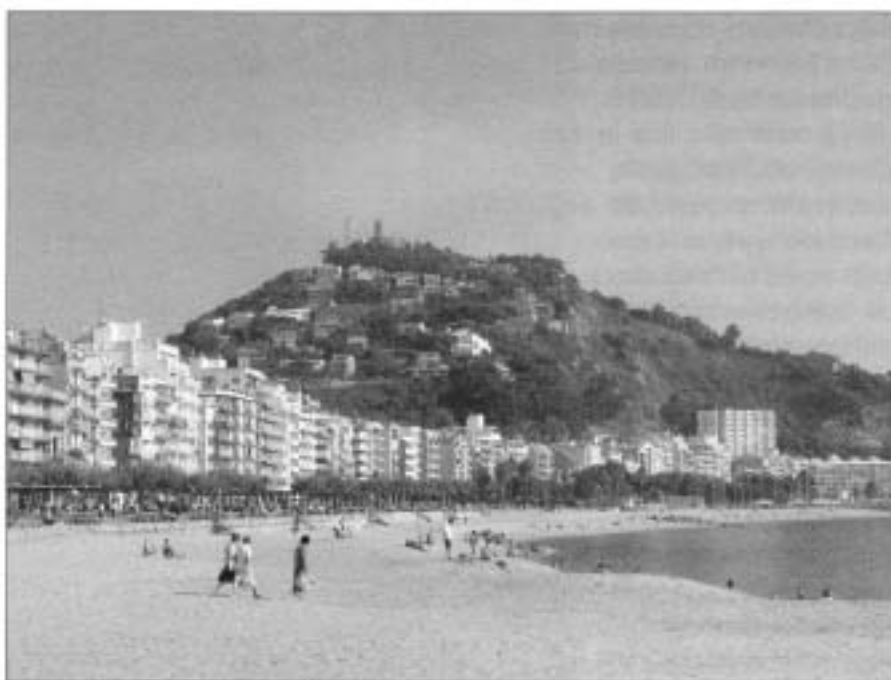
11:30 Arribem baix, a Blanes, entrem per la font del Romà i anem cap al passeig Marítim. Farem vermut? Les esperances són inútils: no en fem! Ens aturem uns moments a la roca Palomera, alguns diuen que és la frontera entre la costa Brava i el Maresme. "Se non è vero è ben trovato" (ho he escrit bé? jo d'italià ni idea!)

12:00 Caminant per l'Avinguda Catalunya, sort que ho avisen ja que la majoria de cartells eren en castellà i alguns en anglès, pocs en català. La calor "apreta", suem només els que ens sobra cansada.

12:10 Passem per un pont sota la via i veiem unes instal·lacions d'un club de tennis i uns horts magnífics: cebes, albergínies, tomàquets, patates, cols, espinacs, ... Allò que els avis deien: "un bé de Déu"

L'església parroquial de Tordera. Foto: Josep Olivella

Platja de Blanes. Foto: Josep Olivella

12:15 Caminem al costat de la carretera: Quina calor, quina gana, quants cotxes, ... sempre ens queixem!

12:20 Seguim la via del tren, amb un sol de justícia. Passem el Centre caní de Blanes.

12:40 Arribem a Can Calent, tots sota l'ombra. La casa fa pena, sembla derruïda però hi ha roba estesa, sembla que hi viuen. Veiem el Castell de Palafrú, alguns xerraires ja diuen que hi pujaran. Res de res, amb la calor que fa tota l'energia la perden per la boca.

12:50 En punt, segons l'horari dels fulls de ruta, ens posem en marxa. Anem molt puntuals.

13:30 Canyes i més canyes, lògic, passem pel costat d'una riera. El personal ja comença a discutir de coses rares,

el cansament fa estralls i la xerrera per tant divaga per temes insospitats: Filosòfics, sexuals, de mals de panxa, dels peus, d'internet, del dinar, de les criatures, dels pares i avis, de la calor, del proper GR, ...

13:35 Travessem el pont sobre la Tordera. Veiem molt

a prop el poble de Tordera.

13:45 El meu grup arriba al Frankfurt "Dit i Fet", ho considero el principi del final.

Comença la carrera d'obstacles cap al restaurant. Els grups es dispersen i, oh carambola! tots van a parar al mateix restaurant: Can Pujols!

Després de menjar, fer les postres, el cafetó i alguna goteta, per suposat paguem i cap a fer la migdiada a l'autobús (o autocar? Com s'ha de dir?) Com veieu encara em duren els efectes del vas de vi del sopar d'ahir. Bé, s'ha de dir, abans fem un passeig per Tordera.

No us puc explicar res de la tornada perquè jo sí que vaig fer migdiada i no puc dir si vam passar pel mateix camí. Perdoneu, sí que era el mateix, hi havia la mateixa boira i núvols. També us puc dir que al nostre autocar hi vaig veure el mateix xofer, i sobre les 5:15 l'Agustí s'esforçava per passar llista una, dues i tres vegades. Potser ell també va anar a dormir tard. També entre boires em va semblar que paràvem i baixava gent, no em feu dir qui.

Ep! Em descuidava, vam entrar a Vilanova i la Geltrú abans de l'hora prevista.

Josep Olivella

SANTA BÀRBARA

XLVI sortida

Coneguem Catalunya

En molts pobles de Catalunya és tradició pujar a una ermita propera, a celebrar-hi un aplec, i encara que en el seu origen tenia una motivació religiosa, actualment, sense perdre del tot aquest caire, s'ha convertit en una activitat festiva i de motiu de trobada popular. Aquest és el cas de Santa Bàrbara, ermita situada a les muntanyes de sobre el poble d'Anglès, a la Selva, indret que vam aprofitar el dia 9 de maig a la Secció de Cultura per fer-hi coincidir una de les excursions del Cicle Coneguem Catalunya. La pujada la vam fer per una pista conjuntament amb molts veïns del poble, als quals va sorprendre i fer molta il·lusió que un nombre important de vilanovins participés a la seva festa. Cal dir que la idea de participar-hi va ser d'en Pep Torres, originari de la zona i encara amb moltes coneixences i amistats com vam poder comprovar. L'aplec era molt concorregut, amb una sèrie d'activitats, tot i que nosaltres vam marxar aviat perquè encara ens quedava molt de camí per fer. Així, doncs, vam continuar pel coll del Roscall fins arribar al poble de Castanyet

i després seguirem cap a la vora de Santa Coloma de Farners, on ens esperava l'autocar. Els components de la part turística de l'ex-

cursió van visitar durant el matí les viles d'Anglès i de Santa Coloma de Farners.

Salvador Butí

L'aplec de Santa Bàrbara. Foto: Salvador Butí

L'església de Santa Bàrbara. Foto: Salvador Butí

Xurreria
Trifón ★
VILANOVA I LA GELTRU

Xurreria
Trifón ★
VILANOVA I LA GELTRU

Xurreria
Trifón ★
VILANOVA I LA GELTRU

IMPARABLE SUPORT POPULAR A LA PLATJA LLARGA

La passada campanya de la Fira ha suposat per a la crida SALVEM LA PLATJA LLARGA la incorporació d'un miler de signatures a les gairebé 4.000 recollides des de l'agost. Això significa que prop de 5.000 ciutadans i ciutadanes ja han donat suport a la defensa i recuperació de la Platja Llarga en lloc de la seva urbanització i edificació. (En el moment de la publicació d'aquestes ratlles molt probablement ja s'haurà superat amb escreix el nivell simbòlic de les 5.000 signatures). El rebuig frontal a un model ranci de desenvolupament depredador de territori per part de la majoria dels signants és sovint simultani al sentiment de frustració pel sotmetiment de la ciutadania a les lleis implacables dels especuladors. Hauríem, però, de tirar molt enrere en el temps per a trobar exemples tan evidents d'implicació popular en afers públics de semblants característiques, per la qual cosa la PLATAFORMA SALVEM LA PLATJA LLARGA vol agrair vivament el suport ciutadà rebut i convidar urgentment els que encara no ho han fet a adherir-se a la campanya.

En el moment de redactar aquestes ratlles (mitjan novembre de 2004) la situació és la següent: el hamletí consistori vilanoví està a l'espera de l'informe que ha d'emetre l'Agència Catalana de l'Aigua sobre les característiques d'aiguamoll i la capacitat d'inundació dels terrenys ocupats en part per la Platja Llarga.

Les decisions finals es prendran suposadament en funció d'aquest informe. La PLATAFORMA SALVEM LA PLATJA LLARGA posseeix documentació més que suficient que demostra les característiques d'aiguamoll de tots els territoris compresos pel que des de sempre s'ha conegut per Prat de Vilanova: un conjunt de salobrars, dunes, maresmes, llacunes i aiguamolls situats per sota del Mas de l'Escarrer de Baix i travessats per la via del tren des del moment de la seva construcció. A l'extrem sud d'aquesta àrea s'hi va construir, ja fa un bon grapat d'anys i sense cap inconvenient legal, la urbanització Iber-sol. Eren altres èpoques, evidentment. Primaven altres valors. Les zones humides es contemplaven com espais insalubres amb es-

cassa possibilitat d'aprofitament econòmic i origen de núvols de mosquits. Calia dessecar-los, reconvertir-los, urbanitzar-los, edificar-los. I així es va fer amb bona part dels terrenys de similars característiques que vorejaven el litoral català. La mateixa urbanització "modèlica" d'Ampuriabrava està situada damunt mateix d'un aiguamoll. Els ara famosos Aiguamolls de l'Empordà van ser salvats "in extremis" de l'especulació urbanística.

Malauradament aquest esperit "desenvolupador" caduc preval en alguns (molt pocs, per sort, però extremadament recalcitrants) dels nostres dirigents polítics actuals. També persisteix un respecte gairebé religiós pels drets d'una minoria poderosa, en detriment dels drets de la majoria

La Platja Llarga des de ponent. Foto: Miquel Bernadó

(que se suposa que caldria que fos obedient, respectuosa, treballadora, comprensiva, disciplinada,...). Dretes i esquerres comparteixen massa sovint una visió economicista de la vida que fa que tant el territori com el paisatge estiguin patint una degradació irreversible i constant malgrat les "illes naturals" que de tant en tant aconseguim arravatar a l'especulació.

Llegiu el llibre, recentment aparegut, d'en Toni Sala RODALIES per copsar la degradació paisatgística i urbanística brutal que està patint la comarca del Maresme. Segur que les similituds amb el Garraf i el Baix Penedès són més que evidents.

Tots som una mica especuladors, cal dir-ho. Però en qualsevol cas uns són més especuladors que altres. Com gairebé sempre. Probablement alguns dels firmants de la campanya SALVEM LA PLATJA LLARGA aspiren a comprar-se algun apartament o gaudeixen veient com el preu del que possiblement ja posseeixen puja imparablement. Això no impedeix, però, que s'adonin de l'atzucac a què ens porta el sistema pel que fa a la "religió del totxo".

Segons Oriol Bohigas mentre la població catalana ha augmentat en un milió de persones els habitatges literalment s'ha duplicat. Un model de creixement evidentment insostenible però alhora el reflex d'un país l'economia del qual es basa principalment en el monocultiu del totxo. Només cal recórrer el territori i anar comptant les grues de l'horitzó.

Una mica com la televisió-escombraria. Molta gent la rebutja però molts altres (o bé els mateixos que la rebutgen) s'hi troben enganxats. Els programadors diuen que ofereixen allò que la gent vol. El procés s'autoalimenta i el resultat és la degradació, en aquest cas no paisatgística ni ecològica sinó mental i ètica, de la convivència.

Caldria doncs, en la meua modesta opinió, posar un aturador al procés autodestructor a què estem sotmesos. Un territori, una platja, és, hauria de ser, quelcom més que un bocí de terreny susceptible de ser urbanitzat i edificat. No podem renunciar amb tanta facilitat al patrimoni natural i paisatgístic que hem rebut. No hauríem d'acceptar que baixant de Canyelles tinguéssim als nostres peus una superfície qualla-

da d'edificis, cases adossades, autopistes, grans superfícies comercials, aparcaments i polígons industrials. Un Los Angeles en miniatura. Per què no admetre que un petit retall costaner del terme municipal vilanoví pugui mantenir (prèvia neteja, revalorització i recuperació) les característiques morfològiques primigènies? Per què aquesta voluntat de segellar el litoral català (i encara més el valencià!) amb una muralla de formigó al peu de la qual s'hi trobi un hipotètic "passeig marítim" infinit, de Roses a Alcanar, farcit de franquícies i terrasses de bar? Per què no donar el valor adient als darrers retalls de territori que han sobreviscut a la brutal especulació urbanística post-dictadura?

Mentre trobem resposta a aquestes preguntes la PLATAFORMA SALVEM LA PLATJA LLARGA seguirà fent feina, seguirà remonent consciències i seguirà actuant per a evitar un cop més la humiliació de veure convertit de nou part del nostre país en lucre d'un petit grapat de propietaris.

Miquel Bernadó
(Plataforma
"Salvem la Platja Llarga")

Restes de l'antiga urbanització de la Platja Llarga. Foto: Miquel Bernadó

QÜESTIONS DE TOPONÍMIA (II)

EPÒNIMS I HOMÒNIMS

Tenim més a prop un altre mot molt comú com la *taberna*, paraula d'origen llatí la qual ha quedat postergada quasi totalment, especialment per allò que era pretesament un indret de borratxos, a causa de la influència religiosa catòlica, i que ha estat substituïda per un mot estranger, com el *Bar* en anglès, que vol dir *barra*, ja sigui petita o gran, i cal tenir en compte que aquí no es parla anglès. A Anglaterra el mot té altres aplicacions com *bar of xocolat* = tauleta de xocolata o *bar indrance* = no passeu etc., en canvi el mot *Taberna* ens prové del llatí, on tenim que qualsevol *tabernacle* és aplicable i, de fet, és una exposició, ja sigui de roba, de vidre, de mobles, de carn, menjar o qualque altre article que sigui vendible.

Cal recordar -abans de seguir més endavant- quan per Setmana Santa o altra festa religiosa es muntaven, i es munten encara, uns *tabernacles* per a exaltació de Déu o bé dels Sants. Tindriem que una botiga (mot derivat del francès *boutique*) de roba equivaldria a una taverna de roba, o en tot cas la derivació del castellà *tienda*, copiat del català *tenda*, ja que antigament la roba s'exposava en forma de *tenda* o *estesa en unes barres de fusta*. Als mercats, els qui usaven i usen encara aquest tipus d'exposició també se'ls anomenava com a marxants (mot provinent del francès *merchant* = mercader o comerciant).

Per tant el mot de *Taberna* pot ser, i és, aplicable a qualsevol ex-

posició (= tabernacle) sigui quin sigui el tipus d'article vendible. (A *Diccionario ilustrado latino-español*, col. Spes 1964, hi trobareu, junt al mot *taberna*, una sèrie d'oficis com barber (*tonsor*), una venedora d'aviram (*venditrix*), un pedra piquer (*macellum*), etc.), on tots ells amb els seus articles representen una *tabernae*.

Fa pocs anys, a Portugal, es va trobar un bronze escrit on hi figura l'establiment o explotació d'una mina de plata, i per a que els miners recullin dit metall, es recomana la confecció de roba adequada, per al seu treball, tant de rústica com acurada, o sigui que els miners havien de tenir a més del vestit adequat, una bossa per recollir el preuat metall, on s'especifica com un *Tabernarum fulloniarum vestimenta rudia ver recurata neminis*, en la qual s'especifica que la gent d'ofici puguin actuar idòniament -*artifices idoneos*- per a que funcioni degudament (Rev. Arqueo. Conimbriga n° 22, 1984, fig. 17-21).

Per tant, una *taberna*, ara escrit com *taverna*, no era un establiment exclusiu de venda de vi, com normalment s'interpreta, sinó que en llatí fou aplicat molt amplament a qualsevol ofici, en aquest cas en el desenvolupament de l'ofici de miners.

Han quedat alguns topònims de *Taberna* i tenim la *Cova i Vall de la Taverna* a les Serres de Prades, *Tavernes Blanques* a València tocant al riu Túria, *Tavernes de Valldigna* prop del riu Xúquer, *Tavèrnoles* a la Seu d'Urgell, re-

collides per Coromines, on hi fa la següent menció *Tabernula* = "botigueta, tendeta" (J. Coromines *Onomasticon Cataloniae* 8 llocs. Curial Edicions, Barcelona 1997).

Tomant a la popular *Taberna*, on pretesament s'hi anava a beure vi, aquesta, a l'antiga Roma, es féu popular especialment no pel consum directe de vi, sinó que el vi que s'hi venia era el que anava envasat en àmfores pel consum directe d'una casa, i aquest sovint venia de l'estranger i es venia, diríem, a l'engròs, tal com foren els famosos vins de la *Bética*, de la *Tàrraco*, els de *Blanda*, actual Blanes i altres.

Al costat de Roma hi ha el conegut *Monte testacium*, indret on es llençava l'àmfora un cop s'havia buidat. Allà s'hi han trobat moltes àmfores procedents de les ciutats esmentades, amb notes escrites on hi figura el nom de l'expedidor i la quantitat de vi dins l'àmfora (Emilio Rodríguez, *Novedades de epigrafía anforaria del monte Testaccio*, Ecole Française de Rome. Rome 1972 p. 107 i ss).

El mot llatí de *taberna*, que com hem dit equival a un establiment de venda, funcionava de forma semblant al d'aquí de fa pocs anys, quan encara existien els anomenats establiments d'ultramarins, on es venien variats productes o articles procedents d'arreu del món, especialment per consumir a casa, no al mateix establiment com es preté amb la *taberna*. Avui, dits establiments quasi han desaparegut del tot, o

bé els han canviat el títol.

Però avui, per una pretesa modernització, s'han posat establiments com l'*Àmbit Haus* (?), un establiment de roba de dona com *Women's secret*, com si anomenar *Secrets de dona* fos una mena de pecat, i també un *Opening* acompanyat d'una clau d'obrir llaunes en forma de *consulting*, s'han adaptat els *camping*, les *caravaning*, fem *footing*, molts *mitings*, i un llarg etc. on en definitiva es va a buscar (millor s'imposa) la idea d'un país estranger, tot oblidant o fent oblidar les pròpies, i dona la sensació que aquí s'han esgotat, o bé que aquestes s'hagin de censurar com si fossin pecat.

Això sí, tenim uns *Pets*, un *Laxen-busto*, però manquen uns *Cagaelàstics* o bé uns *P2+K2*, si bé al pas que es va, i tal com ja es deia a finals del segle XVIII, *hoy las ciencias adelantan que es una barbaridad* (segons una antiga *zarzuela*), aviat trobarem uns *comestiblings*, uns *bebiglings*, uns *mengiblings*... perquè ja tenim un *vueling a Barceloning*... Voleu dir que tots plegats no estem *trastocating* de la *xaveting*?

Anem per un altre tema: trobem a Vilanova un establiment dedicat a la llar, amb un nom de persona ben curiós, com és el de *Bascompte*, el qual en el seu origen deuria tractar-se d'un *vescomte* (on s'hi denoten dues grans faltes ortogràfiques com la b en comptes de la v, i la p agregada al comte i fora de lloc). Dit tractament de *vescomte* el rebia el capità general de l'exèrcit d'un comtat en època migeval, ara dit *medieval*, per allò del castellà *medio evo*, per a fer-ho, segons que sembla, més apte per a aquest idioma.

Per altres semblants rareses, als voltants de Sant Sadurní d'Anoia (mai de Noya), Gelida, la Beguda i altres d'aquest rodal, hom hi troba el cognom de persona de *Carafí*, que resulta un xic rar o més aviat diríem trastocat,

ja que això d'una cara fina com a nom o bé cognom d'home es raríssim. Però si ho escrivim amb Ç tindrem solucionat el problema, més la sorpresa de trobar un *Çarafí* o *Cerafí*. Només cal veure l'obra *El cens del comte de Florida-blanca* de l'any 1787, on hi trobareu els *Çarafí*, no *Carafí*, justament en els indrets indicats.

En aquesta nostra entitat també tenim alguns noms de persona aparentment rars, però altrament hem de dir més aviat, històrics, com és el del nostre company Ordovàs, fundador de la mateixa.

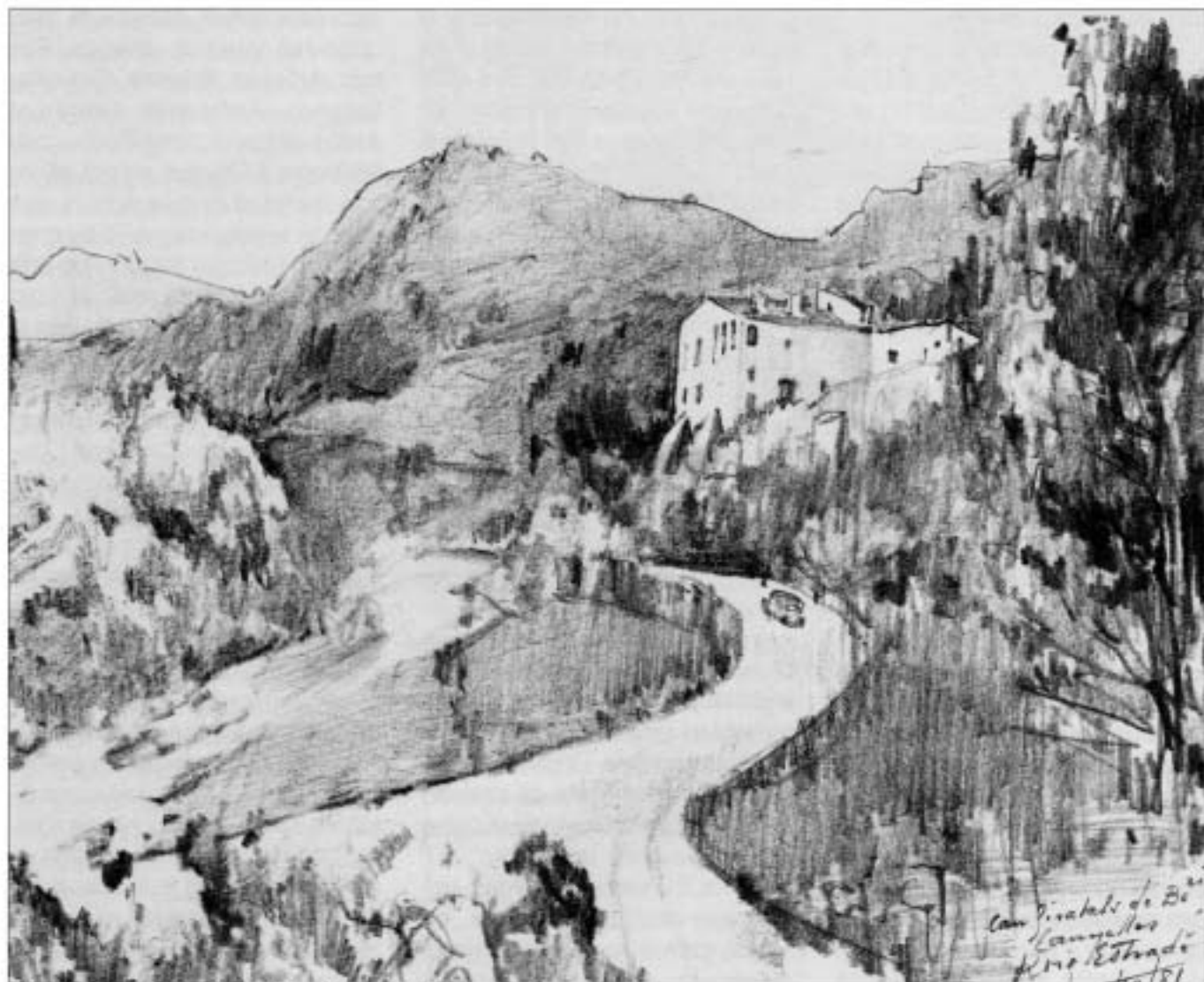
Aquest homònim procedeix de Grècia. El nom d'*Artobas* es troba a la Península, quan els romans dominen el país. Es tracta d'un personatge militar vingut d'allà, formant part de les legions romanes i establertes als voltants entre Saragossa i León (derivat de *Legio*, traspassat al castellà *Legión* > *León*, on hi hagué especialment la *Legio VII Gémina*, formada per soldats peninsulars vers l'any 68 de N.E., on quedà com a nom propi, i no té res a veure amb el conegut animal salvatge d'un *León*, *Lleó* o bé un *Llaó*, que és una eina de pagès).

Un dels reis visigots, familiar o nebot del rei *Wamba*, també es deia *Artobàs*, i aquest els castellans l'escrivien com *Ardabasto*. Aquest o un altre personatge del mateix nom sembla que passà vers el sud de França, a l'avui Gàl·lia francesa, quan arribaren els àrabs a la Península, on sembla que se li aplicà dit nom contraccionat d'*Ardó*, transformat per efectes idiomàtics en *Eudó*, nom el qual, i per contracció continuada dins l'època migeval, hom retroba en la forma següent *Ardó* > *Ató* > *Attone* > *Eudó* > *Odó* > *Odon* > *Otone* > *Otó* i finalment *Ot*, a part dels castellans *Eudón* i *Otón*. Però només cal veure els noms del *Cartolari* de Sant Cugat del Vallès, on els monjos d'aquest monestir també fan de les seves

dins l'escriptura llatina i hi apliquen les variants citades. Per tant, *Ardovàs*, *Artobas*, *Ordovàs*, *Ortobas*, *Ardabasto*, l'abreujat *Ardó* i el transformat *Eudó*, amb final com a *Ot*, com es pot veure són de fet el mateix nom, i això segons època, idioma i/o bé anotació de l'escriu de torn. Un cas semblant es troba amb el nom d'ofici de Ferrer, Ferré, Farré, Farrés, Farret i Ferret, entre molts d'altres, tant en català com en castellà, com Gimeno, Giménez, Jimeno, Jiménez, Chimenez, derivat de Ximeno, Ximeniç, més l'abreujat de Ximo en català.

Un altre homònim pertanyent a la nostra entitat és el de *Malràs*, derivat d'un nom sueu, els quals feren estada antigament a la península. Aquest ve de la Suàbia centre-europea alemanya -entre la Babiera i Baden-Wurttemberg- i segons que sembla ha perdut una lletra i n'ha canviada una altra, on el mot complet hauria d'ésser de *Maldres*, nom que porta un rei sueu establert a Galícia al segle V, i aquest porta al mateix temps la rel *Mald* (= el Suplicant), sobrenom que es posaven molts governats i reis, com el Just, o bé el Pietós, i que venien aplicats unes vegades al davant i d'altres al darrere, segons l'idioma (J. Mª Albaigés *Diccionari noms de Persona* 1980).

En època migeval, concretament l'any 1148, es cita una Roca Folletera (> Fol-letera) com a límit nord del terme de la ciutat de Tortosa, o sigui la Roca Follada (> Fol-liada = tallada) i certament dita roca encara es troba al nord de la població, i sembla com tallada d'un gran cop d'espasa. Per altra part, sovint i popularment, quan un es troba molt enfadat fa servir la següent expressió tot dient, *et follaré*. A aquesta dita o fet avui se li ha donat tot un altre sentit. Antigament *follar a una persona* equivalia a tallar-li un braç, una cama, o el cap amb un cop d'espasa. Per altre cantó tenim el fet de foliar un llibre, o fer un llibre

Els Girabals de Baix. Dibuix: Pau Roig Estradé

amb folis, que equival justament a reunir talls de paper per escriure-hi o bé imprimir. També es contempla el fet d'exfoliar una roca, com les lloses de pedra de color gris o ferrós, d'origen magmàtic, que es fan servir per cobrir teulades en comptes de teules, entres altres adjectivacions molt populars.

També es diu o es pregunta sovint, *què és més correcte, ficar o posar*. En aquesta ocasió avui és considerada com a un igual segons el fet, ficar en un forat o calaix, i posar a sobre d'alguna cosa, però, si hom agafa el diccionari llatí trobarà que posar equival al verb *ponere*, i això vol dir i expressar el fet de posar una cosa a qualsevol lloc, ja sigui en un forat, dins d'un calaix o bé a sobre, o dessota de... i ficar deriva del verb *ficare*, que en definitiva és indica-

tiu al fet de collir figues, ja que una figuera és un *figus* en llatí, i encara que avui dia de figues se'n cul·lin molt poques, antigament hi havia grans camps plantats de figueres. Llavors el correcte serà l'acció de collir, i aquest fet avui resulta molt diferent del seu propi origen, al mateix temps que hom hi ha agregat un xic de picardia.

També tenim algun topònim o altre pretesament desaparegut del mapa, com per exemple l'esfumada Quadra de Can Girbals. Es diu, i resta escrit, que aquesta es trobava dins *del municipi de Vilafranca del Penedès (Alt Penedès) existent encara al segle XIX, al sud de la vila...* (G. E. C. vol. 12, p. 94, edició 1989) per la qual cosa, i segons el comentari, es desprèn que avui dia ja no existeix, sí en canvi subsistia al segle XIX.

Cal recalcar tanmateix que dita quadra encara es troba ben dreta, i està situada precisament al sud de la Vila Franca, però dins d'un altre terme, el de Canyelles, i pertanyent a la comarca del Garraf, no a la de l'Alt Penedès.

El que passa és que el que va fer l'escrit de comentari no va tenir en compte que en dit segle XIX no existien encara aquests municipis independents com els de Canyelles, Sitges, Ribes i altres, i que la Vila Franca n'era la capital, i el seu terme arribava fins a la mar, ja que era o fou de fet el que després s'ha anomenat com a *El Gran Penedès*. Can Girbals i/o Girvals no ha desaparegut, encara es troba en peu, i al mateix temps hi ha Can Girbals de Dalt i Can Girbals de Baix.

Antoni Ferrer i Martí

JORDI PONS SANGINÉS

ALPINISTA CINEASTA DE MUNTANYA SOTSPRESIDENT DE LA F.E.D.M.E. MEMBRE DE LA U.I.A.A.

Havia d'aprofitar l'ocasió de tenir-lo a Vilanova. Va venir a projectar-nos la seva pel·lícula *GASHERBRUM II. 8.035 m* "*Un gegant de 8.000 m.*" dins del VI Cicle de Projeccions de Muntanya que organitza la nostra entitat. Vaig tenir la sort de conèixer-lo l'any 1963 durant el transcurs d'un Curs de Tècnica Alpina de la llavors ENAM, de la qual ell era professor, i evidentment jo era alumne. Allí ja ens va demostrar a tots que era un superdotat per als afers de la muntanya i de l'alpinisme. Tot i que ara ja té 71 anys, encara es manté jovial i en bona forma disposat a emprendre qualsevol qüestió relacionada amb les seves estimades muntanyes. En diverses ocasions havia vingut a Vilanova a presentar-nos altres projeccions, i sempre ha demostrat que és una persona dedicada plenament a la muntanya. Des de l'any 1978 decideix, a més, filmar de forma professional les seves aventures per tot el món. Llegiu doncs un resum de l'entrevista que vàrem tenir amb aquest mite dels muntanyencs.

Just quan baixava de la mesa de presentació del Cicle de Projeccions de la Sala d'Actes de la Politècnica, mentre firmava al Llibre de Signatures de Personalitats de la Talaia, vaig emplaçar-lo a fer aquesta entrevista però donada ja l'hora de començar, quedem per veure'ns després de les dues excel·lents pel·lícules que ens va oferir.

Després de les "pelis" va seguir una tanda de preguntes, de les quals us traslladem alguna de les respostes que va donar:

Han canviat les dificultats d'anar a la muntanya d'abans a avui dia?

Les dificultats evidentment han minvat, les tècniques i l'equipament han variat. Abans anaves amb una corda lligada a la cintura – i de canem – amb unes botes pesants que no eren les més adequades per escalar, amb pantalons de vellut que es mullaven amb la neu. Ha canviat evidentment la filosofia, el material és molt més lleuger i es poden fer les escalades més de pressa i millor. Ara, per exemple, utilitzem piolets tècnics molt curts i uns empotradors per a les fissures que s'ajusten a cada mida, quan abans tot eren claus i pitons. Ara els anoracs són de gore-tex, que

tapa però transpira, mentre que abans tot era de cotó el qual quedava tot rigid quan es mullava.

Altre exemple és quan a la primera expedició a un 8.000 (l'Annapurna) havies d'intuir el temps que faria mirant el cel, ja que en aquella època no teníem servei de meteorologia; ara, en canvi, pots fer un cim perquè saps que hi ha una finestra d'un parell de dies de bon temps, i a més pots aprofitar per parlar per telèfon des de set o vuit mil metres amb la família, mentre que abans escrivies una carta al camp base i trigava 15 dies en arribar a Katmandhú i des d'allí dues o tres setmanes per arribar a casa nostra, total que quan la carta arribava ja estàvem de retorn i ningú no s'havia assabentat que havies fet el cim, perquè no hi havia pas la via satèl·lit. En definitiva, que s'ha perdut en aventura però s'ha guanyat en seguretat.

El Toni Castelló amb el Jordi Pons. Foto: Josep Blanes

Quines han estat les dificultats a l'hora de fer les pel·lícules?

D'entrada la cinta de 16 mm costava de posar a la màquina. Avui dia duren 1 hora, abans 2 minuts i mig. Abans, per col·locar-la dins la màquina, havies de passar les mans per unes mànigues, treure el rotllo vigilant que no li entrés llum, tocant botons i reboinant alhora, increïble! I les bateries eren de níquel – cadmi i ara en canvi són de liti, una diferència brutal, ja que les anteriors a 10° sota zero perdien tota la força, ara en canvi cada bateria et dura 4 hores i en portes 3 a la butxaca. D'aquelles bateries, per fer una "peli" de 16 mm d'1 hora, també n'havies de portar 3 o 4, comptant que cadascuna pesava 300 gr i amb l'inconvenient que si baixava la temperatura se n'anava tot a fer punyetes, i amb l'agreujant que aquesta "peli" costava entre 1.700.000 i 2.500.000 de ptes.

Com podreu comprendre, quan no hi ha darrere una productora que ho tregui de la seva butxaca, has de perdre moltes hores per poder-la finançar. Les "pells" de 16 mm les tinc totes en català, en castellà la majoria i 4 o 5 en francès que em permeten enviar-les a alguns festivals de cinema. I és clar que això té un cost, però la il·lusió i el fet de donar a conèixer les meves pel·lícules fa que l'esforç compensi. Les dificultats amb un tipus o altre de camera no té res a veure entre les de súper 8 i la de 16 mm. Jo ja havia filmat a 8.000 m però en aquesta del Gasherbrum II, el pes em va fer decidir prop del cim: o deixo la camera o no pugem ni ella ni jo! (7 kgs).

Com vàreu tornar del cim del Dru?

A dalt, a l'hora del bivac, la "meteo" ja ens havia avisat que començaria a nevar a mitja nit. I a les 10 ja va començar a nevar i es van posar 30 cm de neu a tota la baixada cap al refugi de la Charpoua, la qual en condicions

Un moment de la conferència del Jordi Pons. Foto: Josep Blanes

normals ja és molt complicada a base de perdre alçada amb ràpels, i del refugi baixar a la Mer de Glace també és força complicat, però com que els companys portaven el telèfon mòbil, van trucar a la Gendarmeria per si podien enviar un helicòpter perquè en aquelles condicions se'ns posava molt malament poder baixar. En preguntar-los si hi havia algun ferit els companys varen dir que no, "però hi ha un senyor amb nosaltres que és molt gran" o sigui vaig pagar jo les culpes d'aquella situació. Li van dir que anaven a treure dues cordades de les Grandes Jorasses que també tenien dificultats per la nevada i que ens vindrien a buscar. Després de passar-nos més d'una hora en una petita plataforma plena de neu, de cop i volta es va presentar l'helicòpter i ens enganxem a una corda i en pocs minuts estàvem tots tres a baix. Havíem pujat escalant i baixat en helicòpter.

Closa la tanda de preguntes i la conferència, mentre recollia el projector l'entrevistem.

Au va, presenta't tu mateix!

Bé, ja em coneixeu tots, sóc el Jordi Pons Sanginés, 71 anys, el muntanyenc que ha vingut aquí a "l'Agrup", a la Talaia, a Vilanova

i la Geltrú a presentar-vos el Gasherbrum II, una pel·lícula sobre el meu quart cim de 8.000 m; els anteriors eren l'Annapurna (el primer cim de 8.000 que es va fer a l'Estat espanyol), després vaig tenir la sort de fer el cim del Daulaghiri, que és una de les muntanyes més difícils de l'Himàlaia, de 8.172 m; posteriorment faig el cim del Cho Oyu, un cim de 8.201 m, i finalment el Gasherbrum II, de 8.035 m, que és el que he presentat aquesta nit, juntament amb la darrera escalada, que va ser l'any passat a la paret nord del Dru i que es considera una de les 6 muntanyes amb les parets més difícils dels Alps, juntament amb la de l'Eiger, la del Cervin, i l'esperó Walker de les Grandes Jorasses, a les quals es van afegir la de la Cima Grande de Lavaredo, la del Piz Badile, i finalment la del Dru, que com ja he explicat aquesta va ser la primera que vaig intentar el 1959, i hi tornava el '72 i el '74, i després d'aconseguir les altres cinc, aquesta va quedar penjada, la qual finalment el juliol de 2003 aconseguia conquerir encara que fos als 70 anys, per la qual cosa sóc dels pocs de l'Estat espanyol que té les 6 parets nord, considerades tècnicament bastant més difícils que pujar a l'Himàlaia, i de fet n'hi ha molts que fan cims de

8.000 m i pocs que facin parets com la del Cervin o la de l'Eiger. La veritat és que això és una altra història.

Ens parles de l'Himàlaia i dels Alps, però i dels Andes?

Dels Andes he tingut la sort d'anar a la primera expedició espanyola comandada pel Fèlix Mèndez, qui fou president de la FEM, amb els 11 preseleccionats, i entre els quals hi havia tres catalans, l'Anglada, el Guillamón i jo. Això va ser l'any 61 i va ser la primera aventura que es va fer. A partir d'aquí jo he anat als Andes 7 ó 8 vegades, i he pogut fer cims com el Siula Grande, l'Alpamayo, el Huascaran per l'aresta NE, també el Artesonraju, de 6.000 m, i també espero tornar-hi altres vegades, perquè per mi, els Andes són bastant més macos que l'Himàlaia.

Estàs ficat a la FEDME i també a la direcció de la UIAA?

Sí, ja fa molts anys que estic ficat a la Federació, i actualment en sóc sotspresident. I com a membre de la UIAA, precisament ara hem tornat de Nova Delhi, a l'Índia, on s'ha fet l'última assemblea i on justament s'ha canviat de president. Vaig estar a la Comissió de Seguretat, on estudiàvem els diversos materials, i més que els propis materials els sistemes d'assegurança dinàmica, treballant una colla d'anys amb personatges com el Reinold Messner o el Giorgio Bertone i altres, uns alpinistes que han aportat molt per a la seguretat de l'alpinisme. El que passa és que un cop vam arribar a una sèrie de conclusions, de tot això de les assegurances, i ja havíem descobert el que s'havia de fer per assegurar a través del nus aquest UIAA, i que havíem dit que és el mig nus de barquer, llavors ja havíem de passar a homologar material, però per això ja s'havia de ser enginyer per certificar les homologacions, i vaig deixar aquesta comissió, però segueixo participant a les assemblees de la UIAA. I actual-

ment, com activitat encara vaig fer molt d'esquí de muntanya, i a més de competició!

Però tu havies fet molt d'esquí nòrdic, oi que sí?

Sí, vaig fer 30 anys d'esquí nòrdic i vaig participar durant 13 anys als campionats d'Espanya seleccionat per la federació catalana, i també més de 20 anys als campionats de Catalunya, i competint a l'estranger, a Itàlia a la Marxa Longa, de 72 km. I vaig guanyar diversos campionats de Catalunya de les curses de 30 km, i de relleus de 15 km. I des-

prés de plegar els esquís nòrdics vaig tornar a recuperar l'esquí de muntanya que és el que em dona més satisfacció. Tot i amb això, com ja he dit abans, participo en competicions de muntanya, que ara sembla haver-se posat de moda, encara que a les curses surto darrere de tot, però corro com si hagués de guanyar!

Gràcies Jordi, per aquestes declaracions. Als nostres llegidors els agradarà conèixer el teu història.

JOSEP BLANES

El Jordi Pons Sarginés a la Sala de Projeccions de l'EPSVG. Foto: Josep Blanes

Notícies i comentaris

28è APLEC EXCURSIONISTA DELS PAÏSOS CATALANS

Els darrers dies d'octubre 30 i 31, i 1 de novembre, va celebrar-se el 28è Aplec Excursionista dels Països Catalans, que enguany organitzava el Centre Excursionista de Catalunya a Sant Pau de Segúries (Ripollès).

Amb una notable participació de més de 800 inscrits vinguts del País Valencià, la Catalunya Nord, Ses Illes i del Principat, van fruit d'un dens programa d'activitats de senderisme, visites culturals, espeleologia, escalada i sortides d'alta muntanya, a més de les activitats dintre del propi Aplec com les infantils i tallers del riure, de massatges i estiraments, així com actuacions musicals amb concerts i balls de muntanya i altres danses.

Tot un èxit d'organització que la meteorologia va acompanyar, encara que les pluges nocturnes s'havien convertit en neu en les rodalies de Núria i ajudats per la boira hagueren de suspendre algunes excursions previstes per aquells indrets.

Els organitzadors comptaren amb la presència i suport de diverses personalitats institucionals i federatives, i en l'assemblea de les entitats assistents es va decidir atorgar l'organització del proper Aplec al Centre Excursionista d'Ontinyent, donat que celebra el seu 50è aniversari.

CELEBRAT EL CAMPIONAT DE CATALUNYA DE MARXES TÈCNIQUES REGULADES

El passat 17 d'octubre es va celebrar la tradicional Marxeta (41a edició) que organitza el Centre Excursionista de Molins de Rei, primera competició -després de l'estiu- de la Copa Catalana de Marxes, prova que servia alhora per realitzar la 5a edició del Campionat de Catalunya del 2004.

Des de la pròpia vila de Molins de Rei, 134 equips van prendre la sortida, orientant-se, pel sistema Dufour, cap als boscos de Collserola. La prova va ser força tècnica, amb nombrosos i divertits paranys amb què els organitzadors van demostrar un bon nivell i gran imaginació. Es van evitar en tot moment les pistes forestals, així gairebé tot l'itinerari transcorria per corriols i camins, on en llocs puntuals van haver de posar cordes i passamans per ajudar els marxadors.

Les classificacions provisionals, en el moment de redactar aquesta crònica, donen una excel·lent notícia pel que fa a la nostra Talaia, ja que l'equip campió de Catalunya està format per l'Eva Planas (A.E.Talaia) i Sergi Colomina (C.Exc. de Lleida), mentre que per entitats els campions són del Foment Exc. de Barcelona. Una felicitació cordial per a aquesta noia que segueix la nissaga de marxadors de la seva família.

DENÚNCIA ECOLOGISTA A LA VAL D'ARAN

L'entitat ecologista Ipcena ha denunciat el passat mes d'octubre, davant Medi Ambient i Conselh Generau d'Aran i l'Agència Catalana de l'Aigua, l'empresa que està construint un polèmic complex residencial a la vall de Ruda, tocant a Baqueira, per haver produït dos grans abocadors de runes totalment incontrolats i que segons Ipcena incompleixen la llei. Un dels abocadors afecta el bosc de ribera del riu Ruda, mentre que l'altre ha suposat la desforestació de cinc hectàrees de territori. L'entitat ecologista reclama insistentment la paralització de les obres i la iniciació d'un expedient sancionador de la constructora.

L'EXCURSIONISME QUEDA EXCLÒS DEL CATÀLEG D'ACTIVITATS FÍSICOESPORTIVES EN EL MEDI NATURAL

La Generalitat de Catalunya, amb l'Ordre PRE/361/2004, de 6 d'octubre, atenent les reivindicacions i gestions de la FEEC, ha modificat el catàleg d'activitats físicoesportives en el medi natural i ha exclòs l'excursionisme. Amb la publicació del nou catàleg d'activitats la Generalitat ha acceptat la proposta de la FEEC i ha fet desaparèixer l'activitat d'excursionisme del decret. L'any passat, la FEEC va presentar un recurs contenciós

Notícies i comentaris

administratiu amb les seves al·legacions al Decret 56/2003, de 20 de febrer, pel qual es regulen les activitats físicoesportives en el medi natural amb l'objectiu que la seva aplicació dificulti el menys possible la tasca de les entitats excursionistes.

Paral·lelament, la FEEC va continuar dialogant amb la Secretaria General de l'Esport per tal de modificar el catàleg d'activitats on fins ara hi figurava l'excursionisme quan l'activitat es desenvolupa en alta muntanya. La definició inclosa en el catàleg era aquesta:

"2.3. Excursionisme.

Conjunt de les diverses activitats de muntanya que no requereixen de mitjans tècnics de progressió i protecció, com senderisme, marxes i caminades, travesses, ascensions i acampades. Només es considera inclòs en l'àmbit d'aplicació d'aquest Decret quan es faci a l'alta muntanya. (Modalitat esportiva de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya)."

La federació va al·legar que si bé la inclusió de "excursionisme a l'alta muntanya" podia semblar en principi correcte, s'havia de tenir en compte que el terme "alta muntanya" és geogràfic i no té res a veure amb la dificultat del terreny. El fet de no existir cap norma legal que defineixi aquest concepte o indiqui a partir de quina alçada es considera la muntanya com a "alta munta-

nya" ens podia portar a una diversitat d'interpretacions que en definitiva dificultaria la tasca de les entitats.

També es va manifestar que en termes muntanyencs-esportius el que sí s'accepten són els qualificatius "condicions d'alta muntanya" o "condicions hivernals" que s'apliquen a les activitats que es desenvolupen en un mitjà nevat o glaçat.

Per aquests motius, i tenint en compte que el mateix Decret defineix l'alpinisme i aquesta definició ja inclou l'activitat excursionista quan és necessària la utilització de mitjans tècnics de progressió i protecció i també la pràctica de l'excursionisme hivernal i per espais nevats, la FEEC va demanar a la Generalitat que l'excursionisme fos exclòs del Decret ja que tècnicament "l'excursionisme d'alta muntanya" no és res més que "alpinisme".

Amb la publicació del nou catàleg d'activitats, la Generalitat ha acceptat la proposta de la FEEC, fent desaparèixer l'activitat d'excursionisme. D'aquesta manera, si abans, per exemple, una sortida al Matagalls quedava afectada pel Decret, ara les senzilles excursions a muntanyes sense cap dificultat tècnica no es veuran afectades.

Amb aquest canvi, el 80% de les activitats que organitzen les entitats excursionistes, precisament aquelles que sovint concentren el major nom-

bre de socis, queden fora del Decret.

Després de les modificacions, les activitats de la FEEC incloses en el catàleg d'activitats físicoesportives en el medi natural són les següents:

1. Activitats en espais rocosos

1.1 Descens en barrancs i engorjats.

Pràctica esportiva que consisteix a seguir el curs d'un riu o torrent a través d'un barranc, combinant la natació, les tècniques d'escalada i l'espeleologia per salvar els obstacles naturals de la ruta (disciplina esportiva de la Federació Catalana d'Espeleologia amb la denominació de descens de canons i engorjats; especialitat esportiva de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya amb la denominació de descens de barrancs)

1.2 Escalada

Pràctica esportiva que consisteix a pujar una muntanya per un indret difícil mitjançant l'ús de mans i peus per agafar-se (preses) i per repenjar-se alternativament en la progressió, i amb l'ajut de mitjans artificials (cordes, pitons). (Disciplina esportiva de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya) (...)

1.7 Vies ferrades

Pràctica esportiva que consisteix a seguir una ruta predeterminedada mitjançant una cordada instal·lada en espais

Notícies i comentaris

preferiblement rocosos.

2. Activitats a l'alta muntanya

2.1 Alpinisme

Pràctica esportiva que consisteix en la realització de recorreguts bàsicament pedestres i d'escalada en alta muntanya, sobre tota mena d'inclinacions i tipus de superfície (roca, neu i gel) que requereix la utilització de mitjans tècnics de progressió i protecció (prioritàriament piolet, grampons i corda). (Disciplina esportiva de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya)

2.2 Esquí de muntanya

Pràctica esportiva realitzada sobre la neu mitjançant una planxa de neu (surf de neu), que consisteix en recórrer diferents itineraris en zones d'alta muntanya en pujada o baixada amb forts desnivells. (Especialitat esportiva de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya)

3. Activitats a la mitja i baixa muntanya i a la plana

3.1 Bicicleta tot terreny (BTT) o bicicleta de muntanya

Pràctica esportiva que consisteix en recórrer diferents itineraris en zones de mitja o baixa muntanya, amb diferents desnivells, mitjançant una bicicleta adaptada especialment a aquest tipus de terreny. S'exclou quan es realitza íntegrament en carreteres asfaltades. (Disciplina esportiva de la Federació Catalana de Ciclisme amb la denominació de BTT, i especialitat esportiva de la

Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya amb la denominació de bicicleta de muntanya)

(...)

6. Activitats a la neu

(...)

6.4 Raqueta de neu

Pràctica esportiva realitzada sobre la neu mitjançant una espècie de calçat, semblant al cos d'una raqueta, que serveix per desplaçar-se. (Especialitat esportiva de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya)

LA COPA CATALANA DE MARXES DE RESISTÈNCIA FINALITZA AMB ÈXIT TOTAL

De les darreres marxas puntuables per a aquesta Copa Catalana de marxas, cal esmentar en primer lloc la impressionant participació de la 25a Matagalls - Montserrat organitzada pel C.E. de Gràcia i que enguany ha superat les últimes edicions, amb 2.486 inscrits, la qual cosa la converteix en la prova amb més resò d'aquesta Copa Catalana de la FEEC. Els dies 18 i 19 de setembre, van prendre la sortida 2.406 participants, dels quals 1.638 van completar el recorregut de 83,3 km que separen el Matagalls del Monestir de Montserrat, la qual cosa representa el 68% dels participants. L'excursionista que enguany l'ha fet amb menys temps ha estat en Manel Real Pérez, arribant a les 4:15 h havent sortit de coll

Formic a les 5 de la tarda del dissabte.

I el 2 d'octubre es feia la coneguda marxa "Trenkakames", organitzada per la Lira Vendrellenca i igualment puntuable per a la Copa Catalana, la qual va comptar amb poca participació, atribuïble a l'exigent calendari de curses de tots els participants. D'un total de 97 marxadors que van iniciar la prova, només 79 pogueren finalitzar els 97 km del recorregut. L'itinerari anava des del Vendrell, per Banyeres, castell de Castellví, Marmellar, Aiguaviva, Celma, el Montmell (864m) i baixava cap a Masllorenç, serra d'Albinyana, Sant Vicenç de Calders i arribada al Vendrell. Un recorregut llarg i esgotador.

La següent prova tenia lloc el 23 d'octubre i era l'onzena edició de la "Marxassa" organitzada per l'Agrupació Científic - Excursionista de Mataró, que va comptar amb una participació de 318 caminaires, dels quals 298 varen poder superar els 98 km de l'itinerari, que passava pel GR-5 de Sant Martí del Montseny a Sant Martí del Corredor i seguia després pel GR-92 fins al Santuari del Corredor. Mentrestant, la classificació a la Copa Catalana preveu un final emocionant en la lluita pel títol.

I tanca la Copa Catalana la X Marxa del Garraf, organitzada per la Unió Exc. Eramprunyà

Notícies i comentaris

de Gavà amb una caminada de 45 km que s'haurà celebrat el 7 de novembre i de la qual, en el moment de redactar aquesta crònica, no ens ha arribat el resultat així com tampoc de la classificació final de la Copa Catalana de Marxes de Resistència. Us mantindrem informats.

NOVA SECCIÓ DE GPS AL WEB DE LA FEEC

Els receptors GPS han esdevingut cada vegada més i més populars, no només per a usuaris especialitzats com cartògrafs, geògrafs, etc., sinó per als usuaris no professionals. El GPS és també un important element de seguretat a muntanya, i cada cop més muntanyencs el porten a la seva motxilla. Per aquest motiu al web de la FEEC s'ha posat en marxa aquesta nova secció dedicada al GPS. L'objectiu d'aquesta secció és explicar els principis en què es basa el sistema, per continuar amb la formulació pràctica de com es poden utilitzar els aparells de GPS per orientar-nos, per seguir una determinada ruta, per retornar a un lloc on ja hàgim passat o per transmetre a altres companys una via o una ruta que hàgim obert nosaltres. La secció compta amb un apartat de formació, un altre d'informació, un lloc per a utilitats, i un fòrum obert per compartir experiències i fer consultes. Si heu d'enviar alguna comunicació, ho feu al

correu gps@feec.org. Val la pena utilitzar-ho!

LA PORTA DEL CEL (PARC NATURAL DE L'ALT PIRINEU). UN ALTRE CIRCUIT D'ALTA MUNTANYA ENTRE REFUGIS

De la mateixa forma que s'han establert els circuits de Carros de Foc i Cavalls del Vent, un nou recorregut s'afegeix als existents, ara La Porta del Cel. Així els guardes dels refugis de Certescan, Vallferrera i Pinet i el càmping masia Bordes de Graus (França) han organitzat un circuit d'alta muntanya que uneix aquests refugis i es desenvolupa gairebé de forma íntegra dins el recentment constituït Parc Natural de l'Alt Pirineu, a excepció d'un tram que es realitza dins la regió de l'Ariège francès.

El desnivell total a superar és d'uns 10.000 m amb una distància de 65 km de recorregut, que actualment és en període de proves ja que encara no està senyalitzat. La travesa, organitzada com a competició, no es posarà en marxa fins el 2005 i la temporada oficial serà del 15 de juny al 15 de setembre. Tindrà dues categories: 24 hores i Travesa amb temps lliure, comptant arribar als refugis abans de les 20 hores.

El recorregut permet l'ascensió a la Pica d'Estats, el Montcalm, el Certescan i el Cap de Broate i tota la zona

lacustre que els envolta. Per a més informació: www.laportadelcel.com

I UNA ALTRA RUTA DELS REFUGIS (MONTSANT I LES MUNTANYES DE PRADES)

Els de la feixa de baix no han volgut ser menys que els de l'alta muntanya i així els de les comarques tarragonines també van muntar una altra ruta entre refugis pel que podem considerar baixa muntanya. Aquest circuit ja funciona des de l'11 d'octubre de 2003 i ha estat ideat i gestionat per Montsant Natura, amb el manteniment i col·laboració dels refugis de Montsant, Mont-Ral i la Mussara.

La ruta dels refugis és una ruta a peu per la Serra del Montsant i les Muntanyes de Prades, de 80 km senyalitzats i uns 5.000 m de desnivell, entre les poblacions d'Albarca, Mont-Ral, Mussara i Siurana. La ruta es pot fer en 4 dies, en dos caps de setmana, en 3 dies, en 2 dies o en 24 hores (sky runner) pels més agosarats. La ruta, dividida en quatre etapes, cal finalitzar-la en algun dels quatre refugis:

- Refugi "Ciriac Bonet" del C.Ex.de Catalunya, a Siurana
- Refugi "Montsant" del C.Ex. de Tarragona, a Albarca
- Refugi "Musté Recasens" del Centre de Lectura de Reus, a Mont-Ral
- Refugi "La Mussara" de la Diputació de Tarragona, al po-

Notícies i comentaris

ble abandonat de la Mussara
Per a més informació truqueu al telèfon 977 82 13 13 o a la web :
www.montsantratura.com/regis/itinerari.htm

EXPEDICIONS CATALANES REEIXIDES AL K2, AL SHISHA PANGMA I AL CHO OYU

L'expedició catalana comandada per l'Oscar Cardinach després de moltes setmanes va aconseguir la 1ª repetició mundial al segon sostre de la terra, el K2 (8611 m), per la seva via més difícil, la Magic Line, i que va culminar el Jordi Coromines en solitari. Aquesta fita històrica, però, s'ha vist entrobada per la sobtada mort d'un dels expedicionaris: Manel de la Matta, que quan s'havia retirat de l'ascensió al camp 1, fou víctima d'una peritonitis contra la qual no van poder fer-hi res. Descansi en pau aquest excel·lent alpinista i el nostre condol als expedicionaris.

El 26 de setembre, els tres components de l'expedició Reus - Cho Oyu van fer el cim de 8.201 m després d'anteriors intents l'any 2000 i 2004 de conquerir un cim de 8.000 m. Mentre que l'endemà eren dues les expedicions catalanes que assolien el Shisha Pangma de 8.027 m, i foren les expedicions Terres de l'Ebre al Shisha i Osona-Maresme al Shisha.

Foren tres expedicionaris de l'Ebre els que varen fer cim,

mentre que pels d'Osona-Maresme només ho va aconseguir un sol membre de l'expedició. Això de fer vuitmils és imparable!

Si voleu informació d'aquestes expedicions consulteu les webs següents:

www.tinet.org/~reus8000/
www.terresdelebrealsishsha.com
www.arenys.org/shisha/index.htm
www.muntanyadellibres.com

PRESENTACIÓ DE MAPES INTERACTIUS EN 3D A LA VAL D'ARAN

L'Escola de Tècnics esportius dera Val d'Aran ha acollit aquest passat setembre la presentació del mapa-guia excursionista interactiu en 3D de la Val d'Aran. Aquest mapa forma part de la nova cartografia dinàmica en 3D que es presenta en format CD-Rom editat per GeoEstel, Editorial Alpina, Geo Virtual i el Club Excta. de Gràcia.

Aquests mapes-guia en 3D són un producte que complementen l'existent mapa tradicional en format paper. Aquests nous mapes permeten fer visites virtuals per sobre del territori des de casa i inclouen diferents continguts (mapes, rutes, gràfics, fotografies, informació general, etc.) dins un espai geogràfic en tres dimensions de fàcil navegació i consulta.

El mapa de la Val d'Aran és dels primers de la col·lecció que s'ha publicat, juntament amb el d'Aigües Tortes i Es-

tany de Sant Maurici i Cerdanya. Estan en preparació Núria - Vall de Ribes i Montserrat.

NOTICIA DE DARRERA HORA

Quan ja havíem tancat aquesta edició ens ha arribat la notícia, de que tot i no disposar de la classificació definitiva de la VI Copa Catalana de Marxes Tècniques Regulades, es confirma que els guanyadors individuals d'aquesta VI Copa han estat la Roser Muela i el Josep Planas, un equip talaïenc, que després de 10 proves han aconseguit assolir el primer lloc entre els marxadors de tot Catalunya. També cal dir que si els resultats de la darrera marxa de "El Cuc", no modifiquen l'actual classificació general, també tindrem en 3er lloc l'equip de l'Eliseu Oltra i l'Antoni Sagarra, i en 5è, a l'Eva Planas i el Sergi Colomina (aquest darrer del CE.Lleida). Això ens confirma que a la Talaia encara tenim bons marxadors en proves de regularitat.

A tots ells la nostra cordial felicitació, alhora d'encoratjar-los a seguir participant en properes edicions d'aquesta Copa Catalana.

MODALITAT		A		B	C	D	E	F
COBERTURES		Infantil	Juvenil, Major				Expedicions	Majors 75 Anys
Responsabilitat Civil	Despeses mèdiques	fins 60.101,21		=A	fins 60.101,21	fins 60.101,21	fins 60.101,21	fins 60.101,21
	-Centres concertats	601,01	1.502,53	=A	3.005,06	il·limitada	il·limitada	1.500
	-Centres no concertats Espanya	300,51	601,01	=A	1.502,53	3.005,06	4.507,59	0
	-Centres no concertats estranger	0	0	=A	1.502,53	18.030,36	18.030,36	0
	Mort (1)	3.005,06	6.010,12	=A	6.010,12	6.010,12	6.010,12	6.010,12
Invalidesa		3.005,06	6.010,12	=A	6.010,12	12.020,24	12.020,24	0
	Despeses rescat	0	4.507,59	=A	9.015,18	9.015,18	9.015,18	0
Competicions		catalanes		=A	catalanes	catalanes	catalanes	catalanes
(segons Llei de l'Esport i Decret 849/1993)								
ACTIVITATS COBERTES								
(3)	Per augmentar les cobertures caldrà fer el canvi a una modalitat superior o tramitar la corresponent ampliació temporal de l'assegurança a través de l'entitat.	Excursionisme (2) Senderisme (2) Marxes (2) Campaments (2)		=A	les de la B +Alpinisme +Alta muntanya +Escalada +Descens d'engorjats +Curses de muntanya +Espeleologia +Raquetes de Neu	les de la C +Bicicleta de muntanya +Esquí de muntanya +Esquí alpi (pista) +Esquí de fons +Telemark +Snow-board +Trineu de gossos	les de la D +Expedicions a: - zones polars - muntanyes + 7.000m	Excursionisme Senderisme Marxes Campaments
		(3)		(3)	(3)	(3)		
ÀMBIT GEOGRÀFIC								
PUBLICACIONS: Vèrtex	categoria infantil	no	-	no	Espanya	Tot el Món	Tot el Món	Espanya Pinneu francès Andorra
	categories juvenil, major	-	no	si	Pinneu francès Andorra	excepte zones polars i muntanyes +7.000m	no si	- si
PREUS ANUALS FEEC								
Infantil (fins a 13 anys)	7,30	-	-	FEEC	18,20	47,30	FEEC	FEEC
Juvenil (14 - 17 anys)	-	13,90	25,00		47,50	79,50	-	-
Majors (18 - 75 anys)	-	22,50	33,60		62,20	94,50	392,00	-
Majors de 75 anys (4)	-	-	-		-	-	-	30,80
PREUS ANUALS habitada FEDMI								
Infantil (fins a 13 anys)	8,30	-	-	FEEC + FEDME	19,20	48,30	FEEC + FEDME	FEEC + FEDME
Juvenil (14 - 17 anys)	-	18,70	29,80		52,30	84,30	-	-
Majors (18 - 75 anys)	-	31,50	42,60		71,20	103,50	401,00	-
Majors de 75 anys	-	-	-		-	-	-	39,80

1) Per llei, en cas de mort d'un menor l'assegurança només cobreix 3 005.06 euros. Veure altres limitacions al llibret de llicències.

CUELLAR MARCS

EMMARCATGE DE QUADRES

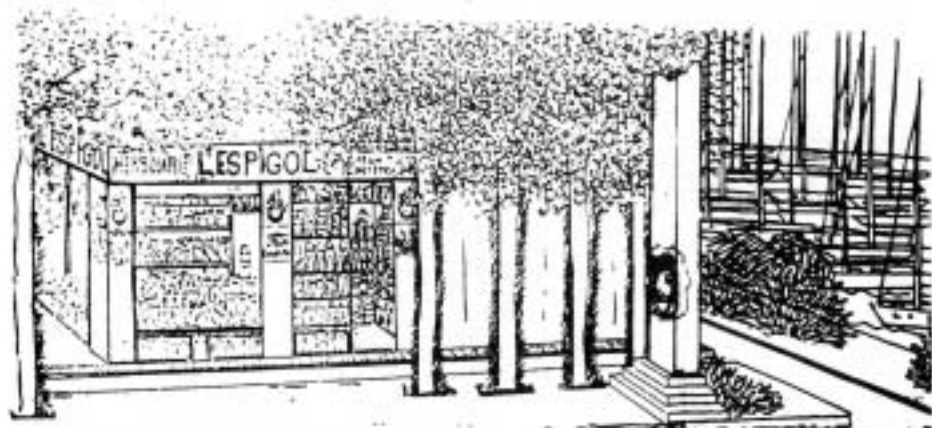
Sant Gervasi, 10 · Tel. 93 893 23 93

Plaça Llarga, 28 · Tel. 93 893 61 52

VILANOVA I LA GELTRÚ

Taller propi · Marcs a mida
Miralls i bisellats
LÀMINES I PÒSTERS

HERBOLARI L'ESPIGOL

Herbes, dietètica, formatges i especialitats

**GRAN ASSORTIT
DE PRODUCTES
ENERGÈTICS
PER A
ESPORTISTES**

**ESPECIALITZATS
EN PRODUCTES
ECOLÒGICS**

Rambla de la Pau, 103 - Tel. 93 815 13 11 - 08800 Vilanova i la Geltrú

A Vilanova:
Pl. Soler i Gustems, 5
Francesc Macià, 50
Francesc Macià, 101

A Vilafranca:
La Parellada, 18

Al Vendrell:
Àngel Guimerà, 32

A Sitges:
Sant Francesc, 18

TOT PER A L'ESPORTISTA

Intersport Olaria us ofereix un bon assortit de botes, motxilles i sacs per a tot tipus d'excursió i senderisme. Amb el suport de les marques

McKinley
Alpina
Boreal

Ferrino
Atomic
Chiruca

Salomon
Rossignol
Petzl

Trango
Columbia
Descente

que et garanteixen un bon material per a cada ocasió.

I a més, durant aquest mes, els socis de La Talaia us podeu beneficiar d'un 10% de descompte en els articles de muntanya.

FINQUES
Voramar

... des de 1982...

SOLUCIONS IMMOBILIÀRIES

Rambla de la Pau, 32
Tel. 93 810 03 35 - Fax 93 810 16 83
08800 Vilanova i la Geltrú (Barcelona)
finquesvoramar@terra.es
www.finquesvoramar.com

Siguís on siguís, facis el que facis...

 **Banc de proves
de Trangoworld®**
Impermeabilitat,
transpirabilitat i
capacitat tallavents*.

ALPIN

Jaqueta 3 capes,
impermeable, tallavents i
un 25% més transpirable
que un GORE-TEX® clàssic.
550 gr. talla L. Arriba amb
dues butxaques frontals,
faldó conformat i ajust
inferior, ventilació i caputxa
d'ajustament doble. Ideal per
activitats d'alta muntanya.

* La vestimenta tècnica Trangoworld® és el fruit d'una investigació contínua en materials i ergonomia. La nostra experiència, juntament amb els tests de reconeguts esportistes de la muntanya i aventurers, és el nostre banc de proves per oferir una total satisfacció als usuaris dels nostres productes.

Per moltes raons.

trangoworld

www.trangoworld.com